

HET WITTE STEENTJE

GUNNEL LINDE

HET WITTE STEENTJE

GUNNEL LINDE

HET WITTE STEENTJE

UITGEVERIJ G. F. CALLENBACH N.V. - NIJKERK

De oorspronkelijke uitgave in de Zweedse taal verscheen onder de titel
'Den vita stenen' bij Albert Bonniers Förlag AB te Stockholm.

© Gunnel Linde 1964.

Nederlandse vertaling van J. C. Torringa-Timmer.

HET BEGIN

Dit boek gaat over een heleboel dingen waar ik nu nog niet veel van weet. Ik weet alleen maar, dat het *niet* zal gaan over twee kinderen die Hampus en Fia heetten.

Fia was een heel mager, klein meisje met donker haar dat in slierten om haar hoofd hing. Ze was het dochtertje van een pianolerares. Er is niets zo vervelend als het kind van een pianolerares te zijn, vooral als je in een klein stadje woont waar niemand het nodig vindt om piano te kunnen spelen. Fia had evengoed een klontjestang als moeder kunnen hebben – waar heb je een klontjestang voor nodig als je je vingers ook kunt gebruiken? of een handspiegel – wie doet er nou ooit iets met zo'n ding? – of een zijden kussen met vlinderstrikjes erop, of een slaapmuts. Ze had ook een poëziealbum tot moeder kunnen hebben, of een tandestoker, of een waaier. Dat zou allemaal even zot geweest zijn. Tenminste, dat zeiden Fia's klasgenoten. Maar al die dingen had je gemakkelijker weg kunnen stoppen. Als haar moeder een zijden kussentje was geweest, had Fia dat onder de matras van haar bed kunnen duwen. Een handspiegel had ze op kunnen bergen in een la van een kastje en een tandestoker zou ze heel diep in een bloempot gestoken hebben. Maar nu had ze een pianolerares tot moeder en daar viel niets aan te veranderen. Alle kinderen noemden Fia: Fia-pling-plang-Pettersson.

'Pling-plang mag niet meedoen,' riepen ze als ze gingen hinkelen.

'Jouw moeder is van geen enkel nut, dat zegt tante Malin van de rechter,' zei Brita met de vlechten.

'Ik wil helemaal geen andere moeder hebben,' zei Fia, en dat wilde ze ook echt niet.

Ze wilde alleen maar dat moeder met de rechter getrouwd was, of misschien dat ze in de kruidenierswinkel stond en kinderen die boodschappen kwamen doen een zuurtje toe gaf, want dan zou zij, Fia, wèl mee mogen hinkelen.

'Ga jij maar naar huis en speel piano met jezelf, gekke Fia!' zei Brita met de vlechten, en toen moesten ze allemaal weer vreselijk lachen.

Fia's moeder zei altijd dat je net moest doen of je niets hoorde, als je geplaagd werd.

'Je moet zelf alleen maar wèl aardig zijn, en niet net zo terug doen, dan krijgen ze er vanzelf genoeg van,' zei Fia's moeder.

Maar dat ging niet op voor de kinderen bij Fia op school. En dat hielp ook geen zier bij tante Malin, die huishoudster bij de rechter was. Zij plaagde Fia's moeder de hele dag en zei dat ze niet goed op de spullen van de rechter paste, en dat Fia iedereen tot last was, en dat zij tweeën de knop van de trapleuning weggemaakt hadden.

Fia woonde bij de rechter in, in de vleugel die op de tuin uitzag. Het huis van de rechter was zo groot, dat je er bang van werd als je het zag. Het lag achter het prachtigste hek dat er op de wereld te vinden was, en de bomen om het huis heen waren hoog en statig, met machtige kruinen. Een ervan leek net op tante Malin, als ze bij de kapper zat. Fia had eens tante Malins schort om de stam gebonden, maar toen had moeder gezegd dat ze moest oppassen dat ze de woede van tante Malin niet opwekte, want dan kon het wel eens gebeuren dat ze moesten verhuizen. Fia mocht niet op het grasveld van de rechter lopen, en ook niet op de paden als die net aangeharkt waren – en dat waren ze altijd – en verder mocht ze niet tegen de muur kaatseballen. Natuurlijk niet! Maar ze kon wèl voor bij het hek naar buiten staan gluren, want daar durfde niemand komen om haar te plagen en niemand kon ook zeggen dat ze daar de boel bedierf. Soms dacht Fia dat alles veel beter zou zijn als ze maar groot en sterk was, zodat ze Brita aan haar vlechten kon trekken, of als ze echt knap was, zoals een van de meisjes één klas hoger. Maar dat was ze ook niet. Fia vond zelf dat ze er zo

onnozel uit zag, dat ze zich telkens als ze zichzelf in de spiegel bekeek met haar vuist een klap tegen haar neus gaf. Daarom stond ze maar liever bij het hek te kijken. En dat is toch niet genoeg om een boek over te schrijven.

Dit boek gaat ook niet over Hampus. Hij was wel groter dan Fia, maar niet zoveel. Hij was de jongen die bij de nieuwe schoenmaker in huis was.

Die nieuwe schoenmaker was ongeschoren en had maar één duim en zag er totaal niet nieuw uit. Maar hij werd altijd de Nieuwe Schoenmaker genoemd, waar hij ook heentrok, want hij verhuisde eens per halfjaar, zodat niemand de tijd kreeg om aan hem te wennen. En met hem verhuisden al zijn zes kinderen en Hampus ook natuurlijk, want Hampus had geen ouders meer, hij was de zoon van de broer van de schoenmaker.

Hampus was al op heel veel plaatsen geweest. Hij had Eslöv gezien en Ödeshög en Nordingrå en Ytterboda. Soms woonde hij in een oud zomerhuisje waar het lekte als het regende en waar de kartonnen zoldering grote kringen vertoonde en soms ook in een woninkje waar de muizen door de afvoerpijp naar binnen kwamen om 's nachts in de gootsteen te springen als ze op zoek waren naar iets eetbaars. Maar het kwam er immers niet op aan hoe je woonde, als je toch gauw weer ging verhuizen.

'Ik heb er niet om gevraagd om hier te mogen wonen,' zei de schoenmaker altijd als de schoenmakersvrouw ergens over klaagde. 'Hou op over alles te zaniken, anders gaan we verhuizen,' zei hij.

En na een paar maanden was het weer zover. Hampus had er niets op tegen. Hij verlangde nooit naar een van die plaatsen terug, want hij had altijd kans gezien om vóór hij weer verdween iets onmogelijks uit te halen. In Nordingrå had hij alle mutsen van de domineeskinderen in een boom gegooid.

Daar hingen er drie, een rode, een groene en één met een wollen pompoen. En die laatste kon niemand weer naar beneden krijgen. In Eslöv had hij op de broeikassen van een tuinman gespeeld dat hij op het ijs liep en daarbij had hij een heel aantal ruiten stukgetrapt. In Ytterboda moest hij beslist

een domme poes redden, die verward was geraakt in een mooi net van een visser, en bij die poging was het net natuurlijk stukgegaan. En Ödeshög, daar zullen we het maar niet over hebben!

'Je doet het opzettelijk! Je bent zo ondeugend, dat de engelen erom moeten huilen,' zei de schoenmakersvrouw altijd. 'Wat kunnen mij die huilebalken schelen,' zei Hampus, verdorven als hij was.

Hampus was altijd ondeugend en hij was eraan gewend dat hij overal waar hij kwam in vechtpartijen betrokken werd. Hij moest zich haasten om te laten zien dat hij sterker was dan alle jongens uit de buurt, vóór ze weer gingen verhuizen, en net als de andere jongens wat aardiger begonnen te worden, kon hij op de volgende plaats weer opnieuw beginnen.

Natuurlijk probeerde hij wel altijd net te doen of hij ook nog tijd voor iets anders had, zodat er wat meer afwisseling in kwam: een mooi cijfer voor rekenen bijvoorbeeld, of alle losse steentjes verwijderen, die bij de stoep van het schoenmakershuisje lagen. Maar van al die dingen kwam maar weinig terecht. Het was steeds weer hetzelfde liedje. En het is verschrikkelijk eentonig om daarvan te vertellen. En daarom ga ik dus ook maar niets over Hampus vertellen.

Misschien zou ik iets kunnen vertellen van die heel bijzondere dag, dat Hampus in het stadje kwam waar Fia woonde.

DE WONDERDAG

Het was een heerlijke, mooie zomerdag met een krans van zonlicht om alle boomkruinen en kleine schitterlichtjes op de muren van de huizen. Het duurde nog maar een week, dan begon de school weer; de dagen waren dus geteld. Aan de tuinkant van het hek van de rechter stond Fia zoals ge-

woonlijk en keek vanuit haar eigen lelijkheid naar buiten. Ze stond erop te wachten dat er iemand aan kwam om haar te plagen, maar het wonderlijke was dat ze er eigenlijk heel schattig uit zag, maar daar had ze zelf geen idee van. De schaduw van de boom waaronder ze stond, viel als een donkere hand op haar hoofd; haar witte jurk die vroeger een onderrok geweest was die voor haar tot jurk vermaakt was, die witte jurk zag er uit of hij van een prinses was – zo'n heel bijzonder mooi prinsessejurkje, zoals alleen kleine, tengere koninginetjes uit het land van Egypte ze hebben – en de zon kaatste terug van de klink van het hek en toverde op haar jurk een gouden broche. En dat zag de vreemde jongen die uit het schoenmakershuisje er vlak tegenover kwam. Hij stapte de weg op, of hij daar heer en meester was en bleef staan. Hij liep op blote voeten en pakte met zijn tenen een paardevijg op. Alle van zindelijkheid bezeten dames zouden gerild hebben van ontzetting, als ze het gezien hadden. Toen haalde hij een steen uit zijn zak en gooide die over de hoogste berk heen op het erf van de schoenmaker. De berk suisde ervan, net of de boom rilde. En daarna liep de jongen op het hek van de rechter toe.

Fia verzette geen stap. Als ze dan toch geplaagd moest worden, dan alsjeblieft maar door een vreemde. Dan zat er tenminste wat afwisseling in. En bovendien zag ze wel dat het een slimme en knappe jongen was; het was een eer om door zo iemand geplaagd te worden. Ze bleef stilstaan. 'Waarom sta je hier?' vroeg de jongen.

Fia gaf geen antwoord.

'Wat wonen er hier voor deftige mensen in dit gat? O, alleen zo'n oude zanikpot van een rechter,' zei hij en keek naar het bord op het hek.

Ook nu antwoordde ze niet.

'Is die rechter jouw vader?' vroeg hij.

Ze schudde haar hoofd. Toen schopte hij tegen het hek.

'Is die rechter misschien portier bij jullie?' zei hij.

Fia moest er wel om lachen. Ja zeker, dat was wel wat! En dan was tante Malin natuurlijk haar voetenbankje, als Fia iets nodig had om op te staan, als ze koekjes uit de kast

wilde halen! Ze schaterde verrukt, als een blije ekster. Toen zweeg hij en keek haar alleen maar aan. Hij keek zo lang, dat ze wel terug moest kijken. Ze deed een stap in de richting van het huis en zocht in haar zak naar een wit steentje dat ze daarin had zitten.

'Blijf hier,' zei de jongen. 'Kom nou!'

Hij stak zijn beide armen door het hek en wilde haar naar zich toe trekken. Maar hij kon er niet bij.

'Kom een beetje dichterbij, ik wil je alleen maar even aanraken!'

Ze deed een stap in zijn richting, maar was niet van plan zich te laten vangen.

'Nog een stap! Maar één klein stapje!'

Ze verzette haar voeten zo weinig, dat het bijna niet te zien was.

'Nog een paar stapjes! Ik kan er immers nog lang niet bij!'

Ze ging één stap naar voren.

Toen gooide hij zich plotseling naar voren, zodat hij met zijn gezicht tegen het hek kwam, strekte zijn armen door de spijlen heen en greep haar bij haar kleren. Hij trok haar naar zich toe en hield haar ene hand vast. De hand met het witte steentje erin. Hij trok haar hand uit de zak, strekte haar vingers en pakte haar de steen af.

'Niet doen!' riep ze.

'Daar ga ik mee doen wat ik wil,' zei de jongen.

'Maar die steen is van mij!'

'Ach wat, het is toch maar een gewoon steentje!'

'Het is mijn allermooiste lievelingssteentje! Het is de gladste en liefste steen die er bestaat! En helemaal wil! Geef hier!'

Nu keek hij haar weer net als zoëven aan, en plotseling besefte Fia dat er vandaag iets bijzonders met haar was. Ze had zin om een wild dier te zijn, en een huilebalk, en een betoverde prinses, en dat allemaal tegelijkertijd. Ze schudde het hek heen en weer en beet hem in zijn hand, ze sloeg haar armen voor haar gezicht en huilde echte tranen, ze lachte door haar naar voren gevallen haar heen, dat ze niet weg kon strijken omdat hij haar vasthield. Toen opende hij zijn

hand en gaf haar het steentje. Ze keken er samen naar.

'Hoe heet je?' vroeg hij.

'Ik heet ... Fidelie,' zei Fia. 'Ik mag er met niemand over praten hoe mijn vader en moeder heten. Dat is een geheim. En hoe heet jij?'

Hij draaide zich om naar het schoenmakershuisje, net of hij niet van plan was om te antwoorden; hij wilde alleen maar even kijken wat dat voor een lawaai was dat hij hoorde. Achter hem reden vier circuswagens voorbij op weg naar de markt, waar de tent opgebouwd zou worden. Op een van de wagens was een bontgekleurd aanplakbiljet geprikt, waarop een afbeelding stond van een man met een luipaardevel om. 'De Koning der Gevaren' stond er op het aanplakbiljet.

'Dat is mijn naam,' zei Hampus. 'Zo heet ik.'

En toen keken ze weer naar het steentje.

'Als ik nu eens ogen, neus en mond op de kerkklok teken, krijg ik dan die witte steen van jou?' vroeg de Koning der Gevaren.

'Ja, vast,' zei Fidelie en ze rende weg van het hek op haar betoverde voeten.

En nu zal dit boek gaan over de Koning der Gevaren en Fidelie.

BEGIN VAN HET EERSTE KUNSTSTUK VAN DE KONING DER GEVAREN

Toen de Koning der Gevaren naar huis liep, bleef hij midden op de weg staan, in de buurt van de paardevijgen. Hij had zo'n wonderlijk gevoel, hij wilde weten wat er met hem aan de hand was. Maar het was niets ergs. Alleen maar, dat hij blij was. Blij in zijn buik en sterk in zijn knieën, maar tegelijkertijd heel voorzichtig in zijn vingers. Een gevoel als wanneer je zeepbellen blaast en het net lekker fijn begint te gaan: iets heel fantastisch gaat glanzen en wordt groter en groter, en je weet voor jezelf dat dit de allergrootste zeepbel gaat worden die ooit bestaan heeft.

Hampus raapte een strootje op en blies erdoor tot hij bijna geen adem meer had. Dit zou nog eens een avontuur worden, stukken beter dan alles wat hij tot nu toe had bedacht! Maar hij moest wel heel voorzichtig zijn. Hij spuwde het strootje uit en keek om zich heen of er misschien ook een van de schoenmakerskinderen buiten was, want niemand mocht zien waar hij vandaan kwam – en toen draaide hij zich om en keek, maar Fidelie was verdwenen. Alleen het zonneplekje op de klink van het hek was er nog. Toen glipte hij door het hek van het schoenmakershuisje.

De Koning der Gevaren was van plan pas als het avond geworden was iets aan het gezicht van de kerkklok te gaan doen. Hij wilde de hele verdere dag rusten met het oog op de moeilijkheden. Eerst strekte hij zich uit in het gras en keek toe hoe Nanna en Siri kibbelden wie er op de pompzwengel mocht schommelen, maar toen kwam de schoen-

makersvrouw naar buiten en schreeuwde hem iets toe.

'Het is jouw schuld als ze een ongeluk krijgen! Jij laat hen zulke gevaarlijke spelletjes spelen!' riep ze.

Toen klom hij in een boom en ging daar zitten rusten. Zijn blote benen bengelden heen en weer, zodat de wind door zijn tenen speelde, die ruw waren door het vele lopen in weer en wind. Toen hij vond dat zijn tenen voldoende gewassen waren door de wind en lekker schoon voelden, liep hij naar de kruidenierswinkel en ging daar wat staan rusten tegen de gevel. Hij wilde niet gestoord worden, hij wilde lekker stil van zijn vrije dag genieten. Die lange vrije dag, wanneer wat er 's avonds gedaan moet worden helemaal niet onmogelijk lijkt. Alleen moest hij af en toe heel even denken aan het meisje bij het hek, het kind met die schaduw op haar haar en het witte steentje.

'Wat sta je hier om te hangen?' zei de kruidenier die op de stoep van zijn winkel stond.

'Ik sta hier zo maar wat,' antwoordde de Koning der Gevaren ontwijkend.

Hij wilde geen ruzie hebben met kruideniers wie de hele zaak niets aanging.

'Hier, neem die zak aardappels en breng die op een holletje naar Blomgren, dan doe je tenminste nog wat nuttigs! Ik kan hier geen smerige jongens gebruiken, die me de boel vuilmaken,' zei de kruidenier.

'Dat gaat niet,' zei de Koning der Gevaren.

'Gaat dat niet? Wat moet je dan doen?'

'Uitrusten.'

'Jij bent wel een brutale, niet?'

'Nee, maar ik heb niet beloofd dat ik hier loopjongen zou zijn. Ik ben niet te koop voor slavendrijvers,' zei de Koning der Gevaren zo beslist als hij maar kon.

'Foei wat, schaam je je niet?' zei de kruidenier. 'Maak dat je weg komt, nu ogenblikkelijk, anders krijg je met mij te doen!'

De Koning der Gevaren sprong over de greppel en verdween achter de brandnetels. Hij begreep dat de kruidenier zijn eerste vijand hier zou zijn.

'Ben jij niet een van de kinderen van de nieuwe schoenmaker?' werd hem nog nageroepen.

Maar hij was niet zo dom, dat hij daar antwoord op gaf. 'Nou ja, ik zal wel zien waar ik jou te pakken kan krijgen,' schreeuwde de kruidenier verder.

De Koning der Gevaren sloop naar een roggeakker en ging daar op de grond tussen de gele halmen zitten, net of hij in een kanariekooi zat.

Idioot dat mensen altijd ruzie met je moeten maken! Idioot dat er ook overal van die kwaaië oude kerels moeten zijn! Idioot! Maar deze keer zullen ze er niets aan kunnen doen. Heb ik iets in mijn hoofd, dan gaat dat dóór ook. Ik moet dat witte steentje hebben, voor we weer gaan verhuizen! Beloofd is beloofd! En belofte maakt schuld! Pietje, Pietje nooit weerom! Dat was de bezwering die hij bij zichzelf zei, zodat de zwaluwen het konden horen.

En zo bleef hij liggen tot het avond was.

Het was altijd een ontzettend kabaal bij de schoenmaker in de keuken, als alle kinderen naar bed moesten.

'Henning heeft het hele kussen en ik heb helemaal geen plaats,' riep Nanna.

'Het is vandaag mijn beurt niet om de moltondeken te hebben,' schreeuwde Ture.

'Eivor knijpt mij onder de deken,' jammerde Siri.

'Dat je nu ook nooit een huis kunt vinden dat groot genoeg is,' zuchtte de schoenmakersvrouw. 'Altijd moeten de kinderen op elkaar gepakt liggen als haringen in een ton. En ik weet niet hoe het allemaal moet als kleine Lulle uit de houtkist gegroeid is. Ik word er nog gek van.'

'Ik heb er niet om gevraagd hier te wonen,' zei de schoenmaker. 'Schei uit met zaniken, anders gaan we verhuizen!'

'Daar begint het alweer,' zei Henning.

Hampus had zich uitgestrekt op zijn gedeelte van de bank en luisterde niet, want nu was het ogenblik gekomen om te gaan bedenken hoe hij ogen, neus en mond op de kerkklok zou kunnen tekenen. Of hij moest een ladder zien te krijgen die helemaal tot aan de toren reikte, òf hij moest

zijn arm door het een of andere luik op de wijzerplaat kunnen steken. Als er nu eens geen luik was? Daar zou hij naar gaan kijken, zodra het hier rustig was.

'Slaap nou toch eens!' brulde Hampus en drukte Tures hoofd in het kussen.

'Geen herrie, Hampus, denk erom!' schreeuwde de schoenmakersvrouw.

Toen draaide Hampus zijn neus naar de wand en stopte een tip van het keukengordijn in zijn oor, zodat hij niets meer kon horen. Hij deed of hij sliep. Zoetjesaan werd het stil. De schoenmakersvrouw ging ook naar bed. Hampus wachtte een hele tijd, maar eindelijk waagde hij het zijn hoofd op te tillen en eens om zich heen te kijken. Siri lag op Eivors arm in het uittrekbed met haar buik omhoog en Henning lag voorover met zijn neus in de hoek van de bank. Er was geen gevaar dat ze de eerste tijd wakker zouden worden.

'Alleen papkindertjes en slome duikelaars slapen,' dacht Hampus bij zichzelf. 'Ze hebben er geen idee van wat ik ga doen!'

In de slaapkamer naast de schoenmaker lag de schoenmakersvrouw als een hoge berg van lappendekens en zij sliep ook. Maar de schoenmaker niet. Hij lag met zijn wijsvinger mooie gekrulde letters te schrijven in de lucht, zoals hij altijd deed 's avonds, voor hij in slaap viel. Eerst schreef hij driemaal zijn naam en dan een heel gedicht met vijftien coupletten.

'Ga nou toch slapen, oom,' fluisterde Hampus.

'Ga jij zelf een keer slapen,' mompelde de schoenmaker. Maar nu kon Hampus niet langer wachten.

'Ik moet er even uit,' zei hij en stapte door het keukenraam naar buiten.

En daar stond de Koning der Gevaren van aangezicht tot aangezicht met de torenklok. Die torenklok stak boven de bomen en de daken van de huizen uit. De wijzerplaat blonk wit, net of er nog een maan was. Hij kon alle cijfers zien, maar een luikje zag hij niet.

De Koning der Gevaren greep buurmans fiets, wierp zich op

het zadel en zwierde weg in de richting van het kerkhof. Het grind knerpte niet, er was geen enkel steentje op de weg dat geluid maakte; alleen het gras langs de weg ritselde een klein beetje, toen hij daar doorheen slingerde. De kerkklok keek op hem neer tussen de boomtakken door en zag hem dichterbij komen.

'Wacht maar, tot we elkaar in de ogen kijken,' fluisterde de Koning der Gevaren.

DE KONING DER GEVAREN EN HET GEZICHT VAN DE KLOK

'Allereerst moeten we zien boven op de toren te komen,' zei de Koning der Gevaren bij zichzelf.

Hij fietste tot aan een struik die bij de muur van het kerkhof stond en zette zijn fiets daar neer. Hij dacht even na, voor hij uit de donkerte bij de struik te voorschijn trad.

'Het is geloof ik het beste om er als een spook uit te zien, voor het geval ik iemand op het kerkhof tegenkom,' dacht hij.

Hij droeg zijn roodgestreepte pyjama, die de schoenmakersvrouw uit een beddetijk gemaakt had. Het jasje trok hij uit en klemde dat vast op de bagagedrager, zijn broek rolde hij zo hoog mogelijk op. De grond onder de struik was modderig. Hij beschilderde zijn borst met modder, zodat hij donkere ribben van klei op zijn lijf kreeg en donkere kringen om zijn ogen.

'Ziezo. Nu kan ik mijn vingers in mijn mondhoeken steken en grijnzen als een doodshoofd, als ik iemand zie,' bedacht hij en stapte uit de struiken te voorschijn.

Daar lag het kerkhof als een stille tuin; al de kruisen stelden de bloemen voor. Hij stapte op de kerkhofmuur en liep zo het hele kerkhof rond. Het was een fijne muur, net precies

breed genoeg om over te lopen en bedekt met mos dat vochtig was van de dauw.

'Zacht en lekker aan de voeten,' zei de Koning der Gevaren bij zichzelf, terwijl hij daar zo liep te spoken.

Mooie kleine bloemetjes raakten tussen zijn tenen en de nachtwind was erg plechtig en zo kerkhofachtig zacht. Rondom de toren fonkelden sterren. Maar van een luik in de kerktoeren was geen spoor te bekennen. Niet aan de noordkant en evenmin aan de oostkant. Toen hij bij het hek van het kerkhof kwam, sprong hij op de grond en klom aan de andere kant weer op de muur. Aan de zuidkant was ook geen luik. En niet op de wijzerplaat. Er was geen enkel luik waardoor je naar buiten kon komen.

'Nou, dat is fijn, dan hoef ik de koster op dit uur niet te wekken om hem te vragen of ik de sleutel even mag lenen,' mompelde hij.

Voor alle zekerheid sprong hij op de grond en voelde even aan de zware kerkdeur. Die was zo dicht als maar kon. De deur rammelde niet eens, toen hij eraan rukte.

'Ze hadden voor deze keer toch wel kunnen vergeten de deur af te sluiten, of op zijn minst de sleutel in het slot kunnen laten,' zei hij tegen de deurknop.

Hij was er zo zeker van dat alles wel goed zou gaan, dat hij bijna verbaasd was dat de deur niet open stond om hem door te laten. Hij liep naar de hoek en omvatte de toren met zijn armen, terwijl hij omhoog keek.

'Hoe doet de koster dat, als hij de klok bij moet zetten? Of loopt hij misschien zo maar bij de toren omhoog en rukt met zijn blote handen aan de wijzer?'

De toren was witgepleisterd en erg oneffen, de kanten waren scherp. Als je er dichtbij stond leek het net of de toren overhelde. De Koning der Gevaren kreeg een idee en rende weg als een verschrikte kat om niet verpletterd te worden. Hij bleef maar rondhollen tussen de graven en maakte een paar keer hoge sprongen. Toen nam hij een aanloop en vloog recht op de toren af. Hij sprong tegen de muur omhoog en probeerde naar boven te rennen – helemaal tot aan de klok. Bij de vierde stap moest hij zich omdraaien

en plofte op de grond. Het ging zo leuk, dat hij het nog eens deed. Van verschillende kanten rende hij tegen de muur van de kerk omhoog, maar overal viel hij na vier passen weer op de grond. Op deze wijze zou hij nooit een gezicht op de klok kunnen tekenen.

'Nee, hoor eens, nu wordt het menens,' zei de Koning der Gevaren, en hij ging de brandladder zoeken.

Die stond tegen de muur van de sacristie en reikte niet verder dan het dak van de kerk. Het bleek niet mogelijk om nog hoger te komen.

'Als de kerktoeren zijn kop nu maar eens om wilde draaien en deze kant uit kijken met de klok, dan was het tenminste een beetje dichterbij,' zei de Koning der Gevaren.

Plotseling meende hij dat er ginder bij de muur een oud vrouwtje naar hem stond te kijken. Hij wist niet of hij weg zou lopen, of plat op het dak gaan liggen, of dat hij 'goedenavond' zou zeggen.

'Vermoedelijk denkt ze dat ik gek ben en dan is ze bang voor me, of ze denkt dat ik een spook ben en dan is ze nog benauwder,' overwoog hij, en hij begon gekke grimassen te maken met zijn handen. Hij ging op zijn hurken zitten en maakte krab-bewegingen in de lucht met gekromde vingers, alsof hij de duisternis op het kerkhof wilde doorklieven, hij strekte zich weer uit om haar van het laatste beetje kalmte te beroven, hij maakte de malste bokkesprongen op de nok van het dak.

En terwijl hij daarmee bezig was, verloor hij zijn evenwicht en tuimelde van het dak, schramde zijn ene been aan de buitenste rand en kwam op handen en voeten terecht in een door een hekje omheind stukje grond, dat het graf was van de overleden landbouwer Olsson. Pas naderhand, toen hij zijn hoofd ophief, zag hij dat het geen vrouwtje was maar een hark voor dorre bladeren, daarginder tegen de muur. 'Stel je toch eens voor dat ik om zo'n hark mijn been gebroken had,' zei hij.

Maar dat was niet het geval. Zodra hij zich bewoog, merkte hij dat hij helemaal ongedeerd was, en op hetzelfde ogenblik wist hij hoe hij het aan moest leggen met de torenklok.

Vlug sloop hij terug naar de fiets. Hij bleef staan bij de tuin van de koster en plukte onrijpe appels. Hoeveel zou hij er nodig hebben? Tien! Het was moeilijk ze te krijgen. Ze waren nog lang niet rijp en wilden nog een hele tijd aan de boom blijven zitten. Maar als je de steel ronddraaide, kon je ze losschroeven. De takken schokten helemaal en de bladeren ruisten bij elke ruk.

'Neem me niet kwalijk, appelboompje, niet boos worden! Ik *moet* ze hebben, anders krijg ik dat witte steentje niet,' zei hij met een snelle blik op de donkere ramen van de kosterswoning. 'Jullie daarbinnen, kijk nu alsjeblieft niet,' fluisterde hij.

Toen hij er tien bij elkaar had, haalde hij zijn pyjamajasje en knoopte de appels daarin. Dan wierp hij zich in het za-

del; hij wilde nu naar de kruidenier fietsen, daar had hij een teervat zien staan.

Tot nu toe was het net een gekke droom geweest, om zo over het kerkhof te lopen en op de torenklok te loeren. Maar als hij aan die teerton dacht begon de zaak gevaarlijk te worden. Die behoorde immers aan zijn ergste vijand. Hij was nog niet zo thuis in het plaatsje dat hij wist waar in geval van nood goede verdwijnplekjes en verstopplaatsen te vinden waren. Hij wist niet eens helemaal zeker in welke richting de winkel lag, als hij van de kant van de kerk kwam. Hij wist niet of die vóór de school kwam of erna. Hij dacht dat de winkel aan de andere kant lag.

Plotseling stond hij er vlak voor; hij was bijna het erf opgefietst. Hij draaide ogenblikkelijk en fietste eerst een eindje om. Er was geen licht achter de ramen. Als er nu maar niet iemand achter het gordijn stond te spioneren! Maar de kruidenier kon immers niet weten dat hij zou komen.

De Koning der Gevaren zette zijn fiets achter een stapel planken bij de school en liep langzaam naar de winkel terug. Vlug en zo zacht als hij kon sloop hij over de gevaarlijke strook grind bij de benzinepompen. Het was gemeen scherp grind.

'Hij wil natuurlijk dat je pijn aan je voeten krijgt,' bedacht de Koning der Gevaren.

Bij het huis bleef hij staan, hij hijgde ervan, zo deed hij zijn best om de nodige doodsverachting te vergaren. Hij moest er een paar maal aan denken, waar de kruidenier hem voor uitgemaakt had: smerige jongen die de boel hier vuil staat te maken... brutaal... schaam je je niet! En toen was hij zo woedend, dat hij grote zin had om het erf van de kruidenier op te gaan en de hele teerton omver te smijten. Zonder te aarzelen wandelde hij de hoek van de winkel om, liep wat rond bij de verschillende schuurtjes aan de achterkant, op zoek naar een voorwerp waar hij iets in kon dragen. Naast het washok stond een slijpsteen met daaronder een houten bak, waar het slijpwater in moest lopen. Zodra hij het ding zag, wist hij dat dat nu net was wat hij nodig had. Hij lichtte de trog van het onderstuk, liet het water eruit lopen en leg-

de zijn appels naast elkaar op de laag fijn, roestrood slijpsel dat op de bodem lag. De trog was tamelijk zwaar om te dragen, maar het ging. Hij droeg hem op zijn schouder naar de teerton.

Die stond aan de voorkant van de winkel bij de stoep. Hij zette de trog op de plek waar de kruidenier had gestaan en tilde de appels een voor een bij de steel op. Langzaam doopte hij ze in de zwarte teer die de appels omsloot of het romige vla was. Hij haastte zich, maar had toch nog tijd te bedenken dat het er eigenlijk heel lekker uit zag, als de teer over de gladde appels gleed en ze opslokte tot aan de steel. Een voor een legde hij zijn pikzwarte appels terug in hun kuiltje in de trog. Nu had hij negen zwarte appeltjes. Net toen hij de tiende opnam, zag hij de kruidenier voor het raam staan; de man staarde hem strak aan. De Koning der Gevaren vertrok zijn gezicht tot de lelijkste grimas die hij maken kon, van schrik en uit boosaardigheid – nu hij toch eenmaal ontdekt was, kon hij evengoed de kruidenier laten zien hoe hij over hem dacht! Vlug doopte hij de laatste appel in de teer, wierp hem haastig in de trog, liet de kruidenier voor het raam zijn klauwen zien, waarna hij de trog opnam en wegrende. Het zou misschien wel een poosje duren voor de kruidenier in staat was zijn voordeur open te doen.

'Ik loop tot hij me bij mijn nekvel pakt,' besloot hij en hij had het gevoel of de trog lichter was dan zoëven.

Het kostte helemaal geen moeite het ding te dragen. Hij liep zo hard, dat het erf onder hem wegvloog, hij rende langs de kant van de weg en naderde de school.

'Als hij maar niet al te gauw komt,' dacht de Koning der Gevaren bij zichzelf. Maar hij durfde zijn hoofd niet om te draaien, om maar geen snelheid te verliezen. Bij de houtstapel aangeland zette hij de trog neer en keek om. De kruidenier was zijn huis nog niet uit!

'Ik krijg die fiets ook nog wel mee,' dacht hij, en hij greep het zadel vast. De fiets kwam achter de planken vandaan. 'Blijf staan tegen de houtstapel! Nu de trog erop! Overdwars! Een van de klemmen van de bagagedrager erop!

En nu, weg! Hij viel bijna om. Het ging wat stuntelig in de haast, maar hij bewaarde zijn evenwicht, reed stevig doortappend de hoek van de school om en sloeg een andere weg in. Hij was de kruidenier ontkomen!

'Waarom is hij in vredesnaam niet naar buiten gekomen om me te pakken?' dacht de Koning der Gevaren. 'Waar wachtte hij op?'

Pas toen schoot hem te binnen hoe de kruidenier gekeken had! Niet boos maar . . . Dodelijk verschrikt! Dodelijk verschrikt had hij gekeken! De kruidenier was bang voor hem, de Koning der Gevaren! Waarom eigenlijk? Hij stond daar alleen immers maar met een zwarte appel in zijn hand? Ach ja, dat is waar ook, hij had zich immers als spook opgeschilderd!

Toen de Koning der Gevaren daaraan dacht, werd hij zo vreselijk blij, dat hij bijna op een haag inreed; zijn hart sprong op van plezier, hij kon wel zingen van pret. Hij wilde net beginnen met: 'Gij land, zo hoog in 't noorden', maar daar was het nu geen tijd voor. De kruidenier kòn nog eens weer bij zijn positieven komen en een achtervolging beginnen.

Misschien had hij er een vermoeden van waarheen de Koning der Gevaren op weg was? Maar dat was toch niet waarschijnlijk.

'Als ik verder maar niemand meer tegenkom, dan komt alles wel in orde,' meende de Koning der Gevaren.

Weldra was hij weer bij het kerkhof. In de kosterwoning was het nog steeds donker. Daar stond de kerktoren en keek naar hem met zijn helderwitte wijzerplaat. Toen zette hij de fiets neer en droeg de trog het kerkhof op. Hij stelde zich bijna vlak bij de muur op, pakte de eerste druipnatte appel en mikte zorgvuldig. Pang! De appel raakte de torenklok even boven de acht. Volgende appel! Pang! Daar zat een zwarte vlek bijna naast de zeven. De Koning der Gevaren wilde het eerst de lachende mond maken. Hij had nog nooit zo'n zekere hand gehad als nu. Heel rustig pakte hij elke appel, woog hem in zijn hand, mikte zorgvuldig en liet dan de appel los, die heel brutaal met een boog pardoos op het

gezicht van de kerkklok terecht kwam. De klok glimlachte al met prachtige, zwarte tanden. Nu kreeg hij ook nog een oog. De Koning der Gevaren moest er wel even rechtop bij gaan staan, hij lachte om strijd met de klok. Die keek hem nu aan met een blik van verstandhouding en een dichtgeknepen oog. Die klok vond het fijn dat hij nu ook kon zien! De laatste appel vergleed in de hand van de Koning der Gevaren en daardoor kwam het rechteroog wat scheef te zitten. Maar het zaakje was klaar. Vlug raapte hij de op de grond gevallen appels op en zette die op de punten van het hek. Tevreden dat hij zijn werk zo goed gedaan had, trok hij het pyjamasje weer aan en maakte alle knopen dicht zonder dat zijn handen beefden. Dan zette hij de trog weer op de fiets en trapte naar huis.

Die fiets was op de terugweg wild van blijdschap. Hij reed bijna vanzelf. De Koning der Gevaren liet hem luchtspronggetjes maken met het voorwiel en van de ene kant van de weg naar de andere slingeren, maar hij zat zelf heel kalm naar zijn spiegelbeeld te kijken in al de glimmende zwarte ruiten waar hij langs kwam. Hij vond dat hij iets enorms verricht had, waar alle mensen in het plaatsje hem dankbaar voor moesten zijn. Bijna had hij bij de kruidenier aangeklopt om alles te vertellen, maar op het laatste moment hield hij zich in en wierp alleen de trog over de haag. Hij vertrok zelfs geen spier op zijn gezicht, toen hij gezien werd door een vrouw een eindje verderop die haar kat uitliet. Hij reed rechtstreeks naar huis en liet voor alle zekerheid zijn roodgestreepte pyjama met een steen erin in de put van de schoenmaker zakken. Toen kroop hij door het raam naar binnen en ging slapen.

HET BEGIN VAN FIDELIE'S EERSTE KUNSTSTUK

Toen Fia de volgende morgen wakker werd, wist ze dadelijk alles weer van de jongen bij het hek. Op haar blote voeten liep ze naar de stoel, waar haar kleren lagen, om te voelen of het witte steentje nog in haar zak zat. Toen goot ze water in de waskom, zodat glinsterende waterbolletjes op het gehaakte kleedje voor de wastafel spatten.

'Sla niet zo hard met de kan tegen de waskom! Er kan zo maar een stuk uit gaan en juffrouw Malin kan alles horen,' waarschuwde Fia's moeder.

Altijd moest je doodstil zijn in het huis van de rechter, vooral in dat gedeelte waar Fia en haar moeder woonden. Speciaal 's morgens moest je zo stil zijn als een muis. Maar vandaag had Fia er helemaal niet aan gedacht. Ze klom op een stoel en bekeek zich in de spiegel van de tante van de rechter. Alles in de kamers van Fia's moeder was van de rechter, behalve de schommelstoel en de spulletjes op de ladenkast. Maar ook dat kon haar vandaag niets schelen. Ze moest zien of ze nu werkelijk zo lelijk was als ze altijd gedacht had. Misschien was het toch niet waar! Het kon nog een heleboel minder! Ze trok een gezicht tegen zichzelf. 'Niet doen,' fluisterde Fia's moeder. 'Als de klok slaat en de wind draait en de haan kraait, kun je voor altijd zo'n lelijk gezicht houden!'

'Stel je eens voor dat de klok slaat en de wind draait en de haan kraait, net terwijl ik een heel lief gezicht zet,' fluisterde Fia. 'Wat zal ik dan mooi zijn!'

'Ja, je kunt nooit weten,' mompelde Fia's moeder, maar haar stem klonk niet erg opgewekt.

Ze maakte nooit een erg opgewekte indruk.

'Nu maar hopen dat het scharnier niet piept als ik het raam openzet,' zei ze zachtjes en nam het beddegoed mee naar het raam.

De haken van het raam draaiden hardnekkig de verkeerde kant op, de ruiten rammelden onheilspellend en het scharnier piepte natuurlijk zoals gewoonlijk.

'Wat doen jullie daar toch,' klonk tante Malins boze stem

van de andere kant van de muur.

'Wel lieve deugd, wat is er met de torenklok,' zei Fia's moeder.

Ze praatte bijna hardop. Fia bleef stokstijf staan waar ze stond. Langzaam, heel langzaam draaide ze haar hoofd naar het raam en keek aarzelend naar buiten door de groene wirwar van takken heen, waar je de torenklok net even kon zien. Die klok zou toch niet echt een neus en een mond hebben gekregen?

'Het lijkt precies of de klok ogen, een neus en een mond heeft gekregen,' fluisterde haar moeder. 'Wie kan dat gedaan hebben?'

Fia drong nu ook naar voren en staarde naar het klokgezicht. Een rond, wit gezicht met een heel beteuterde wijzer als neus, een mond van zwarte stippen en één groot oog en één klein oog! Hij had het dus toch klaargespeeld!

'Wat bedenken ze toch een idiote dingen! De een of andere bengel natuurlijk die eens leuk wou zijn,' zei moeder.

Fia antwoordde niet. Zij vond het leuk. Het leukste wat ze ooit beleefd had. Nog nooit had ze een kerkklok gezien die er zo grappig uit zag! Het was een prachtgezicht. Zodra ze haar jurk aan had, sloop ze de keuken door en rende naar het hek. Ze had gedacht dat de Koning der Gevaren daar wel zou staan met zijn hand al bij voorbaat uitgestrekt om de witte steen in ontvangst te nemen. Maar hij was er helemaal niet.

Fia ging onder de boom staan, net als gisteren en wachtte af. Ze keek naar het schoenmakershuisje, maar daar was enkel een vrouw te zien die kleren waste.

Fia liep de weg op en deed of ze aan het hinkelen was. Ze hinkte steeds dichterbij en dichterbij naar het huis van de schoenmaker toe. Ze geloofde helemaal niet dat hij daar woonde. De Koning der Gevaren woonde natuurlijk ergens in de circustent op het feestterrein. Misschien had hij een hangmat om in te slapen, ergens heel hoog onder het dak, of een matras in het hok naast de olifanten. Ze dacht dat hij misschien kennissen in het huisje had, omdat hij daar gisteren uitgekomen was. Ze wilde eens informeren. Einde-

lijk stond ze vlak bij het hek van het schoenmakershuisje en keek naar het wasgoed. De vrouw aan de wastobbe wrong zo stijf, dat het wasgoed kraakte.

'Wil je wat?' zei ze.

'Heeft u misschien de Koning der Gevaren ook gezien?' vroeg Fia.

'De Koning der Gevaren? Bedoel je die vent van het circus? Die is vast dáár wel, waar hij thuis hoort,' zei de vrouw en wees met haar hoofd in de richting van het feestterrein.

Fia liep naar hun eigen hek terug. Ze sloot het achter zich en ging in het seringenprieel staan, waar ze naar de torenklok kon kijken zonder dat iemand haar zag.

Plotseling drong er iemand door de takken heen, zodat de bladeren fladderden als opgeschrikte mussen.

'Krijg ik de steen nu?' zei de Koning der Gevaren.

Fidelie haalde het steentje dadelijk uit haar zak. Ze wist niet hoe ze tegen hem moest praten, want ze had nog nooit iemand ontmoet die ogen, neus en mond op torenklokken kon tekenen. Ze strekte alleen haar hand uit. De Koning der Gevaren hield de zijne ook uitgestrekt en voorzichtig liet ze het steentje erin glijden. Het blonk in het zonlicht, voor zijn hand het omsloot. De Koning der Gevaren hield zijn vingers erom heen en stond naar haar te kijken. Hij zou de steen juist in zijn zak stoppen, maar toen stak hij hem haar weer toe en zei:

'Doe het nog eens!'

'Wat?' vroeg Fidelie.

'Geef hem me nog eens!'

'Waarom?'

'Ik vind het zo leuk om te zien, als je je hand uit je zak haalt. Doe hem er nog een keer in!'

Fidelie deed zoals hij graag wilde. Ze stopte de steen weer weg, en haalde hem dan weer te voorschijn. Ze liet hem deze keer van iets grotere hoogte vallen, zodat hij een paar maal blikkerde in de zon. Hij pakte hem aan.

'Graag nog een keer!'

Nu liet hij hem vallen en ze gingen alle twee languit in het zand liggen om te kijken wie hem het eerst kon vinden. Ze

zagen hem gelijktijdig, maar de Koning der Gevaren was er het vlugst bij met zijn hand en griste de steen naar zich toe, alsof hij bang was dat zij hem de witte steen afhandig zou maken.

'Nu is hij van mij,' zei hij.

'Ja, nu is hij van jou! Was het erg moeilijk om de klok te beschilderen?'

De Koning der Gevaren schudde zijn hoofd. Maar toen liet hij haar zijn handpalmen zien. Die waren geschraamd en geschaafd en vol zwarte barsten.

'Het was moeilijk om naderhand weer schone handen te krijgen. Ik heb mijn handen urenlang met zand gewassen! Je moet aan niemand zeggen, hoor, dat je weet wie het gedaan heeft!'

Fidelie schudde haar hoofd.

'Ga maar eens op het kerkhof kijken, dan zie je tien zwarte appels op het hek!'

Fidelie rilde. Wat klonk dat griezelig! Ze begreep niet wat die appels ermee te maken hadden.

De Koning der Gevaren liet het steentje glinsteren in zijn hand. Hij voelde hoe lekker glad het was en zag dat er geen enkel donker plekje op zat.

'Nu mag je hem nooit meer zien,' zei hij toen en stond op. Hij keek haar aan. Fidelie lachte maar wat.

'Of ja, je krijgt hem toch terug!'

Hij wachtte even.

'Als je je een hele dag helemaal stil kunt houden en geen antwoord geeft, wàt de mensen ook tegen je zeggen en hoe ze ook te keer gaan. Kun je dat?'

'Wanneer moet ik daarmee beginnen en wanneer moet ik ophouden?' vroeg Fidelie.

'Je moet er nu dadelijk mee beginnen en niets meer zeggen tot je morgenochtend wakker wordt!'

Fidelie knikte.

'Beloof je dat?'

Fidelie antwoordde niet. Ze was al begonnen.

'Schrijf 'dat beloof ik' in het zand,' beval de Koning der Gevaren. Fidelie brak een seringetak af en maakte in het

donkere zand een mooi effen stuk.
'Dat belooft ik' schreef ze met haar allerduidelijkste letters en toen bedekte ze wat ze geschreven had met droog zand.

DE ZWIJGENDE FIDELIE 'S MORGENS

Het eerste wat Fidelie deed was in een boom klimmen. Daarboven kon er tenminste voorlopig niemand tegen haar gaan praten. Ze klom in de linde die midden in de tuin van de rechter stond. Dat was heel gevaarlijk, want hij stond vlak voor het grote bordes, waar zij nooit mocht zijn, maar als je er eenmaal inzat, was het de beste verstopplaats die je je voor kon stellen. Die linde werd ieder jaar geschoren en daardoor leek de boom veel op een grote, groene kaasstolp. Alle bladeren zaten als een dikke schil aan de buitenkant en van binnen was de linde vol takken, van onder tot boven. Net of er aan alle kanten ladders waren.

Fidelie sloop aan de achterkant de linde in en klauterde vlug naar de top. Het zonlicht was helgroen daarbinnen en haar armen waren, toen ze omhoogklom, zo groen als kreukels. Waar de bovenste takken begonnen, werd een brede vork gevormd, waar je op kon zitten, of waar je dingen neer kon leggen. Fidelie ging daar zitten en keek naar het huis. De groene betovering van de linde deelde zich aan haar mee; nu had ze het gevoel dat ze niet kon praten, of ze wilde of niet. Ze kon tante Malin heen en weer zien lopen tussen de keuken en de eetkamer. Soms zag ze een glimp van haar voor het keukenraam, als ze een pan van het fornuis tilde en iets in een dekschaal deed. Dan zag ze haar met die dekschaal in de eetkamer, waar ze hem op een onderlegger zette. Het was al gauw tijd voor de lunch van de rechter, en dan was het de beurt van Fia's moeder om in de keuken te gaan kokselen. Nu hief tante Malin de witwollen hamer op en sloeg ermee op de gong in de eet-

kamer; zo deelde ze de rechter mee dat zijn eten klaar was. Fidelie keek op naar de slaapkamer om te zien of de rechter al klaar was. Ja, hij stond op het balkon en keek door zijn kijker. Fidelie dook ineen. Als hij nu maar niet naar de linde keek en haar tussen de bladeren zag zitten! Maar de rechter liet de kijker zakken en ging de eetkamer in.

'Weet jij, Malin, wat er met de kerktoren aan de hand is?' vroeg hij.

Fidelie kon het heel duidelijk horen.

Tante Malin antwoordde iets, maar tante Malin praatte al-

tijd zo zachtjes als ze tegen de rechter sprak.

'Spoken!' zei de rechter. 'Voetstappen op de kerkmuur! Onzin! Wie zegt dat?'

Tante Malin antwoordde weer iets.

'Kletskoek!' zei de rechter. 'De kruidenier is altijd al zo'n zot geweest. Maak dat de kat wijs! De volgende keer dat er appels groeien op het hek van het kerkhof, wil ik ze graag eens bekijken,' zei de rechter.

Fidelie dacht na over wat ze gehoord had. Er waren kennelijk mensen die geloofden dat er spoken geweest waren die de kerkklok beschilderd hadden! De Koning der Gevaren had hen zo bedot, dat ze daar op de een of andere manier in geloofden! De enige die er niets van geloofde was de rechter. Stel je nu voor dat hij er een rechtszaak van ging maken en Fidelie vroeg of zij misschien wist wie het gedaan had!

Verschrikt staarde Fidelie naar de rechter daar in de kamer. 'Als dat zo is, kan ik niet antwoorden, want ik ben stom!' bedacht ze. Overigens zou de Koning der Gevaren er vast wel iets op vinden om hen alle twee te redden.

Ze kroop een paar takken lager en bleef heel stil zitten. Een vogeltje kwam naar de linde gevlogen. Hij sprong van de ene tak op de andere en dacht bepaald dat hij daar helemaal alleen was. Toen hij Fidelie in de gaten kreeg, sprong hij op van schrik en het leek of hij weg wilde vliegen, maar toen kalmeerde hij wat en bekeek haar eens beter met zijn kleine, zwarte oogjes.

'Hij ziet wel dat het Fidelie is, en niet die gewone, ouwe Fia. Als ik Fidelie ben, kan geen enkel dier bang voor me zijn,' dacht ze en ze glimlachte tegen hem.

Het vogeltje piepte wat en vloog weer weg.

'Hij denkt dat ik de vogeltaal ken, en dat is ook zo,' dacht Fidelie bij zichzelf. Hij zei: 'Nu vlieg ik weg om eten op te scharrelen!'

Fidelie keek weer naar de keuken. De afspraak was dat Fia niet lang nadat de gong voor de rechter geluid had, thuis zou komen om te eten. Dan hoefde moeder haar niet te roepen en onnodig 'lawaaï te maken'. Net op dit moment

stak moeder haar hoofd uit het keukenraam en keek in het rond; ze keek natuurlijk of ze Fia ook ergens zag.

'De stumper, ze kan niet weten dat ik de betoverde Fidelie ben, die niet mag praten; ik durf ook helemaal niet naar binnen te gaan om te eten.'

Fidelie klom naar beneden en plukte een saxifraga af, die vlak bij de lindeboom groeide. Het bloempje deed wat aan rijst denken en Fidelie peuterde de knoppen eraf en legde die op een lindeblad, dat als bordje diende.

'Hier is het betoverde eten van prinsesje Fidelie,' zei ze bij zichzelf en deed of ze ervan at. 'Ik blijf hier in de linde wonen en saxifraga's eten tot ik helemaal groen en doorschijnend ben als een blaadje.'

Toen hoorde ze tante Malins stem vanuit de keuken. Nu sprak ze niet bepaald zacht meer.

'Als het kind niet op de tijd kan letten, moet ze maar zonder eten, hoor! Ik kan die etensboel hier niet de hele dag hebben staan! Ik moet overhemden strijken,' zei ze.

Nu was het Fia's moeder, die zachtjes praatte.

'Ik kan wel wat op een blaadje mee naar onze kamer nemen,' zei ze, 'dan hinderen we u niet.'

Alweer had Fidelie medelijden met moeder. Ze moest proberen in huis te komen om haar een briefje te schrijven. En misschien kon ze dan tegelijkertijd iets eetbaars vinden. Fidelie klom weer wat hoger om een beter uitzicht te hebben. Ze moest het moment afwachten dat er niemand in de buurt was. Maar ze moest wel geduld hebben. Tante Malin ging juist op de bank voor de keuken zitten met een pan doperwtten die gedopt moesten worden; de overhemden waren al ingevocht, die konden straks gestreken worden. Het was onmogelijk langs tante Malin te glippen. Het toeval wilde dat moeder het dienblad weer naar de keuken bracht nog voor tante Malin weer in huis gegaan was en Fidelie begreep toen dat ze haar ontbijt moest overslaan. Ze bleef zitten waar ze zat en wachtte en wachtte maar. Fia's moeder maakte ook de lunch klaar. Fidelie zag hoe ze zich haastte om daarmee uit de keuken weg te glippen.

'Ach, ach,' dacht Fidelie, die zowel moeder als tante Malin bij de keukendeur kon zien staan.

Toen het blad met de lunch erop in de kamer stond, ging moeder weg om Fia te zoeken. Tegelijkertijd deed tante Malin alle erwteknoppen in haar schort en liep de keuken in. Nu zou ze het kunnen proberen!

Fidelie klom naar beneden en stapte in het volle zonlicht achter de linde. Als een pijl uit de boog rende ze weg over het dichtstbijzijnde grasveld en bereikte de keukendeur voor iemand haar had kunnen zien.

Achter die deur kwam een lange gang, die langs de keuken en de kamers van tante Malin en van Fia's moeder liep naar de eetkamer helemaal aan het eind. Het was er nu erg donker als je zo uit de volle zon kwam, en tante Malin rammelde zo griezelig met potten en pannen in de keuken.

Fidelie paste op dat ze niet over de veger struikelde en ze kwam heelhuids voorbij de keuken. Op een blad in de kamer stond een ei en een boterham en een warme hap, maar Fidelie durfde niet dadelijk te gaan eten. Eerst moest ze een briefje schrijven.

Fia's moeder werkte als secretaresse voor de rechter als ze geen pianolessen gaf, en zodoende lag er een hele stapel papier op de tafel bij het raam.

Lieve mevrouw Pettersson!

Weest u vooral niet bedroefd dat uw dochttertje weg is! Ga haar niet zoeken! Ze komt toch niet terug! Heel veel groeten. F., schreef Fidelie. Nu ze niet langer Fia was, kon ze ook niet 'lieve moeder' schrijven, en ze schreef ook niet voluit Fidelie, want ze wilde niet dat iemand anders dan de Koning der Gevaren van die naam af zou weten en haar zo zou noemen. Fidelie legde de brief onder het hoofdkussen van Fia's moeder en at toen zo gauw ze kon de warme hap op. Het ei en de dubbelgeklapte boterham stak ze in haar zak. En toen sloop ze de gang weer in. Maar nu had ze pech, want juist toen ze vlak voor de keukendeur stond, kwam tante Malin naar buiten; het was net of ze aan de

andere kant van de deur had staan gluren. Ze greep de veger die in de gang stond en ontdekte toen opeens Fidelie. 'Zo, ben je daar,' zei ze. 'Dat werd ook wel tijd! Nu kom je hier en nu ga je eten, want nou heb ik je! Mijn hele dag hoeft toch zeker niet in de war te raken, omdat jij de tijd vergeet!'

Fidelie bleef als verstijfd staan. Ze kon immers niet zeggen dat ze al gegeten had, en ze kon ook niet langs tante Malin heen glippen. Als tante Malin merkte dat ze niets zei, zou ze natuurlijk verschrikkelijk kwaad zijn. Fidelie liep dus de keuken in en ging bij de tafel zitten zonder iets te zeggen. Tante Malin kwam achter haar aan.

'Nu krijg je opgewarmde grutten, dan hoef ik tenminste geen eten meer te koken. Ik houd er geen restaurant op na met vijftien gerechten voor kinderen die niet thuis zijn als ze moeten eten! En je moeder floddert buiten wat rond, die bekommert zich natuurlijk weer nergens om!'

Fidelie werd zo vreselijk boos toen ze tante Malin zo over Fia's moeder hoorde praten, dat ze haar nagels in de rand onder de tafel boorde.

'Vreselijk mens, gemene tante Malin,' dacht ze. 'Ze geeft me gebakken grutjes, alleen maar omdat dat het allerergste is dat er bestaat!'

Tante Malin smeed de koekepan op het fornuis en wipte er een beetje van die grauwe grutten in uit een kom die ze uit de provisiekast haalde. Ze deed er een paar flinke klonten vet in, en Fidelie kon niet zeggen dat dat veel te veel was. Dat zou ze trouwens ook niet gedurfd hebben, ook al had ze wel mogen praten. Ze durfde tante Malin nooit tegen te spreken.

'Je bent natuurlijk bij de kerk geweest en hebt staan gapen naar de torenklok,' zei tante Malin.

'Nu komt het,' dacht Fidelie en ze antwoordde niets.

'O ja, dat snap ik wel,' zei tante Malin en ze smeed een bord voor Fidelie neer. 'Je hebt natuurlijk staan staren naar die voetstappen op de kerkmuur en je hebt de koster wat voor de voeten gelopen en het is natuurlijk niet bij je opgekomen om naar huis te gaan, hoewel je de klok vlak voor je

neus had. Ja, beken het maar!

Tante Malin deed een scheut melk op het bord. Fidelie stond op en haalde een lepel uit de la.

'Wie zwijgt stemt toe,' zei tante Malin. 'Maar ik zal jou eens wat zeggen; je moet wegblijven van dat gespook daar! Zo iets is geen gekheid en als je niet oppast, komt het spook nog en neemt je meel!'

Onzin, schreef Fidelie met haar lepel in haar bord, onder de melk, waar tante Malin het niet kon zien.

'Jaja, nu houd je je mond, hè?' zei tante Malin. 'Er is een heleboel tussen hemel en aarde dat we niet begrijpen! Maar de kruidenier, die vlak voor zijn eigen huis een witachtige gestalte zag die een klein doodkistje droeg, die weet het wel!' 'Kletsboek,' schreef Fidelie in haar bord pap, net zoals de rechter gedaan zou hebben.

'Ja, let op mijn woorden,' zei tante Malin en haalde de strijkplank op.

Ze begon te vertellen wat de kruidenier allemaal gezegd had en wat de koster ervan vond, terwijl Fidelie zo vlug ze kon zat te eten. Inwendig moest ze wel lachen als ze bedacht dat zij de enige was die wist wie er in werkelijkheid de klok beschilderd had. Dat het heus geen onzalige geest was die de kruidenier wilde bekeren, en geen spook dat tegen de muren op kon lopen en de kerkklok wilde ontwijden, al beweerde tante Malin dat. Tante Malin praatte maar door, zonder op antwoord te wachten en dat kwam heel goed uit.

'De voetafdrukken zijn wel een hele meter van de grond af te zien, want het spook had modderige voeten! Maar toen is alle aarde er zo langzamerhand afgegaan en hogerop waren er geen voetstappen meer zichtbaar! Hij is natuurlijk wat heen en weer gaan wandelen over de hele kerk heen, die brutale hond,' zei tante Malin.

Fidelie kon niet begrijpen hoe de Koning der Gevaren tegen de muur omhoog had kunnen klimmen. 'Misschien bestaan er wel speciale circusschoenen met lijm eraan, die hij heeft mogen lenen,' peinsde ze. Ze had eens iemand van de telefoon aan het werk gezien, die met grijpers aan zijn schoenen

tegen telefoonpalen opklom. Het was mogelijk dat de Koning der Gevaren iets dergelijks gehad had. Nu was haar bord bijna leeg en nog had Fidelie niets hoeven zeggen. 'De rechter denkt dat het een grap is van een van de circusmensen,' zei tante Malin. 'Maar dat maakt hij zichzelf maar wijs!'

Fidelie kreeg het zo benauwd, dat ze zich bijna verslikte. De rechter had het geraden!

'Hij wil vanmiddag naar het circus, alleen maar om te kijken wie hij ervan kan verdenken,' zei tante Malin. 'De slimmerik!'

'Neel' wilde Fidelie uitroepen.

Ze moest tante Malin vragen wanneer de rechter van plan was te gaan, dan kon ze de Koning der Gevaren waarschuwen. Ze slikte eens.

'Niet praten met je mond voll' vermaande tante Malin.

Als ze dat niet gezegd had, zou Fidelie vast zijn gaan praten. Maar nu dacht ze er weer aan dat dat niet mocht. Wat een geluk dat ze nog niets gezegd had! Fidelie slikte vlug de laatste lepelvol door, zette haar bord in de gootsteen en liep naar de deur. Ze moest zo vlug mogelijk een waarschuwingsbriefje aan een zeker iemand schrijven.

'Wel ja, en wat zeggen we als we gegeten hebben,' zei tante Malin op dreigende toon.

DE ZWIJGENDE FIDELIE 'S MIDDAGS

Fidelie dacht bijna dat ze het er goed af zou brengen. Ze hoefde immers alleen maar de keuken uit te lopen; daarna hoefde ze niet bang te zijn dat ze zich zou verspreken, tante Malin zou dan niets meer vragen. Maar nu gebeurde het ergste dat er kon gebeuren! In Zweden bedanken alle kinderen immers voor het eten, zodra ze het op hebben. En

Fidelie *mocht* immers geen 'dank je wel' zeggen! Ze draaide zich om bij de gootsteen en goot water in haar bord om tijd te winnen.

'Nou?' zei tante Malin.

Fidelie spoelde haar lepel ook nog af.

'Wat zeggen we dan?'

Fidelie droogde haar handen aan de handdoek.

'O, die grutjes, dat was zeker niet lekker genoeg! Dat had ik wel kunnen begrijpen,' zei tante Malin. 'Dan zit je maar wat te kieskauwen, hè? Maar je moet dankbaar zijn voor wat je krijgt, en ik wil er niet van horen dat je niet voor het eten bedankt, Fial'

Fidelie draaide zich om en mat met haar ogen de afstand tot de keukendeur. Zou ze proberen hard weg te lopen? Maar ze moest om de tafel heen, en tante Malin stond zo dicht in haar buurt. En nu versperde ze Fidelie de weg nog meer.

'Nee, je komt hier niet langs,' zei ze. Toen begreep Fidelie dat het een verloren zaak was. Ze was in de keuken gevangen en tante Malin was zoveel als een heks. Wat deed je als er helemaal geen hulp meer te krijgen was? Maar toen kreeg ze een ingeving! Ze stapte recht op tante Malin af en strekte haar hand uit. Tante Malin pakte de hare en Fidelie maakte een keurige nijging voor haar. (Zoals in Zweden alle meisjes doen voor oudere mensen.) Nu was het toch zeker wel goed?

'Nou, en wat zeggen we dan,' zei tante Malin.

Toen probeerde Fidelie naar de deur te hollen! Maar tante Malin pakte haar bij haar hand en hield die vast. Zo stijf, dat Fidelie onmogelijk weg kon; nu was tante Malin ook nog rood van kwaadheid.

'Probeer maar niet er tussenuit te knippen! Zo'n koppig kind als jij bestaat er op de hele wereld niet! Ik zal er wel eens met je moeder over praten! En nu laat ik je niet los, voor je het gezegd hebt, hoor je dat!' zei tante Malin.

Toen begon Fidelie te huilen. Ze sprong in het rond en tante Malin moest wel mee, want ze hield Fidelie's hand zo stijf vast. Fidelie ging op de vloer zitten en maakte zich

zo zwaar als ze kon. Maar tante Malin liet niet los.

Juist op dat moment ging de deur open en Fia's moeder kwam binnen.

'Maar wat is me dat hier?' riep ze uit.

'Dat kind wil geen 'dank je' zeggen voor het eten, en ik heb nog wel grutten gebakken en er zoveel werk mee gehad,' schreeuwde tante Malin.

'Maar lieve Fia, bedank nu dadelijk,' zei Fia's moeder.

Fidelie schudde haar hoofd.

'Laat haar maar los, tante Malin, dan doet ze het wel,' zei Fia's moeder.

Eindelijk liet tante Malin haar hand los, maar toch kon Fidelie niet 'dank je' zeggen. Tante Malin keek haar strak aan en Fia's moeder zag er heel ongelukkig uit.

'Nou, ik wil alleen maar dit zeggen, als ik me alles van dat kind moet laten welgevalen, dan zit er niets anders op dan dat ik er met de rechter over praat,' zei tante Malin. 'Ik kan mijn werk niet doen als ik de hele dag gehinderd word en me kwaad moet maken!'

'Ik zal Fia mee naar binnen nemen en een ernstig woordje met haar spreken,' zei Fia's moeder. 'En dan komt alles wel weer in orde.'

'Ja, dat denk ik ook!' zei tante Malin smalend.

Nu moest Fidelie naar de kamer. Ze liep voor moeder uit en wierp zich op haar bed. Moeder kwam bij haar zitten. 'Vertel het me nu eens allemaal,' zei Fia's moeder en streek haar over het haar.

Fidelie boorde haar gezicht nog dieper in het kussen en snikte. Ze vond dat maar het beste. Eigenlijk had ze geen tijd om nog langer te huilen, ze moest haar waarschuwingsbriefje schrijven, maar ze kon niets anders dan huilen, nu ze niet mocht praten. Fia's moeder zuchtte.

'Zo moeilijk is het toch niet om even 'dank je wel' te zeggen?' Fidelie schudde haar hoofd in het kussen.

'Nu, kom dan maar, dan gaan we dat even doen! Ik ga wel mee,' zei Fia's moeder.

Maar Fidelie moest alweer haar hoofd schudden. Ze kwam overeind, greep een stuk papier en schreef: *Ik mag niets*

zeggen. Ze liet het Fia's moeder lezen.

'En wat mag je dan niet zeggen,' vroeg Fia's moeder.

Niets! Alles, schreef Fidelie. Maar Fia's moeder begreep er helemaal niets van.

'Wie heeft er dan gezegd dat je niet mag praten? Is dat tante Malin?' vroeg Fia's moeder.

Weer schudde Fidelie het hoofd.

'Ik snap niet wat je je in je hoofd gehaald hebt,' zei Fia's moeder. 'Je moet vanmiddag hier maar blijven, dan krijgen we tenminste niet nog meer herrie. En dan zal ik wel even naar tante Malin gaan om uit jouw naam excuus te vragen.' Fidelie draaide zich om en gaf haar een zoen op haar hand. Want dat zou een betoverde prinses vast ook doen, meende ze. En het was trouwens ook een heel best plan. Fia's moeder stond op en zuchtte, toen ze de keuken inliep.

Fidelie trok dadelijk een nieuw stuk papier naar zich toe en schreef zo vlug ze kon: *Aan de Koning der Gevaren. Waarschuwing! Treed vandaag niet op in het circus! Fidelie.*

Toen vouwde ze het stuk papier dubbel. Ze moest het aan iemand meegeven, maar aan wie? Degene die het bericht bracht, mocht niet weten dat het een waarschuwing was! Want dan kon de rechter er achter komen. Ze stopte haar hand in haar zak en vond daar opeens het ei en de boterham. Plotseling kreeg ze een ingeving. Ze nam de boterham, legde het briefje tussen de twee helften en deed die weer op elkaar. Ze kon de boterham sturen! Dan zou niemand merken dat er een briefje in zat!

Net toen ze dat gedaan had, werd er op de deur geklopt. Fidelie haastte zich de boterham weer in haar zak te stoppen. Wie kon daar zijn? Ze kon natuurlijk niets zeggen, maar ze liep naar de deur en opende die op een kier. Daar stond de rechter.

'Kijk eens aan, er is dus toch iemand thuis,' zei hij.

Hij zag er vandaag zo vriendelijk uit en glimlachte tegen haar. Fidelie moest wel terug glimlachen.

'Heb je gehuild?' vroeg de rechter. 'Dan komt het misschien heel goed uit dat ik een verrassing heb. Is moeder hier ook?' Fidelie schudde haar hoofd en wees naar de gang. Gelukkig

kwam moeder er juist aan. Fidelie hoefde niets te zeggen. 'Dag mevrouw Pettersson. Ik ben van plan vanmiddag naar het circus te gaan en dan heb ik wat gezelschap nodig. Ik heb daarom ook kaartjes voor u en Fia en ook voor juffrouw Malin gekocht.'

'Wat lief van u,' zei Fia's moeder. 'Dank u wel, wat fijn zal dat zijn!' Daar moet je nu maar eens netjes voor bedanken, Fia!

'Ja-a, dat wil misschien beter dan voor eten te bedanken,' zei tante Malin op de achtergrond.

'Ze kijkt heel blij, en dat is de hoofdzaak,' zei de rechter. 'Het begint om vier uur. Zullen we zeggen dat we om kwart voor vier op de veranda bij elkaar komen? Dan zijn we in elk geval op tijd.'

'Dank u wel, maar ik heb het allemaal gisteren al gezien, en ik ben nog achterop met het strijken,' zei tante Malin. 'Maar daar kan ik toch wel mee helpen,' zei Fia's moeder. 'Ik heb tóch geen tijd,' antwoordde tante Malin.

De rechter keek wel wat boos, maar hij gaf tante Malin niet de kans om moeilijkheden te maken.

'Dan breng ik het kaartje terug,' besliste hij, 'en dan geef ik Malin geld voor iets anders. En nu praten we er niet meer over.'

Tante Malin neeg en Fidelie danste bijna van pret. De rechter leek wel wat op de koning uit het sprookje, waarin tante Malin de boze heks was en Fidelie het betoverde meisje. Fia was maar één keer eerder in een circus geweest, en de voorstelling te zien met clowns en acrobaten *zonder* tante Malin was het fijnste wat ze zich kon indenken. Stel je voor dat ze de Koning der Gevaren ook te zien kreeg!

'Kwart voor vier dus,' zei de rechter en liep naar zijn eigen kamer.

'Hij kon er natuurlijk niet op zijn eentje wantrouwend rond zitten kijken,' zei tante Malin. 'Daarom doet hij of hij er zit om het kind een plezier te doen, en als dan blijkt dat ze helemaal geen acrobaat hebben die tegen muren op kan klimmen, komt niemand te weten dat hij de kous op de kop kreeg!'

Fidelie was nu weer ernstig. Een ogenblik was ze bijna vergeten hoe gevaarlijk de rechter was! Nu drukten de zorgen haar weer. Stel je voor dat de Koning der Gevaren in zijn luipaardkleren binnenkwam en met zijn kleefschonen tegen de wanden van de tent omhoog begon te klimmen, net terwijl de rechter ernaar zat te kijken!

'Ik geloof dat hij alleen maar lief voor ons wil zijn,' zei Fia's moeder, terwijl ze Fia's mooie jurk uit de kast haalde.

Tante Malin snoof en smees de deur van de keuken achter zich dicht. Bijna kwamen er weer strubbelingen, toen Fidelie het pakje met de boterham in de zak van haar mooie rode jurk wilde stoppen, maar ze zag er van af en legde het op haar nachtkastje. Ze kon het straks, als ze weggingen, nog wel bij zich steken. Maar wie moest het aan de Koning der Gevaren brengen? En hoe moest ze uitleggen waar het pakje heen moest? Alles was zo onmogelijk als je niet mocht praten.

Precies kwart voor vier stond Fidelie op de veranda. Ze

had een zakje om de boterham gedaan en moeder dacht dat ze van plan was het brood aan de circuspaarden te geven en nu mocht de boterham wel meel

'Jaja, wat zal dat gezellig zijn,' zei de rechter.

Hij liep voorop het hek uit, en Fia's moeder kwam achter hem aan. Fia treuzelde een beetje en zag rond of ze de Koning der Gevaren ergens zag. Hij was natuurlijk al in de circustent.

Zo wandelden ze naar het marktplein. Aan alle telefoonpalen waren aanplakbiljetten van het circus geplakt. Sommige stelden olifanten voor met pluimen op hun kop, andere clowns met rode neuzen, en op een ervan stond de Koning der Gevaren afgebeeld. De tekening leek niet veel op hem. Hij zag er daar veel ouder op uit dan in werkelijkheid en bovendien had hij een snor. Fidelie keek even om in de richting van het schoenmakershuis. Vier kinderen van de nieuwe schoenmaker speelden op de weg. Als ze eens een van hen stuurde?

Fidelie wenkte hen dat ze bij haar moesten komen. Ze keken haar eerst aan of ze het niet snapten, maar toen kwam er een meisje aanhollen. Fidelie stopte haar het zakje toe en wees op het aanplakbiljet.

'Wat moet ik daarmee?' vroeg het kind.

Fidelie wees nog eens op het zakje en toen op het biljet en toen naar het plein.

'Stel je niet zo aan,' zei het meisje.

'Kom nou, Siri, jij bent hem,' riepen de andere kinderen. Maar Fidelie drukte het zakje in Siri's handen en keek haar smekend aan. Siri deed het zakje open en keek erin.

'Een boterham,' zei ze.

'Kom nu, Fia, we moeten niet te laat in het circus komen,' riep Fia's moeder.

Fidelie wees voor het laatst nog eens naar het aanplakbiljet en holde weg om de rechter in te halen. Ze hoopte maar dat het meisje het zou begrijpen. Maar toen ze zich omdraaide, zag ze dat ze van de boerham stond te eten.

'Zij kan niet praten! Zij kan niet praten!' zongen de andere kinderen en wezen met hun vinger naar Fidelie.

Nu kon ze er niets meer aan doen. De rechter liep met grote stappen en Fidelie en Fia's moeder deden hun best hem bij te houden. Andere mensen kwamen met hun nette kleren aan uit hun hekjes en nu waren er een heleboel mensen op weg naar het circus. Daar had je Brita met de vlechten en haar beste vriendinnetje, die Fia altijd plaagden. Ze hielden elkaar bij de hand en liepen op te scheppen met hun mooie lakschoentjes. Ze vonden natuurlijk dat er op de hele wereld

geen mooiere schoenen waren.

'Kijk, daar heb je Fia-pling-plang!' riepen ze zodra ze Fidelie zagen. 'Ze weet lekker niet waar wij heen gaan . . . waar wij heen gaan . . . waar wij heen gaan!' zongen ze.

Fidelie rende gauw naar de rechter toe. Ze hield haar vingers voor haar oren om maar niet te horen als ze nog voortgingen met hun pling-plang-pling-plang. Ze maakte zichzelf wijs dat, als zij haar oren maar stijf genoeg dichthield, moeder en de rechter het ook niet zouden horen. Vooral moeder mocht er niets van horen. Die arme moeder! Maar zelf hoorde ze het zo duidelijk als nooit te voren. Ze huppelden heel dicht langs haar heen en draaiden zich dan om om naar Fia te kijken terwijl ze dat zeiden. Dat Fia's moeder het hoorde, dat kon hun niets schelen. Ze giechelden alleen maar en deden heel onschuldig.

'Pling-plang-pling-plang-plinge-plange-pling-plang!'

'Ken jij die kinderen?' vroeg de rechter.

Fidelie merkte dat hij haar aankeek; ze moest dus wel haar vingers uit haar oren halen. Het was Brita's schuld dat ze nu ook nog moest antwoorden!

'Brita, kom dadelijk hier! Waarom vlieg je toch zo heen en weer?' hoorde ze Brita's moeder zeggen, die achter hen liep. Nu had ze gemerkt dat Brita niet alleen Fia's moeder voor de voeten liep. De rechter draaide zich om met een vragend gezicht.

'Je moet de rechter niet steeds voor de voeten lopen, kind! Gedraag je fatsoenlijk, anders moet je naar huis!' klonk een boze fluisterstem.

Fidelie had de rechter graag toe willen lachen. Maar ze was zo bang dat hij een antwoord op zijn vraag wilde hebben, dat ze de andere kant opkeek.

'Het zijn kinderen uit Fia's klas,' zei Fia's moeder.

Maar dat hielp Fidelie geen zier.

'Plagen die kinderen jou?' wilde de rechter weten.

Nu moest Fidelie hem wel aankijken. Ze keek hem zo recht in de ogen als ze kon, zodat hij het antwoord in haar ogen kon lezen en niet verder behoefde te vragen. Ze plagen me altijd, zei Fidelie met haar ogen, maar we doen net of we

het niet merken! En ik mag niet praten. Och, lieve rechter, zegt u nu alsjeblieft niets meer.

Het leek wel of de rechter het begreep. Hij keek niet langer zo nieuwsgierig en nam haar bij de hand. Toen begon hij een gesprek met Fia's moeder.

Fidelie draaide zich om en gluurde naar Brita. Brita liep daar wat boos en beteuterd, net zoals ze al gedacht had. Nu waren ze bij het circus. Fidelie vergat al het andere in haar bezorgdheid voor de Koning der Gevaren. Hij was nergens te bekennen in de grote, witte tent, die bol stond in de wind. Misschien was hij bezig de kwasten op de kop van de olifanten vast te zetten? Of de neus van de een of andere clown rood te verven? Nee, hij moest natuurlijk zijn lui-paardkleren aantrekken, zodat hij op tijd klaar was! Zou hij een valse snor hebben? Dan zou niemand hem misschien herkennen als hij die afdeed wanneer de politie kwam informeren naar de torenklok. Fidelie probeerde haar gedachten op hem over te dragen en fluisterde bij zichzelf:

'Snor aandoen! Snor aandoen!'

Toen ze hun plaatsen hadden gevonden aan de rand van het grote ronde gedeelte waar de clowns en de anderen op zouden treden, voelde Fidelie dat iemand haar een por in haar rug gaf. Het was alweer Brita. Ze hield Fidelie een zakje zuurtjes voor en Brita's moeder zat naast haar en lachte zo lievig! Fidelie schudde beleefd haar hoofd. Ze wilde die vieze snertzuurtjes van Brita niet! Dan moest ze immers alweer 'dank je' zeggen!

'Houd je niet van zuurtjes?' vroeg de rechter. 'En ik heb nog wel een grote zak zijden kussentjes en pepermuntballen gekocht!'

Fidelie draaide haar hoofd af en zuchtte. Ze kreeg bijna tranen in haar ogen van zoveel moeilijkheden. Het was toch wel héél moeilijk om niets te mogen zeggen!

En het zou wel niet lang meer duren, dan kwam de Koning der Gevaren de tent binnen langs de wanden en dan pakten ze hem op omdat hij de klok beschilderd had! Vlak voor de ogen van Brita en al die andere mensen! Fidelie voelde dat een grote hand haar over haar hoofd streelde.

'Ik bewaar ze wel tot we weer thuis zijn, dan verslikken we ons er tenminste niet in, als de circuskunsten beginnen,' zei de rechter.

Hij legde alles uit en vertelde hoe de dingen in het circus genoemd werden. Dat het ronde gedeelte dat met zaagsel bedekt was de piste heette en dat die schommels tegen het dak trapezes genoemd werden. Alle andere mensen praatten ook; hij zou het toch niet hebben kunnen horen of Fidelie antwoord gaf of niet, het was voldoende dat ze deed of ze ja zei.

Eindelijk werd het stil, de voorstelling zou beginnen. De muziek begon te spelen met een luide fanfare. Rode en witte lichtjes gingen aan op de vloer, en daar stormden tien zwarte paarden naar binnen. Niemand zei een woord, behalve de rechter:

'Grijp me maar vast, als het al te spannend wordt,' fluisterde hij Fidelie toe.

Wat was hij toch vreselijk aardig! Fidelie had hem al wel dadelijk vast willen pakken, want ze verwachtte elk moment dat de Koning der Gevaren binnen zou komen en ontmaskerd worden. Maar ze deed het niet. Als de rechter een vijand van de Koning der Gevaren was, kon Fidelie toch niet met hem heulen! Ze moest afwachten en aanzien hoe alles zich ontwikkelde. Ze voelde zich helemaal mat van spanning. Maar het ene nummer na het andere werd afgewerkt en er was geen spoor van de Koning der Gevaren. Fidelie zag hogeschoolrijders, die op dansende paarden stonden, ze zag Chinese acrobaten die halsbrekende toeren verrichtten en een zeeleeuw die tot tien kon tellen en ballen op zijn snoet zette. De clown met de rode neus was er echt, en ook de olifant die op zijn achterpoten kon staan en fluit speelde. Eén keer werd er geroepen: 'De Koning der Gevaren'! Maar toen kwam er alleen maar een klein, dik mannetje binnen, dat helemaal niet op de afbeelding van de aanplakbiljetten leek. Hij kon leeuwen temmen en zag er erg dom uit. De echte Koning der Gevaren was kennelijk gewaarschuwd. Fidelie zuchtte van opluchting. Misschien was Siri toch naar het circus gelopen, toen ze het briefje gelezen had, en mis-

schien had ze hem getroffen nog voor het zijn beurt was om op te treden? En toen had hij natuurlijk iemand anders in zijn plaats laten gaan.

'Jaja, dat was het dan,' zei de rechter, toen de voorstelling afgelopen was.

'Het is nota bene al zes uur,' zei Fia's moeder toen ze uit de tent kwamen en op de torenklok keken.

'Ja, en die klok ziet er nog altijd even mal uit,' zei de rechter. Fidelie hield haar adem in.

'Bent u nog van plan maatregelen te nemen tegen degene die de klok geveerd heeft?' vroeg Fia's moeder.

'Niet zolang ik niet weet wie dat is,' antwoordde de rechter.

'Ik had er even aan gedacht dat het wel eens een van de circusmensen kon zijn, maar daar ziet het toch niet naar uit. Ik vind het trouwens heel best dat ik niet weet wie het ge-

weest is, ik heb al genoeg met misdadigers te stellen!
'Dat begrijp ik,' zei Fia's moeder. 'Wat was het vreselijk aardig van u om op het circus te trakteren!'
Fidelie danste voor hen uit. Ze was blij dat de Koning der Gevaren niet in gevaar geweest was, ze was blij dat de dag bijna om was en dat de rechter zo'n lieve man was. En morgen zou ze het witte steentje terugkrijgen!

BEGIN VAN HET TWEEDE KUNSTSTUK VAN DE KONING DER GEVAREN

Het was altijd een verschrikkelijk kabaal bij de schoenmaker thuis als alle kinderen op moesten staan.

'Henning neemt zoveel zeep, er blijft voor mij niets meer over,' gilde Nanna. 'Nu wast hij zijn oren al voor de tweede keer!'

'Ik hoef mijn bed niet op te maken, want ik heb me de hele nacht niet verroerd,' schreeuwde Ture.

'Eivor trekt aan mijn hemd,' riep Siri. 'Ze wil het wat uitrekken, en nu zegt ze dat het van haar is!'

'Ach, dat je nu ook nóóit een huis kunt krijgen dat groot genoeg is,' zuchtte de schoenmakersvrouw. 'Het is onmogelijk die kinderen de baas te blijven, als ze zich allemaal in één kamer aan moeten kleden! Het is zo'n vreselijk lawaai, dat je je oren dicht zou willen knijpen! Die rechter aan de overkant, die heeft wel tien kamers! Ik word nog gèk!'

'Vraag of je met hem mag ruilen, ik heb niet gevraagd of ik hier mocht wonen,' zei de schoenmaker. 'En schei nu uit te zaniken, anders gaan we verhuizen!'

'Daar heb je het weer,' zei Henning.

'Ik wil niet verhuizen, ik wil hier blijven,' schreeuwde Ham-pus en sloeg met zijn vuist op tafel. 'De volgende keer mogen jullie wel alleen gaan!'

'Maak toch niet zo'n drukte, Hampus,' schreeuwde de schoenmakersvrouw.

'Daar heb je dat meisje weer,' zei Lulle die voor het raam van de keuken stond. 'Ze staat achter het hek van de rechter.' 'Dat kind dat niet kan praten?' riep Siri en vloog naar het raam.

'Dat kind waarvan wij de boterham opgegeten hebben,' zei Lulle.

'Waar hebben jullie het toch over?' vroeg Hampus.

'Die daar,' gilde Siri. 'Ze gaf me een zakje gisteren en beduidde me van alles, en toen liep ze weg.

'En in dat zakje zat een boterham,' zei Ture.

'Jullie nemen geen aalmoezen aan, hoor,' zei de vrouw van de schoenmaker.

'Alleen maar witte boterhammen met kaas erop,' vond Siri. 'Siri heeft hem bijna helemaal opgegeten,' riep Ture. 'En er zat ook een papiertje in met wat erop geschreven! Dat kind is vast niet goed wijs.'

'Je hoeft toch niet zo onbeschoft te doen, als je het over mensen hebt die je niet eens kent,' brulde Hampus en gooide Ture zo hard hij kon met een schoen.

'Maak toch niet zo'n drukte, Hampus,' riep de vrouw van de schoenmaker. 'Wat voor een papier, Lulle?'

'Weet ik niet, ik heb het afgelikt en weggegooid,' zei Lulle.

'In de brievenbus van de rechter,' zei Ture.

Hampus ging met zijn rug naar het raam staan en trok zijn blouse aan. Hij had al gezien hoe ze er vandaag uit zag. Dezelfde witte jurk, maar met een andere strik in het haar. En haar haar leek vandaag veel zwarter! Soms bewoog ze zich even in de zon, net een hagedisje dat op het punt staat weg te glippen. Maar ze wachtte nog steeds op hem.

Hij liep naar de bovenverdieping, zonder van iemand in de keuken notitie te nemen. Daar was het leeg, er stonden geen meubels. Hij stapte over de balken van de vloer die bloot lagen en steunde met zijn hand tegen het schuine dak. Naast de trap lag de voorraad leer van de schoenmaker en een paar kapotte stoelen. De Koning der Gevaren balanceerde tot aan het raam aan de smalle zijde van het huis.

Een ruit zat er niet in, hij hees zich op en kroop erdoor, tot hij aan zijn vingertoppen hing, en sprong toen met een plof op de grond. Even later was hij al door de haag gekropen en stond nu tussen twee heesters in de tuin van de rechter. Hij wachtte tot Fidelie bij het hek vandaan zou gaan, waar de kinderen van de schoenmaker haar konden zien. Het witte steentje lag veilig in zijn zak. Hij kon voelen hoe onbegrijpelijk glad en fijn die steen was. Zo zacht als een vingertop. En sneeuwwit. Je hoefde het niet eerst op te nemen en te bekijken om te weten hoe vreselijk mooi dat steentje was.

Nu liep Fidelie weg, ze keek naar alle kanten om zich heen en liep dwars over het grasveld naar de grote boom, die van top tot teen als in een cape van groen gehuld was. Daar verdween ze tussen al dat groen. Het leek bijna, of de boom haar weggetoverd had.

De Koning der Gevaren keek eens goed om zich heen, of hij ook ergens die kolossale meneer zag, of dat oude mens met haar schort en de treurige dame, die hij wel eerder in de tuin gezien had. Toen dook hij weg in de schaduw van de haag en rende, net als Fidelie gedaan had, naar de linde. Daarbinnen was het groen en leeg. De Koning der Gevaren kon Fidelie niet zien.

'Fidelie, ben je daar?' fluisterde hij.

Toen zag hij boven zich een voet bengelen. Fidelie zat helemaal bovenin, als op een donkere takkenstoel, en keek naar beneden.

'Kom hier,' fluisterde ze.

De Koning der Gevaren hield het witte steentje stevig vast en drong door de takken heen.

'Je moet daar niet langs gaan, maar hier. Anders bewegen de takken zo en dan kunnen ze het zien,' fluisterde Fidelie. De Koning der Gevaren gehoorzaamde en kwam naast haar zitten. Er was ruimte genoeg voor hen beiden, als ze rug aan rug zaten. De Koning der Gevaren liet haar de steen zien.

'Je krijgt hem, als ik weet hoe het gegaan is,' beloofde hij. Fidelie draaide zich om en glimlachte.

'Ik heb de hele dag niets gezegd! Ik heb net gedaan, zoals ik beloofd had. Ze probeerden me allemaal aan het praten te krijgen, maar dat lukte niet. Als ik vandaag niet weer gewoon deed, hadden ze de dokter laten komen. Ik heb gisteravond geen nachtzoen gehad, omdat ik zo stout was!' 'Vertel alles van het begin af aan,' zei de Koning der Gevaren.

'Je hebt mij niet verteld hoe jij de kerkklok beschilderd hebt!'

'Dat doe ik nog wel,' beloofde de Koning der Gevaren. 'Maar jij was eerst aan de beurt,' zei Fidelie.

De Koning der Gevaren dacht even na.

'Ik weet niet hoe ik moet beginnen,' zei hij.

'Begin dan maar net zoals in sprookjes staat: Er was eens . . . iemand die de Koning der Gevaren heette!'

'Er was eens iemand die de Koning der Gevaren heette en die iemand was ik,' begon de Koning der Gevaren. En nu vertelde hij alles.

Onder het vertellen klom hij in de linde rond. Fidelie klom hem na, zodat ze elkaar steeds konden blijven zien, en soms, als het heel bijzonder spannend was, stonden ze lange tijd op dezelfde tak. Toen Fidelie hoorde van de kruidenier en de slijpsteentrog, moest zij hem vertellen wat tante Malin ervan dacht. En toen het Fidelie's beurt was en ze vertelde van het dank-je-wel-gezanik, vroeg de Koning der Gevaren: 'Heb je toen gehuild?'

'Ja, maar ik heb niets gezegd! Huilen is niet hetzelfde als praten!'

'Nee,' zei de Koning der Gevaren.

Ze klommen weer omhoog naar hun zitplaatsen bij de top. Ze gingen weer net als zoëven rug aan rug zitten.

'Hier heb je de steen,' zei de Koning der Gevaren.

Toen Fidelie het steentje weer in haar zak had, bleef het een poosje helemaal stil in de linde.

'Zullen we nu naar beneden gaan?' vroeg Fidelie.

'Nee, laten we hier blijven,' zei de Koning der Gevaren.

'Deze boom moet de geheime plek zijn, waar we elkaar al tijd kunnen treffen! Hier kan niemand ons zien.'

'Maar wij kunnen de andere mensen wèl zien. Daar heb je tante Malin, en daar is mevrouw Pettersson! Zij is pianolerares,' zei Fidelie heel zacht. Ze wees naar de bank voor de keukendeur.

De Koning der Gevaren antwoordde niet. Hij scheen er niets gek in te vinden dat iemand pianolerares was.

'En daar, in de slaapkamer, daar zit de rechter!'

'En daarginder op de weg lopen Siri en Henning en Ture,' zei de Koning der Gevaren.

'Ken je die kinderen?' vroeg Fidelie.

'Het zijn de kinderen van de schoenmaker,' antwoordde

de Koning der Gevaren.

Ze klommen eerst naar beneden en dan weer omhoog. Zo klauterden ze de hele morgen. Het was zo stil in de linde en zo fijn schemerig; een heerlijke groene stilte en zo'n gezellige vogelnestjesduisternis. Eens, toen ze op de grond stonden, en tussen de bladeren door gluurden, zei de Koning der Gevaren:

'Waarom mag ik niet weten hoe jouw vader en moeder heten?'

'Omdat het gevaarlijk is dat te zeggen. Ik wil er nooit, nooit over praten,' zei Fidelie.

'En ik wil nooit over het circus praten,' zei de Koning der Gevaren.

'Wat vind jij het allerergst op de hele wereld?' vroeg Fidelie.

'Verhuizen,' zei de Koning der Gevaren. 'Wat vind jij het ergst?'

'De kinderen op school!'

Binnen in het huis van de rechter klonk de gong. Het klonk weemoedig en bevelend tegelijkertijd. De Koning der Gevaren had zo'n geluid nog nooit gehoord.

'Nu moet ik naar huis,' zei Fidelie.

'Moet je altijd naar binnen als je dat geluid hoort?'

Fidelie knikte.

'Nu is de steen van jou,' zei de Koning der Gevaren.

'Je kunt hem nog wel eens krijgen,' zei Fidelie, terwijl ze wat onrustig naar het huis keek.

'Wat moet ik dan doen? Toe, zeg het gauw!'

Fidelie dacht even na.

'De circusolifant aan de vlaggemast van juf binden,' zei ze en rende weg van de boom.

DE KONING DER GEVAREN WANDELT MET EEN OLIFANT

De Koning der Gevaren hoefde niet lang na te denken. Hij dacht zelfs helemaal niet na. Zodra Fidelie verdwenen was, kwam hij uit het groen van de linde te voorschijn en ging op weg naar het feestterrein op de markt. Hij liep op een sukkeldrafje en schopte wat kleine steentjes voor zich uit. Af en toe keek hij even omhoog naar de kerktoren, die hem vriendelijk toelachte met al zijn tanden van teer. Tot nu toe had niemand nog bedacht, hoe men die vlekken weer weg moest maken. De Koning der Gevaren glimlachte terug. Hij was echt in zijn sas met die nieuwe opdracht. Kon je de torenklok een gezicht geven, dan kon je ook wel met een olifant uit wandelen gaan! Hij was bang voor kwade honden, dat wist hij heel zeker, maar voor olifanten was hij nooit bang geweest, voor zover hij zich kon herinneren. Lulle en Nanna zagen hem lopen en wilden met hem mee.

'Waar ga je heen?' riep Nanna.

'Naar de zee, ga je mee, dan zijn er twee!' zei de Koning der Gevaren.

'Ja, mogen we alsjeblieft meel' schreeuwde Lulle.

'Nee, dat mag je niet!' schreeuwde de Koning der Gevaren.

'Weg met jullie, naar huis!'

Lulle en Nanna bleven achter; ze draaiden zich om en liepen naar het schoenmakershuisje terug. Maar de Koning der Gevaren zette zijn tocht naar de markt voort. Daar stond de circustent met vlaggen op de hoeken. Circusmensen liepen heen en weer en waren druk bezig achter een blauwgeschilderd hekje, dat ze om het circusterrein aangebracht hadden. De clowns zaten op het trapje van een van de wagens te kaarten. Een dame met pikzwart haar in een rode zijden jurk hing wasgoed aan de lijn. De circusdirecteur stond zich te scheren.

De Koning der Gevaren was daar al eens eerder geweest. Hij had er rondgedarteld met de andere jongens van het stadje, die allemaal graag mee wilden helpen met het voeren van de dieren. Nu liep hij regelrecht door een opening

in de omheining naar de achterkant van de circustent. Daar stond de leeuwenkooi op wielen. De paarden stonden op een omheinde plek naast de markt en midden op het open gedeelte achter de tent was een ijzeren haak in de grond geslagen en daar stond de olifant aan vastgebonden.

De Koning der Gevaren draaide zijn hoofd naar alle kanten en keek rond. Het was er vol met kinderen, maar de olifantenoppasser was nergens te bekennen.

De Koning der Gevaren liep recht op de olifant af en maakte het touw los.

'Kom, we gaan,' zei hij tegen de olifant.

'Mag hij nu wat rondlopen?' vroeg een meisje.

'Ja,' zei de Koning der Gevaren.

'Gaat het circus nu weg?' informeerde een jongen, die zo groot als Lulle was.

'Ja,' zei de Koning der Gevaren.

'Is die olifant van jou?' riep een ander jongetje, dat zijn oren niet kon geloven.

'Ja,' zei de Koning der Gevaren.

'Maar dat is immers niet waar,' riep de jongen met de oren. 'Bemoei je niet met dingen waar je niets mee te maken hebt,' zei de Koning der Gevaren en gaf een ruk aan het touw. De olifant keek hem van terzijde aan. Met zijn slurf waaierde hij wat warme lucht op het hoofd van de Koning der Gevaren en daarna liep hij recht op hem toe.

Een ogenblik dacht de Koning der Gevaren dat de olifant hem wilde verpletteren, maar toen begreep hij dat het altijd zo leek, als olifanten achter je aan kwamen wandelen. Hij haastte zich om voor hem aan te komen.

'Daar gaan we dan,' zei hij tegen de kinderen en stapte door de dichtstbijzijnde opening in de omheining.

De kinderen holden mee. De Koning der Gevaren liep naar de eerste de beste straathoek. Hij liep zo vlug hij kon, zonder te draven, want hij wilde zo gauw mogelijk met het beest om de hoek verdwijnen. Hij had niet bedacht wat hij moest doen, als de olifantenoppasser hem in de gaten kreeg.

'Lieve tijd, durf je wel met zo'n groot dier te lopen?' vroeg een oud dametje, dat met een melkfles in haar hand aan

kwam wandelen.

'Daar is geen kunst aan, hij is zo goedig,' antwoordde de Koning der Gevaren zo stellig, dat hij er zelf in geloofde. Hij streelde de olifant even over zijn slurf. De olifant krulde zijn slurf op en liet hem daarna weer zakken. Hij scheen eraan gewend te zijn uit wandelen te gaan met wezens die veel kleiner waren dan hij was, want hij keek in het minst niet verwonderd. Nu waren ze de hoek om. De Koning der Gevaren ging een deuntje fluiten.

'Waar ga je met hem heen,' riepen de kinderen, die aan beide kanten van de straat meerenden.

'Naar de zee, ga je mee, dan zijn er twee,' zei de Koning der Gevaren weer.

'Dan zijn we met zijn elven,' riep een klein meisje.

'Twaalf met de olifant mee,' zei een jongen.

'Olifanten tellen voor negentien,' zei de Koning der Gevaren. De kinderen moesten om hem lachen. Ze sprongen en dansten en zagen er erg vereerd uit, omdat hij met hen wilde praten.

'Wij durven wel in de schaduw van de olifant te lopen,' zei het meisje dat zoëven ook wat gezegd had.

'Hoe oud ben jij?' vroeg een jongen.

'Vast wel zo oud als jij,' antwoordde de Koning der Gevaren.

'Ja, nogal glad. Maar ik zou ook wel met hem durven lopen, als ik aan olifanten gewend was.'

'Ja, maar dan is er immers ook geen kunst aan,' zei de Koning der Gevaren vol minachting.

Nu liepen ze door de korte straat die de Koningsstraat heette. Daar waren winkels en de mensen kwamen in de deur staan en wuifden. Ze dachten dat de Koning der Gevaren de echte olifantengeleider was en ze vermoedden geen onraad. De Koning der Gevaren keek of hij dagelijks met olifanten omging.

'Hebben jullie hier veel onderwijzeressen?' vroeg hij.

'Nee, maar één en dat is juf Solberg,' antwoordde het meisje dat nog steeds naast hem voortdraafde.

'Waar woont ze ergens?'

'In het laatste huis, in dezelfde straat als de dameskapper.'

'En waar is die dan?'

'We zullen het je wel wijzen,' riepen de jongens.

'Wat moet jij bij juf?'

'Ze moet de olifant leren lezen!'

De olifant besnuffelde de Koning der Gevaren wat met zijn slurf. Het dier stak hem in een van de broekzakken van de Koning der Gevaren en wroette daar wat in om. Hij haalde hem er weer uit en stompte de Koning der Gevaren in de rug. Het beest wilde kennelijk iets lekkers hebben, maar de Koning der Gevaren had niets bij zich. Als hij nu maar niet boos werd, omdat hij niets kreeg! De Koning der Gevaren durfde geen moment te blijven staan, want je kon niet weten, of de olifant wel weer verder wou, als hij eenmaal stil had gestaan.

'Hebben jullie niet iets om aan hem te geven? Hij begint honger te krijgen,' opperde de Koning der Gevaren.

Een van de jongens haalde een appel uit zijn zak en een meisje had een koekje. De Koning der Gevaren liep naar hen toe om het lekkers voor de olifant aan te nemen, maar de olifant liep met hem mee en toen werden de kinderen bang en renden weg.

'Kalm maar, rustig maar. Nu gaan we hier weer lopen,' zei de Koning der Gevaren.

Hij ging zo gauw mogelijk weer midden op de straat lopen. De olifant liep gehoorzaam mee, maar hij gluurde nog lang naar het koekje.

'Loop maar voor ons uit en leg het op een paaltje van een hek, dan komen wij het wel halen,' stelde hij voor.

De kinderen deden zoals hun gezegd was en de olifant nam zowel het koekje als de appel aan. Toen pakte hij ook nog uit nieuwsgierigheid een leeg lucifersdoosje van de grond, maar dat slingerde hij al heel gauw in de cabine van een stilstaande vrachtauto.

Daar kwam de kruidenier aan met een handkar! De Koning der Gevaren zag hem al van ver, maar dat kon hem niets schelen! De kruidenier mocht ervan denken wat hij wilde! De Koning der Gevaren stak zijn hand op, toen hij voorbij kwam en de olifant sloeg vriendschappelijk zijn slurf erom

heen.

'Nu nog maar twee huizen, dan zijn we er!' riepen de kinderen.

De Koning der Gevaren zag een keurig onderhouden tuintje met middenin een bruin huis. Het hek was witgeschilderd en bestond uit twee helften. Als de olifant er nu maar door kon!

'Loop maar vooruit en doe het hekje open, beiden helften,' commandeerde hij de kinderen.

Die vlogen weg en deden wat hij gezegd had; dan stelden ze zich vol verwachting aan weerszijden van het hek op. De Koning der Gevaren liep tussen hen door met zijn olifant. Hij liep tot aan het plateautje waar de vlaggemast stond. Hij bond de olifant aan de vlaggemast vast. Toen sprong hij over het hek en verdween in het bos.

HET BEGIN VAN FIDELIE'S TWEDE KUNSTSTUK

De Koning der Gevaren was op de terugweg stomverbaasd, als hij eraan dacht hoe gemakkelijk het geweest was om met olifanten op stap te gaan. Maar hij rende zo hard, dat hij niet lang zo verbaasd bleef.

'Gij land, zo hoog in 't noorden, ons vaderland,' zong hij toen hij dicht bij het huis van de rechter gekomen was. Hij kwam twee mannen van het circus tegen, die hem naar de olifant vroegen.

'Jumbo staat in de tuin van de schooljuffrouw gras te eten,' antwoordde hij. 'Als jullie soms zo'n grote grauwe bedoelen met twee oren.'

'Ja, wie zouden we anders bedoelen,' zei een van de mannen.

'Waar woont die juffrouw ergens?' vroeg de andere.

'Dat is wat moeilijk uit te duiden van hieruit,' zei de Koning

der Gevaren. 'Ik kan het niet precies zeggen, want ik woon hier nog maar pas. Wacht maar even, dan zal ik een meisje opscharrelen; die weet het vast well'

De mannen waren erg ongeduldig, maar de Koning der Gevaren maakte dat hij weg kwam, nog voor ze konden antwoorden. Hij rende zo vlug hij kon naar huis onder het zingen van: Gij land, zo hoog in 't noorden . . .

Fidelie stond bij het hek te kijken.

'Krijg ik de witte steen?' hijgde de Koning der Gevaren. 'Ik heb de olifant al aan de vlaggestok gebonden!'

'Je houdt me voor de gek,' zei Fidelie.

'Nee, ècht waar, hij liep als een lammetje met me mee!'

'Och ja, jij bent immers bij het circus, dus hij kent je wel,' zei Fidelie.

Even zag de Koning der Gevaren er heel verbaasd uit.

'Maar het is een heel *kwaai* olifant! Eigenlijk wil hij niemand anders dan zijn oppasser gehoorzamen! Ik ben nog nooit eerder met hem uit geweest, maar hij gehoorzaamde me tòch,' zei hij toen.

'Hoe wist je waar juf woonde?' vroeg Fidelie bewonderend.

'Ik heb het gevraagd. Nu staan er twee mannen daarginder, en die komen de olifant halen! Kun jij hun zeggen hoe ze moeten lopen? Ik wil me liever niet aan hen vertonen,' zei de Koning der Gevaren.

'Ik zal het proberen,' zei Fidelie.

Ze wilde zelf graag naar de olifant gaan kijken in de tuin van juf, al begreep ze best dat de Koning der Gevaren de waarheid gesproken had.

'Hier heb jij de witte steen! Nu is hij weer van jou,' zei ze en toen rende ze weg.

'We zien elkaar straks well! Je weet wel waar,' riep de Koning der Gevaren haar nog na.

Nu moest hij wel naar binnen om te gaan eten.

'Waar ben je zo lang geweest?' vroeg de schoenmakersvrouw, toen hij de keuken binnenstapte.

De tafel stond vol leeggegeten borden, er was nog maar een korstje over van het brood en van de pan met bruine bonen kon je de bodem zien.

Het was altijd een ontzettend kabaal bij de schoenmaker thuis, als ze allemaal moesten eten.

'Henning heeft een hele spekszwoerd meer dan ik,' gilde Nanna, terwijl ze zich bijna verslikte.

'Ik heb jouw aardappelen opgegeten, Hampus, omdat ik niet mee mocht,' schreeuwde Lulle.

'Wat kan mij dat schelen,' zei Hampus.

'Siri stootte me zo aan, dat ik op mijn trui gemorst heb,' jammerde Nanna.

'Dat je nu ook nooit een huis kunt vinden dat groot genoeg is,' zuchtte de schoenmakersvrouw. 'Elke keer dat je de kinderen eten op moet scheppen, moet je over de sofa heen lopen! Alles komt onder de vlekken! Alsof ik zo al geen werk genoeg had, zonder dat ik eeuwig en altijd die kinderklere hoef te wassen! Ik word er nog gèk van!'

'Ik heb er niet om gevraagd om hier . . .' zei de schoenmaker. 'Daar heb je het weer,' zeiden Henning en Nanna tegelijk. 'Houd je toch stil met dat 'daar heb je het weer', riep de Koning der Gevaren. 'Het hoeft immers niet altijd precies gelijk te gaan! Het kan ook wel eens anders worden! Misschien winnen we zo maar op een goede dag een lot uit de loterij, of we bouwen onszelf een huis.'

'Hoe zou dat nu kunnen?' vroeg Nanna. 'Vertel me dat eens!'

'Laat naar je kijken,' zei Henning.

'Wie moet dat lot betalen?' vroeg Eivor.

'We kunnen toch allemaal wel wat gaan doen!' zei de Koning der Gevaren. 'Er is hier misschien wel een kweker, voor wie we akkers kunnen wieden!'

'En dan ga jij op de kassen lopen, zodat het geld voor het lot aan nieuwe ruiten weggaat, jaja,' zei Siri.

'Hou je mond toch,' riep de Koning der Gevaren. 'We gaan iets anders bedenken, en nog veel meer geld verdienen! Eivor kan op kleine kinderen passen en Henning kan de postbode helpen en de rest kan wel boodschappen doen.'

'En wat ga jij dan doen?' schreeuwde Ture.

'Ik . . . ik word olifantenoppasser,' zei de Koning der Gevaren.

Maar toen hielden Siri en Henning hun buik vast van het

lachen.

'Je durft nog niet eens in de buurt van een olifant te komen,' gierde Ture.

'Je weet misschien niet eens hoe zulke beesten er uit zien,' riep Eivor. 'Je bedoelt misschien tackelopper!'

'Als hij maar naar je kijkt, dan ren je al weg,' riep Nanna. 'Nee, helemaal niet,' brulde de Koning der Gevaren toen zo hard, dat het keukenraam rinkelde.

'Maak nu geen herrie, Hampus,' zei de schoenmakersvrouw, terwijl ze hem een bord aardappels voorzette.

De Koning der Gevaren deed zijn best in een oogwenk alle aardappelen en de broodkorst en de bruine bonen op te happen, maar hij was zo buiten adem, dat hij bijna niet kon slikken. Hij was razend op de kinderen van de schoenmaker die ook altijd wat te zeggen hadden, en hij was nog bozer omdat ze niet geloofden dat hij op olifanten kon passen. Maar zo dom was hij niet, dat hij alleen daarom ging vertellen wat hij gedaan had. De Koning der Gevaren was veel te slim om zichzelf nu al in moeilijkheden te brengen. Hij keek in de kan of er nog wat te drinken in zat. Even was het wat rustiger in de keuken.

'Er is niemand die ons in dienst wil hebben,' zei Henning. 'Jij denkt dat je alles weet, hè?' zei Hampus. 'Maar zo is het niet! Want ik weet het beter dan jij! En ik wil dat het hier anders toegaat!'

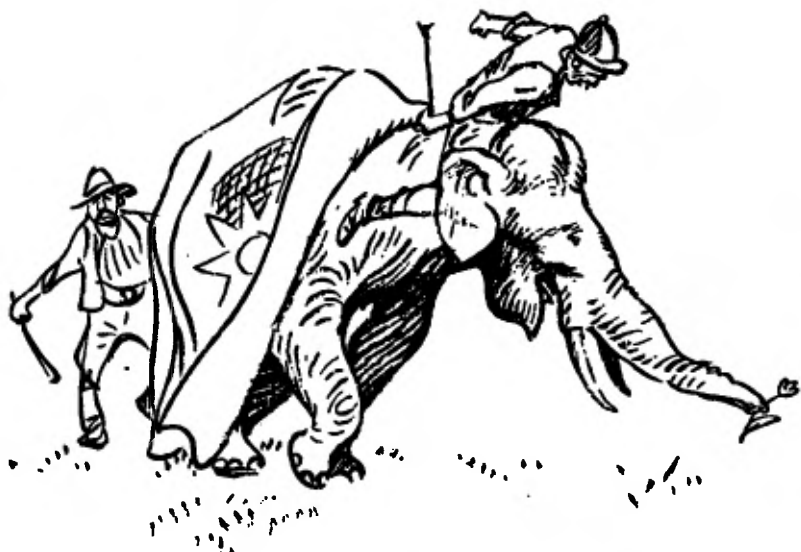
'Wat geeft het, wat jij wilt,' zei Henning.

'Wat geeft het, wat jij weet,' zei Hampus.

'Je mag een boodschap voor me doen, Hampus,' zei de schoenmaker. 'Ik heb een paar schoenen klaar. Loop er vlug mee naar de postdirecteur; misschien krijg je wel wat voor de moeite!'

De Koning der Gevaren liep achter de schoenmaker aan naar zijn werkplaats. De zwarte schoenen werden in een zak gestopt en daarmee liep hij naar buiten in de zonneschijn. Hij had in elk geval naar buiten gewild om te zien waar Fidelie was; ze was nog niet teruggekeerd. Het kwam dus goed uit dat hij die schoenen weg moest brengen.

De Koning der Gevaren slenterde op zijn gemak naar het

marktplaats. Nu had hij tijd om eens goed rond te kijken! Hij herkende de straat nog van zijn fietstocht naar het kerkhof, maar nu bij daglicht zagen de huizen er veel lichter en vrolijker uit. De school was geel en de taartjeswinkel lichtblauw geverfd. De Koning der Gevaren liep over alles en nog wat te denken. Dat geel van de school vond hij wel mooi. Naar die school zou hij na de vakantie gaan. Ook de windwijzer op de taartjeswinkel viel wel in zijn smaak, omdat het ding op een wild paard leek. Er lagen schelpen langs de rand van het grasveld voor de taartjeswinkel en midden in een bloemperk stond een zuil met een bol van spiegelglas erop. En bovendien rook het er zo heerlijk naar koekjes en er drong pianomuziek naar buiten. De Koning der Gevaren bleef even staan luisteren en snoof de geur van gebak op. Hij haalde de witte steen uit zijn zak en bekeek hem; hij fonkelde in de zon. Er zat nog steeds geen vlekje op. 'Eigenlijk moest ik een doosje met watten hebben en hem daarin leggen, want niemand mag hem zien,' dacht hij bij zichzelf.

Juist op dat moment zag hij Fidelie in de verte aankomen. Ze keek naar hem en begon te lachen, toen rende ze naar hem toe, zodat haar haren fladderden.

'Pas goed op de steen, dat niemand hem afpakt,' zei ze. 'Hier zijn zo ontzettend veel vervelende kinderen!'

'Niemand anders dan jij en ik mogen eraan komen,' zei de Koning der Gevaren en stopte de steen weer in zijn zak. 'Ik heb erbij gestaan, toen ze de olifant ophaalden! Hij plukte nog gauw een bloem af voor hij wegliep!'

Fidelie en de Koning der Gevaren schaterden van pret. 'Nu is het mijn beurt om de steen te krijgen,' zei Fidelie. 'Als het van mij mag, ja!' zei de Koning der Gevaren. 'Stel je voor dat ik hem eens ergens begroef en je nooit vertel, waar ik hem gelaten heb?'

Fidelie lachte maar. Ze wist best dat hij het steentje wel weer terug zou geven.

Wat zag ze er toch lief uit, als ze haar haar zo naar achteren zwaaide. Je kneep je ogen bijna vertederd dicht, als je naar haar keek, vond de Koning der Gevaren.

'Bedenk maar iets wat ik moet doen!'

De Koning der Gevaren gluurde de taartjeswinkel binnen, waar de muziek nu zweeg.

'Zie je dat speelgeval daar?' vroeg hij. 'Jij moet naar binnen gaan en iets moois voor me spelen.'

FIDELIE EN EEN OUDE NACHTEGAAL

Fia durfde nooit iets te spelen, als er iemand bij zat te luisteren. Fia had een hekel aan de piano. Fia kon niets spelen zonder dat het ergens misging. Noch 'Für Elise', noch 'An der schönen blauen Donau,' noch die oude 'Nachttegaal'. Fia's moeder moest altijd heel ernstig met Fia praten, voor ze ertoe te bewegen was iets op de feestelijke laatste school-

dag voor de grote vakantie te spelen. Maar met Fidelie was het héél anders. Toen de Koning der Gevaren zei dat ze iets voor hem moest spelen, lachte ze er bijna om. Ze begreep dat hij dacht dat ze nog nooit een toets had aangeraakt. Hij meende dat hij iets heel erg moeilijks bedacht had!

Fidelie keek eens naar binnen in de taartjeswinkel. Mijnheer Emilsson, de eigenaar, was naar de keuken gegaan. De piano stond vlak tegenover de deur, goed zichtbaar vanuit de tuin. 'Neemt u plaats, mijnheer,' zei Fidelie tegen de Koning der Gevaren.

Ze wees op een tuinstoel en deed of ze een serveerster was. 'Bedankt,' zei de Koning der Gevaren en ging zitten. Hij sloeg zijn ene been over zijn andere en zette de schoenen van de postdirecteur voor zich op tafel.

'Wat mag het zijn?'

'Koffie,' zei de Koning der Gevaren.

'Nee, ik bedoel: welk stuk?'

'Een stuk taart!'

'Ja, maar wèlk stuk?'

'Het grootste natuurlijk,' zei de Koning der Gevaren.

Hij kon absoluut niet begrijpen dat Fidelie een muziekstuk bedoelde! Toen rende Fidelie naar binnen en ging aan de piano zitten. Ze keek niet op en niet om, want ze wilde niet zien wie er allemaal in de lunchroom zaten. Ze sloeg alleen de klep van de piano op en ging de 'Nachttegaal' spelen. De 'Nachttegaal' was een echt moeilijk stuk met een heleboel wonderlijke trillers en hoge klanken erin. Soms moest je met je vingers heel vlug naar de hoge tonen trippelen, en soms moest je sprongetjes maken van hoog naar laag en omgekeerd en je mocht niet mis springen. En het hele stuk door moest je eraan denken dat het heel licht gespeeld moest worden. Maar het was wel een mooi stuk! Fidelie had nog nooit beseft dat het zó mooi was; het klonk als een echte nachtegaal! Als ze heel zacht en rustig speelde tussen de trillers in, kon ze de nachtegaal zien zitten op zo'n heerlijke zomeravond. En als ze na elk loopje even wachtte, was het of de nachtegaal op antwoord zat te wachten.

'Nu ga ik een nachtegaal spelen die zo mooi zingt als hij

maar kan,' bedacht Fidelie.

Ze kon niet naar de Koning der Gevaren kijken, want ze moest de hele tijd op haar handen letten, maar ze merkte wel dat hij binnenkwam en een poosje naast haar stond. Toen liep hij weer naar buiten en ging weer zitten.

'Kolossaal, wat kun je dat!' zei meneer Emilsson ergens op de achtergrond.

Maar Fidelie had ook geen tijd om naar hem te kijken. Eindelijk zweeg de nachtegaal met een hoge noot helemaal bij de bovenste toetsen van de piano.

In de lunchroom werd voor haar geklapt. Fidelie draaide zich om en zag Brita met de vlechten en haar vader en de kappersvrouw en mevrouw Gustavsson. Maar buiten in de tuin zat de Koning der Gevaren in zijn handen te klappen met de schoenen van de postdirecteur. Hij had in elke schoen een hand en bonkte ze zo hard tegen elkaar, dat de nieuwe zolen en hakken er voortijdig van sleten. Fidelie rende weg van de anderen, de tuin in.

'Maar jij kunt spelen als een radio!' zei de Koning der Gevaren. Maar eigenlijk vond hij het nog véél mooier.

'Zo moest jij nu ook leren spelen,' zei Brita's vader binnen in de taartjeswinkel.

'Daar is ook geen kunst aan, als je moeder pianolerares is,' zei Brita nors.

Fidelie deed of ze niets hoorde. Maar Brita kwam nu ook in de tuin.

'Malle aanstelster,' zei ze.

Toen stond de Koning der Gevaren op en trok Brita aan haar vlechten.

'Zeg dat nog eens, als je durft!' dreigde hij.

'Ik zeg wat ik wil, en ik heb met jou niets te maken, schoenmakersjong!'

'Wàt?' riep de Koning der Gevaren.

'Kalf!' schold Brita, net zoals van haar te verwachten was.

'Je mocht willen dat je zelf een kalf was, schoothond!' zei de Koning der Gevaren, die een flinke ruk aan haar vlechten gaf.

Hij begreep meteen dat Brita er zo eentje was die als hij

zeepbellen wilde blazen, zijn hand weg zou slaan, of met haar vinger in de zeepbellen prikte, tot ze uiteenspatten. En dat zou hij nooit toelaten!

'Kom, we bemoeien ons niet langer met haar,' zei Fidelie. 'Laat haar los!'

Toen liet de Koning der Gevaren Brita's vlechten los en nam de schoenen van de postdirecteur op.

'Je hebt pappa's schoenen,' riep Brita. 'Pappa!'

'Bedenk je goed, want het is niet waar,' zei de Koning der Gevaren. 'Want ze zijn van de postdirecteur!'

'Bedenk jij je goed, want het is wèl waar,' zei Brita. 'De postdirecteur is namelijk mijn vader!'

Op dat ogenblik verschenen Brita's vader en meneer Emilsson op de stoep. Meneer Emilsson had een zakje met gebroken koekjes in zijn hand en wenkte Fidelie.

'Dat is voor jou, omdat je zo mooi voor mijn gasten hebt gespeeld,' zei hij.

'Pappa, deze jongen heeft jouw schoenen bij zich,' riep Brita zo hard als ze kon.

'Ik moest ze alleen maar afgeven. Ze zijn verzoold,' zei de Koning der Gevaren.

'Mooi zo. En hier heb je tien cent,' zei de postdirecteur. Fidelie en de Koning der Gevaren bedankten zoals dat hoort in Zweden: zij met een nijging, hij met een buiging. Ze keken elkaar aan en toen lachten ze weer. Dit was een fijne dag, een heerlijke dag met olifanten en nachtegalen, kapotte koekjes en tien cent! En Brita kon er niets tegen doen. Niemand zou ooit vat op hen krijgen! En vóór iemand het besepte, waren ze al weggerend. Ze holden door de zonneschijn, ze zwaaiden met hun armen, of ze zo uit een rivier opgedoken waren. Ze sprongen over stenen en schaduwplekjes en raakten alle afhangende takken met hun handen aan. Ze bleven pas staan, toen ze bij de haag van de rechter gekomen waren.

'Brita is gek,' zei Fidelie.

'Brita is zo gek als een aap,' zei de Koning der Gevaren.

'Brita is het gekste kind dat ooit op een paar schoenen gelopen heeft,' zei Fidelie.

'Brita is zo gek, dat de klokken de hik krijgen, als ze naar ze kijkt,' zei de Koning der Gevaren. 'We willen er niet meer aan denken wat ze allemaal zei!'

'We vergeten het allemaal!' zei Fidelie.

De Koning der Gevaren sprong wat op één been rond, zoals je doet als je na het zwemmen het water uit je oor wilt hebben.

'Nu weet ik niets meer,' zei hij.

Fidelie volgde zijn voorbeeld.

'Ik ook niet.'

Ze keken rond of er ook iemand in de buurt was en verdwenen in de linde.

'De steen is weer van jou,' zei de Koning der Gevaren.

BEGIN VAN HET DERDE KUNSTSTUK VAN DE KONING DER GEVAREN

Toen ze deze keer het gebladerte van de linde binnen waren gegaan, speelden ze dat ze thuiskwamen. De Koning der Gevaren veegde zijn voeten aan de onderste tak en zei:

'Vergeet niet je voeten te vegen. We willen hier geen stof van die snert lunchroom hebben!'

En Fidelie zei:

'Ga maar boven zitten, dan zal ik de koekjes opdoen!'

Ze plukte een heel aantal grote bladeren en nam die mee naar de top. De Koning der Gevaren ging op zijn plaats zitten en Fidelie op de hare. Daarna hield ze hem telkens een blad met kapotte koekjes voor. Er waren stukken van oude biscuits en wafels en kleine harde besuikerde beschuitjes in het zakje. Bovenop lagen een paar koekjes met een rode rand, en die waren bijna heel. Zodra ze een blad leeggegeten hadden, wierpen ze het weg en namen een nieuw.

Toen de koekjes op waren, vertelden ze elkaar het verhaal van de olifant en het verhaal van de nachtegaal in de taartjeswinkel. Fidelie vond dat het nachtegaalverhaal niet de moeite waard was om te vertellen, maar de Koning der Gevaren wilde beslist horen, hoe je een piano zo kon laten kwetteren.

'Nu hebben we de steen elk tweemaal gekregen,' zei Fidelie.

'We kunnen er mee doorgaan zolang we willen.'

'Tot in alle eeuwigheid,' zei de Koning der Gevaren.

'En hier altijd blijven wonen.'

'Als we maar voorzichtig zijn.'

'Morgen moeten we nóg voorzichtiger zijn dan vandaag,' zei Fidelie. 'Want morgen is tante Malin weer thuis. Ze heeft haar vrije dag vandaag en is naar Enköping gegaan. Maar ze was woedend al vóór ze wegging, en ze is vast nog even boos als ze weer thuiskomt.'

'Die oude gek van een schorteheks! Waarom is dat mens zo kwaad?' vroeg de Koning der Gevaren.

'Dat weet ik niet. Ze is vast kwaad geboren,' dacht Fidelie.

'Dan geeft het niets, al doe je ook nóg zo vriendelijk.'

'Ik ben niet bang voor haar!'

Fidelie wilde alles van tante Malin vertellen, maar de Koning der Gevaren dacht alleen maar aan de nachtegaal.

'Jammer, dat je dat niet nog eens voor me kunt spelen,' zei hij.

'Maar dat kan wel,' zei Fidelie. 'Ik kan naar de kamer gaan en daar spelen, dan kun jij hier blijven om te luisteren.'

De Koning der Gevaren knikte.

Fidelie klauterde omlaag en holde weg over het grasveld. Even later ging het raam in de kamer open en toen kon de Koning der Gevaren zien, hoe ze een grote, bruine piano opendeed. Ze ging op een hoog krukje zitten en de Koning der Gevaren zat naar haar te gluren tussen de bladeren door. Maar net toen ze zou gaan spelen, kwam de pianolerares binnen.

'Je mag nu beslist niet spelen,' hoorde de Koning der Gevaren haar zeggen. 'Tante Malin is thuisgekomen en ze is ergens boos om. We moeten nu erg oppassen, anders komen

we nog in moeilijkheden. We gaan hier straks maar eten, dan hoef jij haar niet te ontmoeten. Blijf nu maar stil zitten, dan komt ze ook niet binnen.'

'Maar ik wil weer naar buiten,' zei Fidelie. 'Wat kan tante Malin mij schelen!'

'Zo mag je niet denken! Doe nu maar zoals ik zeg, dan krijgen we tenminste geen uitbarsting,' zei de pianolerares.

De Koning der Gevaren zag dat Fidelie de klep voorzichtig dichtdeed. Ze stond wat sip te kijken, en wachtte tot de pianolerares weg was. Daarna liep ze naar het raam en keek naar de linde. Toen klom de Koning der Gevaren naar beneden en sloop naar haar toe. Hij bleef op het grind staan, zo dicht bij het raam als hij kon komen zonder in het bloemperk te stappen en fluisterde:

'Ik heb gehoord wat ze zei!'

'Het is beter dat ik binnen blijf,' fluisterde Fidelie. 'De schorteheks is zo'n gevaarlijk mens!'

'Waar heb je de steen?'

'Hier!'

'Zeg maar wat ik moet doen om hem te krijgen, dan doe ik dat terwijl ik wacht!' fluisterde de Koning der Gevaren.

Fidelie keek naar de steen en dacht na. Wat kon ze nu bedenken? Ze liep de kamer eens rond om een idee te krijgen, maar ze kon niets vinden. Toen ze weer bij het raam terugkwam, voelde ze iets ronds in haar zak, iets dat haar in de weg zat, toen ze over de vensterbank naar buiten wilde leunen. Het was het gekookte ei dat ze er gisteren in gestopt had en nog steeds niet opgegeten had. Ze haalde het eruit en bekeek het.

'Hier,' fluisterde ze de Koning der Gevaren toe. 'Dit moet je in het bed van de rechter stoppen! Maar pas op, niet eerder dan morgen!'

Ze wierp het ei de Koning der Gevaren toe, die het met zijn ene hand opving. Nauwelijks had ze het gedaan, of daar hoorde ze de voetstappen van tante Malin in de gang. Fidelie wenkte de Koning der Gevaren waarschuwend toe, waarop hij vlug het ei in zijn zak stopte en verdween.

DE SCHORTEHEKS EN DE GESTREKEN OVERHEMDEN

Tante Malin was naar Enköping gegaan om er eens uit te zijn. Weg van Fia en mevrouw Pettersson en de rechter, maar vooral weg van het overhemden strijken! Ze had de rest van het strijkgoed in een grote kreukelige hoop op de keukentafel gelegd, zodat iedereen goed kon zien hoe het ging, als ze haar in haar werk belemmerden. Er waren nu in de warme zomerdagen veel overhemden nodig, en de rechter zou wel gauw op zoek gaan naar een schoon overhemd. Dan kwam hij er in de keuken naar informeren, en dan kon hij het zelf zien. Als hij Fia en haar moeder niet behoorlijk onder de duim wilde houden, dan moest hij maar naar de rechtbank gaan met een kreukelig boordje, had tante Malin bij zichzelf bedacht. Ze had zelfs de inmaakkelder een grote schoonmaakbeurt gegeven, midden in de zomer, om vooral maar geen tijd te hebben om overhemden te strijken, terwijl de anderen in het circus waren.

'U moet me maar niet kwalijk nemen dat ik niet klaar gekomen ben,' zou ze zeggen. 'Maar dat is beslist mijn schuld niet!'

Het eerste wat ze zag toen ze uit Enköping terug was, waren vier pasgestreken overhemden die op het tafeltje in de hal lagen.

Tante Malin bleef als versteend staan.

De hemden zagen er onberispelijk uit. Ze lagen op een stapel met de mouwen naar binnen gevouwen, net als engelen-vleugeltjes in rust. De punten van de boordjes stonden stijf uit, en ze rustten zo losjes op elkaar alsof ze zelf opgestapeld had.

Tante Malin rukte ze naar zich toe en verdween ermee in de keuken.

'Hebt u de overhemden van de rechter gestreken, mevrouw Pettersson?' riep ze luid.

Ongelukkig genoeg was mevrouw Pettersson niet in de keuken en dus antwoordde ze niet. Tante Malin smeed de overhemden op een stoel en zette haar tas en haar boodschappen-

mand er bovenop. Ze wist zeker dat mevrouw Pettersson ze gestreken had. Wie anders? Dat was toch werkelijk al te brutaal! Ze had natuurlijk een goede beurt willen maken bij de rechter, terwijl Malin weg was. Daarom had ze die hemden op het tafeltje in de hal gelegd; dan zou de rechter ze zien als hij thuiskwam. En dan zou hij begrijpen wie ze gestreken had! En wie het nagelaten had!

'Wat een geluk dat ik tijdig thuis was! Anders had ik ervan langs gekregen natuurlijk!'

Toen ze daaraan dacht, werd ze zo zenuwachtig, dat ze de tas en de boodschappenmand beslist weg moest zetten om op de hemden te gaan zitten. Ze viel er met een plof op neer en staarde strak naar de keukendeur, zodat mevrouw Pettersson haar onmiddellijk zou zien als ze binnenkwam. Maar ze kwam niet binnen.

'Ze durft natuurlijk niet, ze heeft wel gehoord dat ik thuisgekomen ben,' dacht tante Malin en ze bleef nog even zitten. Toen stond ze op en zette haar hoed af.

De hemden waren nu helemaal plat. Geen mens kon er nu nog trots op zijn. De vouwen van het persen zaten er nog steeds in, maar niet altijd op de juiste plaatsen!

'Dat is haar verdiende loon. Ik gaf wat als ik haar gezicht kon zien, als ze ze aan de rechter geeft!'

Tante Malin keek om de keukendeur; geen spoor van mevrouw Pettersson, maar tante Malin hoorde iemand praten in haar kamer. Nu ja, er was ook geen haast bij! Die hemden konden daar best blijven liggen.

Tante Malin liep naar het aanrecht en haalde verscheidene zakken uit haar boodschappenmand. Van haar eigen geld had ze een pond aardbeien gekocht die ze vanavond wilde eten, en dille en peterselie voor de rechter. Die had ze op de markt kunnen kopen. En een bos worteltjes. Die van de kruidenier waren altijd zo groot en stokkerig. Lang niet zo mooi als de worteltjes uit Enköping.

'De rechter moest eens weten, hoe goed ik altijd voor hem zorg, dan zou hij tranen van dankbaarheid vergieten,' dacht tante Malin.

Ze waren wel erg modderig, de wortels. Tante Malin zwaai-

de met de bos worteltjes, zodat de aardkluiten in het rond stoven, tot op de overhemden. Wat kon het schelen, of ze smerig werden...

'Het is haar eigen schuld, als ze nog niet zoveel verstand heeft, dat ze ze dadelijk in de kast legt! Als ze dat gedaan had, was alles goed geweest. Dan had de rechter kunnen denken dat Malin ze gestreken had. Maar dat wou ze natuurlijk niet,' zei tante Malin tegen de koffiepote.

Met een smak zette ze de pot op het fornuis, het kopje rammelde, toen ze dat op het schotelje zette. Tante Malin moest beslist een kop koffie hebben om te kalmeren. Ze zette de koekjes die ze gekocht had ook op tafel, evenals de zoete beschuitjes uit Enköping. Het zag er zo gezellig uit op tafel. De koffie was al gauw klaar. Het was net of de koffie voelde hoe ziedend ze vanbinnen was, en voor tante Malin het wist, kookte de hele zaak over.

Ziezo! Nu kwam er ook nog een grote koffievlek op het bovenste overhemd, toen ze zich een kopje inschonk! Ja, dat was ook geen wonder, als mevrouw Pettersson niet beter voor de overhemden zorgde!

Eindelijk hoorde ze voetstappen bij de keukendeur, en toen keek mevrouw Pettersson om het hoekje.

'O, komt u ook eens kijken?' bromde tante Malin en draaide zich om. 'U bent de laatste tijd geweldig huiselijk, moet ik zeggen. Is er in mijn keuken ook iets waar u zich mee wilt bemoeien?'

'Ik wou alleen maar even kijken of hier een paar overhemden zijn die de rechter nodig heeft,' zei mevrouw Pettersson.

'O ja, die overhemden,' zei tante Malin. 'Die liggen hier. En ik wil u dit even zeggen, die hebt u niet voor niks gestreken! Ik kan een heleboel verdragen, maar als iemand achter mijn rug overhemden gaat strijken, dat neem ik niet! Ik ben hier de huishoudster van de rechter en niet u, en hier wordt niet gestreken zonder dat ik ervan af weet!'

'Ik wou je alleen maar helpen, Malin, ik vond het zo naar dat de rechter geen schone meer had...' begon mevrouw Pettersson.

'Ja, maar mij maakt u zo iets niet wijs! Eerst laat u toe dat

dat kind me hindert, alleen omdat u haar niet bij kunt brengen dat ze op de tijd let, en dan gaat u zo maar naar het circus en u laat mij maar thuis staan strijken. En doe nou maar niet zo lievig, net of u me wilt helpen!

'Ik wilde juist zeggen dat het zo sneu was dat je niet mee kon Malin,' zei mevrouw Pettersson. 'En daarom . . .'

'Allemaal onzin!' zei tante Malin. 'U wilt net doen of u geen lui en nutteloos schepsel bent en verder wilt u een wit voetje bij de rechter krijgen, dat is de hele kwestie!'

'Hé daar, waar blijven mijn overhemden?' riep de rechter vanuit de hal.

Tante Malin keek mevrouw Pettersson aan met een blik die haar deed verstijven.

'Blijf maar hier, dit zal ik wel even opknappen,' zei ze. En tante Malin liep de hal in en ging voor de rechter staan.

'Het spijt me dat ik er niet aan toe gekomen ben om overhemden te strijken,' begon ze. 'Maar het is beslist mijn schuld niet.'

'Heb je er niet één gestreken, Malin?' riep de rechter verbaasd uit.

'Nee, ik had er geen tijd voor die dag dat u naar het circus was, want toen hinderde Fia me bij mijn werk, en later moest ik beslist de inmaakkelder een goede beurt geven. Je kunt toch niet alles laten verkommeren, alleen omdat dat kind je werkschema in de war stuurt, want dan zou ik nooit iets klaarkrijgen. En mevrouw Pettersson heeft niet zoveel verstand dat ze haar aan kan! En toen heb ik mijn vrije dag gehad, ik ben in Enköping geweest,' zei tante Malin.

'Ja, maar mevrouw Pettersson zei dat je mijn overhemden wel gestreken had,' zei de rechter. 'En nu heb ik er een nodig!'

'Dat begrijp ik niet,' zei tante Malin.

Ze had tijd nodig om te begrijpen waarom mevrouw Pettersson dat gezegd had. Waarom had ze niet gezegd dat ze ze zelf gestreken had? Maar de rechter moest het er nu maar zonder stellen, dan drong het misschien tot hem door dat hij zijn huishoudster niet missen kon.

'Er zijn geen overhemden gestreken,' zei tante Malin.

'Maar ik heb immers zelf gezien dat ze hier op het tafeltje lagen! Nog geen vijf minuten geleden,' zei de rechter die ongeduldig begon te worden. 'Er lag een hele stapel, ze waren nog warm. Dan moet mevrouw Pettersson ze gestreken hebben, uit vriendelijkheid, al zei ze ook dat jij het geweest was. Waar zijn ze nu? Toch zeker niet in rook opgegaan, wel? Ik heb mevrouw Pettersson gevraagd ze op te halen!'

Tante Malin wist geen woord uit te brengen. De rechter draaide wat om haar heen en verdween toen in de keuken op zoek naar mevrouw Pettersson. Eindelijk vond tante Malin haar spraak terug.

'Dan moet het Fia geweest zijn die ze ergens anders neergelegd heeft,' zei ze en liep vlug achter de rechter aan.

Daar stond de rechter in de keuken naar de verfromfaaide overhemden te kijken. Hij nam het bovenste met de koffievlekken weg en wapperde wat met het tweede, waar droge aarde van de wortels op terechtgekomen was. Toen nam hij het derde op en streek de kreukels glad.

'Ik vind ze hier zelf al. Nu hoeft u niet meer te zoeken, mevrouw Pettersson,' zei de rechter tegen de bedrukte rug van Fia's moeder die juist bij de provisiekast stond. 'En jij, Malin, jij moet een volgende keer beter letten op wat je doet, als je weer beschuiten uit Enköping wilt eten! Kijk nu eens, hoe dit overhemd er uit ziet . . .!'

Tante Malin wist er niets op te zeggen. Ze verdroeg de woede van de rechter met onderdanige kalmte, zoals alleen een volleerde huishoudster dat kan. Maar toen de rechter de keuken uitgegaan was, zei ze:

'Ziet u nu, wat u allemaal teweeggebracht hebt!'

DE KONING DER GEVAREN EN HET BED VAN DE RECHTER

De volgende morgen zat Fidelie in de keuken van de rechter te wachten tot tante Malin haar boterham op had. Het was erg onfatsoenlijk van tafel op te staan voor iedereen klaar was, zei tante Malin altijd, en Fidelie wilde haar nu niet alweer kwaad maken. Fidelie had gedacht dat tante Malin alles van het circus en het spook en de kerkklok na haar vrije dag vergeten zou zijn. En Fia's moeder had gehoopt dat tante Malin 's nachts haar wrok tegen de rechter kwijtgeraakt zou zijn, maar mis, hoor. Het was net of de vrije dag helemaal niet bestaan had, tante Malin was nog steeds even kwaad. Geen van hen waagde het ook maar iets te zeggen. Fidelie kon van haar plaats de grote linde door het keukenraam zien. Het was leuk ernaar te zitten kijken van hieruit en te zien hoe dicht de bladeren waren. Je kon er onmogelijk doorheen kijken. Tante Malin kauwde op haar boterham en Fia's moeder draaide aan haar trouwring.

'Dat was me ook een mooie boel een kind mee te nemen naar het circus dat nog wel onbeleefd geweest is en thuis had horen te blijven,' zei tante Malin. 'Als ik Fia's moeder geweest was, had ik dadelijk nee gezegd. Geen pleziertjes vóór het kind zich fatsoenlijk gedraagt, zou ik gezegd hebben. Mensen die niet eens moeite doen om hun kinderen een goede opvoeding te geven, moesten er eigenlijk geen hebben,' zei ze nijdig.

Fia's moeder antwoordde niet. Ze zag er alleen heel geduldig uit. Fia had altijd gevonden dat het vreselijk was, als tante Malin zo zat te zaniken. Ze was dan altijd boos en bedroefd en bang tegelijk. Maar nu merkte ze dat alles anders was als je Fidelie was. Fidelie kon naar tante Malin zitten luisteren als naar een grote bromvlieg, zonder dat ze erom gaf wat ze zei. Fidelie vond het zelfs wel leuk, dat dat gebrom nooit ophield. Als ze maar wat opschoot met die boterham!

'Nou, en heeft de rechter de schuldige ook te pakken gekregen?' bromde tante Malin.

'Nee, we hebben niemand gezien die de torenklok beschilderd kan hebben,' antwoordde Fia's moeder gedwee.

'Heb ik het niet gezegd!' bromde de vlieg. 'Hij denkt dat hij alles weet, alleen omdat hij voor rechter geleerd heeft! Eindelijk stopte ze weer een stukje brood in haar mond.

Toen werd er op de deur geklopt.

'Binnen!' riep tante Malin nijdig.

Toen de deur openging, stond de Koning der Gevaren daar. Fidelie sprong bijna op van haar stoel, toen ze hem zag. Ze begreep niet wat hij hier moest en ze wist niet of ze zou laten blijken dat ze hem kende of niet. Maar de Koning der Gevaren keek haar kant niet op.

'Goeiedag!' zei hij en maakte een nette buiging. 'Is hier ook wat werk voor mij te doen? Ik kan vloeren dweilen en brandhout halen en bedden opmaken. Ik ben een kei in het bedden opmaken!'

Tante Malin bleef er bijna in.

'Wel lieve deugd,' begon ze.

Maar toen herstelde ze zich.

'Bedden opmaken?! Ja, dat zou me wat moois wezen! En een vuur stoken we alleen 's winters maar! Wat ben jij er voor een?'

'Ik kan ook water halen en afstoffen en bloemen water geven,' ging de Koning der Gevaren door.

'En wat moet je daarvoor hebben?'

'Niets. Ik vind het prettig om te helpen.'

'Ja, dat zal well!' zei tante Malin. 'Maar je wilt natuurlijk lekkers hebben! Jullie hebben het natuurlijk niet zo breed daar bij de schoenmaker.'

'Hij woont helemaal niet bij de schoenmaker, hij is van het circus,' wilde Fidelie zeggen.

Maar ze zei het niet.

De Koning der Gevaren zei ook niets.

'Nou, je kunt het pad naar de veranda wel aanharken, als je dat beslist wilt,' zei tante Malin.

'Ik zal je wel even wijzen waar de hark staat,' zei Fia's moeder vriendelijk.

Nu drong het tot Fidelie door waar het de Koning der

Gevaren om te doen was. Hij wilde *binnen* helpen, om gelegenheid te hebben het ei in het bed van de rechter te stoppen! Ze moest er wel om lachen, toen ze bedacht hoe slim hij was.

'Dank u wel voor het eten,' zei ze en toen liep ze vlug naar de kamer, waar ze bij het raam naar de Koning der Gevaren ging staan kijken. Het duurde niet lang, of daar was hij al; hij harkte het pad vlak bij het huis aan.

'Net doen of je me niet kent,' fluisterde hij.

Hij harkte of zijn leven ervan afhing naar de verandatrapp toe. 'Ja, kijk eens, nu moet je het ook netjes doen, anders heeft het geen zin,' zei tante Malin die voorbijkwam.

Ze deed natuurlijk net of ze naar de brievenbus bij het hek moest, maar ondertussen ging ze kijken hoe hij het deed. De Koning der Gevaren harkte nu wat langzamer en beschreef met zijn hark ronde lijnen, zodat het er aan de randen uit zag of er golfjes kabbelden bij de oever van het grasveld.

'Zie je well! Het gaat wel, als je je best maar doet,' zei tante Malin op de terugweg.

Ze hield de krant van de rechter en een verkreukeld stukje papier in haar hand. Fidelie dacht dat het papiertje haar bekend voorkwam, maar ze kon niet bedenken wat het was. Ze liep de gang in, tante Malin tegemoet.

'Wat is dat voor een papiertje?' vroeg ze, terwijl ze probeerde het te zien.

'Ja, dat vraag ik me ook af, maar daar heb jij je niet mee te bemoeien!' zei tante Malin en liep door.

Fidelie kon er maar een klein stukje van zien, maar opeens snapte ze waarom het haar bekend voorkwam. Het was het waarschuwingsbriefje aan de Koning der Gevaren! Tante Malin liep de eetkamer in en verdween in de studeerkamer van de rechter. Fidelie sloop haar na, maar het was haar verboden in de kamer van de rechter te komen. *Ze moest* weten wat tante Malin met het papiertje ging doen. Waar had ze dat nou gevonden? Fidelie sloop over het dikke tapijt van de eetkamer en deed haar best zichzelf niet te zien in de glimmend gewreven meubels van de rechter. Als

ze zichzelf niet zag, konden de tafel en de ladenkast haar ook niet verraden, meende ze.

'Wat is er, Malin?' vroeg de rechter aan de andere kant van de deur van de studeerkamer.

'Er zat een allermalst stukje papier in de brievenbus,' zei tante Malin heel onderdanig. 'Een waarschuwingsbriefje aan iemand die de Koning der Gevaren heet – dat is die circusartiest naar wie u bent gaan kijken. Niet dat ik van mening veranderd ben, ik denk er nog altijd het mijne van, maar ik vond dat u dat briefje moest zien. Misschien is het de bevestiging van een paar vermoedens die u had.'

'Wat voor vermoedens?'

'Wat u gezegd hebt, toen ik vertelde wat de kruidenier gezegd had. Over de torenklok.'

'Och, dat hoeft u niet zo ernstig op te vatten, Malin,' zei de rechter. 'Daar hebben we het nu niet meer over!'

'Als het zo belangrijk was, dat u dat kind mee moest nemen naar het circus om achter de waarheid te komen, dan is het wèl ernstig,' zei tante Malin. 'En er is iets niet pluis met dat papiertje!'

'Laat dan eens zien,' zei de rechter.

En hij las Fidelie's waarschuwing hardop voor.

'Aan de Koning der Gevaren. Waarschuwing! Treed vandaag niet op in het circus! Fidelie. Hm, het is goed. Je kunt gaan, Malin.'

Maar zo gemakkelijk liet tante Malin zich niet afschepen.

'Wordt er soms iemand gearresteerd?' vroeg ze.

'Het is het meest waarschijnlijk dat een kind dit geschreven heeft,' zei de rechter.

'Misschien is het iemand die zijn handschrift verdraaid heeft,' zei tante Malin.

Toen was het een poosje stil.

'We zullen wel eens zien,' zei de rechter.

Fidelie beefde, toen ze dat hoorde. Ze zat op haar hurken achter een fauteuil, want tante Malin mocht haar niet zien. Ze bleef er nog een hele tijd zitten, toen tante Malin al lang weg was. Ze piekerde erover wat ze nu moest doen. Plotse-ling was al het prettige van gisteren als weggevaagd. Ze

wist opeens weer hoe bang ze geweest was dat de rechter de Koning der Gevaren zou verdenken. Nu was hij wéér dicht bij de waarheid! Wat zou de rechter doen, als hij begreep hoe de vork in de steel zat? Na een hele tijd van lang gepeins slofte Fidelie de tuin in. Ze moest met de Koning der Gevaren praten! Hij stond met de hark in zijn hand voor de schorteheks, die de paden aan een nauwkeurig onderzoek onderwierp.

‘Ja, en wat kan ik nou doen? Zal ik soms de kleden in alle kamers dweilen?’

‘Kleden moeten niet gedweild, die moeten geklopt,’ zei tante Malin. Het was of ze met haar gedachten bij iets heel anders was. ‘Ze hangen al op het rek achter het huis. Ga jij ze maar kloppen!’

De Koning der Gevaren maakte een grimas in de richting van Fidelie. Het was alwéér mis! Als ze al buiten hingen, kon hij immers niet in de slaapkamer komen! Hij lachte of hem iets leuks overkomen was.

‘Wijs jij me dat rek eens,’ zei hij tegen Fidelie.

Fidelie nam hem mee naar de achterkant van het huis.

‘Ik moet met je praten over het circus,’ fluisterde ze. ‘Het is heel belangrijk!’

‘Ik heb nu geen tijd, ik moet kleedjes kloppen,’ zei de Koning der Gevaren.

‘Maar heel, heel eventjes. Heb je eergisteren mijn waarschuwingsbrief gekregen?’

‘Wat voor brief? O, die! Nee, maar ik weet dat de kinderen van de schoenmaker dat briefje gehad hebben,’ zei de Koning der Gevaren.

Hij was blijven staan en keek Fidelie aan.

‘Waarom was jij niet in het circus, toen wij er waren? Ik dacht dat het was omdat je mijn brief gekregen had.’

‘Nee, ik had geen zin,’ zei de Koning der Gevaren.

‘O, wát een bof,’ zuchtte Fidelie. ‘De rechter ging erheen om te zien of soms iemand van het circus de kerktoren beschilderd had, en toen schreef ik aan jou om je te waarschuwen. En nu hebben tante Malin en de rechter die brief in handen gekregen!’

De Koning der Gevaren beet zich op zijn lip en dacht na. 'Geen nood,' zei hij. 'Er is een oude man in het circus, die soms in mijn plaats optreedt. Hij wordt ook Koning der Gevaren genoemd. Ze gaan mij heus niet verdenken.'

'Maar is het toch niet het beste dat je je verstoppt?' vroeg Fidelie.

'Nooit van mijn leven. Ik heb wel wat anders te doen,' zei de Koning der Gevaren.

Fidelie kon niet begrijpen hoe hij zo moedig kon zijn. Hij vond vast nooit iets erg! Maar het kwam natuurlijk doordat hij een gezicht getekend had op de kerkklok en met een vreemde olifant uit wandelen was gegaan, en als je dat eenmaal gedaan had, dan viel later alles mee.

Misschien vond je het wel prettig om in spanning te leven, als je er maar aan gewend was? Fidelie wilde er ook aan wennen. Ze wilde even moedig worden als hij. Ze wilde niet meer aan die brief denken en niet bang zijn om spannende dingen te bedenken! Toen ze dit besluit eenmaal genomen had, ging ze op het grasveld zitten, en spreidde haar jurk over haar voeten uit. Nu wilde ze alleen maar toekijken hoe hij kleden klopte.

'Niet zeggen welk kleed in de slaapkamer hoort, ik wil het zelf raden,' zei de Koning der Gevaren.

Hij klopte zo hard, dat de stofwolken hem om de oren vlogen. Toen hij klaar was, nam hij het kleed waarvan hij dacht dat het in de slaapkamer thuishoorde over zijn schouder en liep recht op tante Malin toe.

'Deze is klaar! Ik zal hem zelf wel even in de kamer leggen, waar hij moet liggen!'

'Nee, dank je wel, maar je mag me wel even helpen,' zei tante Malin en ze bracht het kleed in de studeerkamer van de rechter.

Fidelie sloop achter hen aan en zag hen naar binnen gaan.

'Neemt u me niet kwalijk dat ik alweer stoor,' zei tante Malin, 'maar we moeten alleen even het kleed neerleggen.'

'Zozo, je hebt vandaag dus een hulpje,' zei de rechter.

'Ja, maar dat brengt geen extra uitgaven met zich mee, want hij krijgt er niets voor, hebben we afgesproken,' haastte tan-

te Malin zich te verklaren.

'Ik vind kleden kloppen leuk,' zei de Koning der Gevaren.

'Maar iets kan hij wel krijgen,' zei de rechter zacht.

'O jawel, er is nog wel een kiekje dat we wel kwijt willen,' zei tante Malin. 'Erg veel zal hij thuis wel niet krijgen, evenmin als de andere schoenmakerskinderen.'

Maar toen werd de rechter opeens erg boos.

'Je hoeft niet zo gierig te doen van mijn geld, Malin! Geef hem iets lekkers en stuur hem naar mij toe, als hij klaar is, dan zal ik hem betalen. We hoeven een arm mens toch zeker niet uit te buiten!' zei hij.

'Welk arm mens?' vroeg de Koning der Gevaren.

'Verdwijn,' zei de rechter.

Tante Malin en de Koning der Gevaren liepen de kamer uit. Tante Malin stapte over de eetkamervloer of ze in een sneeuwstorm verzeild was, met grote passen en op elkaar geklemde lippen. Maar Fidelie zag dat de Koning der Gevaren naar alle kanten gluurde.

'Ik weet niet hoe ik het de rechter naar de zin moet maken,' siste tante Malin, terwijl ze naar de keuken ging. 'Probeer ik het onnodig uitgeven van geld tegen te gaan, dan moet hij net heel verkwistend gaan doen. En heb ik medelijden en wil ik iemand wat te eten geven, dan is dat óók weer niet goed. Dit is de laatste keer dat ik hulp van een ander aanneem. Die kleden zal ik zelf wel op hun plaats leggen, en nu kun jij gaan, als je klaar bent met je boterham met worst!'

'Mag ik de bloemen nog niet even water geven?' vroeg de Koning der Gevaren.

'En water op de grond morsen zeker en de planten veel te veel geven? Nee, niets daarvan!'

'Mag ik dan stof afnemen?'

'Hier is om deze tijd al lang gestoft!'

'De trap dweilen dan, die van het bordes!'

'Neel!'

'Dan het beddegoed naar buiten brengen? Alleen het beddegoed maar.'

'Nee, heb ik gezegd! Je mag helemaal niets meer doen en

je komt hier nooit meer in huis, als je dat maar weet! Eet door nu!

'Hallo daar,' riep de rechter vanuit zijn studeerkamer, 'stuur die jongen even naar de slaapkamer om mijn pijp te halen. Hij ligt op mijn nachtkastje!'

De Koning der Gevaren keek even Fidelie's kant uit, toen glipte hij weg.

'De slaapkamer, hè?'

DE KONING DER GEVAREN EN DE RECHTER OP DE ERWT

Zodra de Koning der Gevaren het huis verlaten had, sloop Fidelie naar de slaapkamer van de rechter. Ze had nooit gedroomd dat ze nog eens zo driest zou zijn, maar als de Koning der Gevaren, die niet eens in dit huis woonde, het durfde, dan vond Fidelie dat zij het ook moest proberen. Het was veel te gemakkelijk geweest voor hem om het ei daar neer te leggen! Fidelie was bang dat hij zou vinden dat het maar onzinnige en ongevaarlijke dingen waren die zij bedacht. Ze wilde nu tenminste eens gaan kijken of hij het er wel behoorlijk in gestopt had. Ze benutte de gelegenheid dat tante Malin de studeerkamer weer binnenging en sloop de trap op langs de binnenzijde, waar de treden het smalst waren. Aan deze kant liep maar zelden iemand en het gaf niet zoveel of ze het hout wat bekraste. Het ging veel vlugger als ze daar liep.

Als een schim schuifelde ze over de bovengeang en gluurde om de hoek van de deur naast het balkon. Dat was de slaapkamer van de rechter. Daar stond een groot wit bed met vier koperen knoppen op de hoeken en een witte gehaakte spreij. Ze durfde de kamer niet binnen te gaan, maar

bleef op de drempel staan, terwijl ze onderzoekend naar de spreij keek. Die was helemaal glad, maar in het midden was er beslist een heel kleine verhoging. Nu moest ze toch wel even voelen! Ze deed drie passen de kamer in, streek heel zachtjes over de spreij en vloog de deur weer uit. Ja, er lag vast en zeker een gekookt ei onder de matras! Ze wist het zeker. Vlug, heel vlug vertoonde ze zich voor de balkondeuren en keek naar de linde. De bovenste bladeren wiegelden zacht. Daar in de boom zat de Koning der Gevaren, op haar te wachten.

'Haal het ei er ook weer weg! Vannacht, als hij in zijn bed ligt te slapen,' riep ze zo zacht als ze kon met haar handen voor haar mond.

En daarna stooft ze hals-over-kop naar beneden en vluchtte weg, het huis uit. Bij de keukendeur stond ze even te aarzelen. Ze ging een poosje hinkelen om er helemaal zeker van te zijn dat niemand op haar lette en zag waar ze heen ging. Dan vloog ze als een pijl uit de boog over het grasveld. Maar toen ze bij de linde aangeland was, was de Koning der Gevaren er niet.

De Koning der Gevaren lag die avond met zijn armen onder zijn hoofd op de bank in de keuken en dacht eraan, hoe Fidelie er uit zag, toen ze vanaf het balkon haar opdracht naar hem geroepen had. Hij vond dat ze iets verschrikkelijks voor hem bedacht had, maar boos was hij niet. Wat je moest doen, *moest* immers ook wel moeilijk zijn, wilde je de witte steen bemachtigen, en alleen maar een ei onder een matras stoppen, dat was immers niets! En temeer niet, als de rechter hem zelf uitstuurde om iets uit de slaapkamer te halen. Fidelie had niets gezegd, hoewel die schorteheks haar aan het huilen had gemaakt. Met een rilling dacht de Koning der Gevaren aan dat ellendige mens met haar schort: tante Malin. Zij was zijn tweede vijand hier in de stad! Hij was trouwens van plan haar vijand nummer één te noemen, omdat ze zo gemeen deed tegen Fidelie. De kruidenier kon de tweede plaats wel bezetten. Vijand

nummer één had geprobeerd hem te beletten het huis binnen te gaan; ze had hem eruit gejaagd en ze had hem alleen maar een boterham met worst willen geven. Eigenlijk was dat wel heel rechtvaardig, omdat het harken en het kleden kloppen alleen maar een krijgslist van hem was. Hij hoefde immers geen beloning te krijgen, omdat hij haar om de tuin leidde! Maar van de rechter was het toch wel heel aardig dat hij hem twee kronen gegeven had. De Koning der Gevaren zou hem ervoor belonen door hem niet wakker te maken, als hij vannacht het ei kwam halen.

Als de schoenmaker nu maar eens in slaap wilde vallen, zodat hij op stap kon gaan om zijn opdracht uit te voeren! Maar de schoenmaker lag daar zoals gewoonlijk in de lucht te schrijven.

‘Wat schrijf je daar toch?’ fluisterde Hampus.

‘Ik schrijf mijn memoires,’ mompelde de schoenmaker.

‘Wat is dat?’

‘Dat je over je leven schrijft,’ zei de schoenmaker. ‘Ik schrijf over alle plaatsen waar ik gewoond heb en zo, allemaal dingen waar ik graag aan denk.’

‘Maar dat is toch niet genoeg voor *alle* nachten?’ fluisterde Hampus.

‘Soms schrijf ik het allemaal opnieuw,’ zei de schoenmaker. ‘Ik kan niet zien wat er staat. Vertel eens wat je het laatst opgeschreven hebt!’

‘Daar staat iets over het uitzicht in Ytterboda en over iemand op het postkantoor die altijd vrolijk was,’ zei de schoenmaker.

‘Vond je het daar prettiger dan hier?’

De schoenmaker lag wat te woelen. Hij gaapte en zuchtte.

‘Dat doet er niet toe,’ zei hij.

‘Ik vind het hier het prettigst,’ zei Hampus en kwam over-eind. ‘Waarom kunnen we op de zolder geen vloer leggen en hier blijven? Als we maar planken hadden, dan kon ik ze wel vastspijkeren voor je. We konden er een schot maken en dan hadden we een jongenskamer en een meisjeskamer, net als bij de dominee van Nordingrå, en dan zou ik de kinderen wel in toom houden, zodat tante ook eens

vrolijk kon zijn.'

'En waar moesten we planken vandaan halen?' vroeg de schoenmaker.

'Die konden we misschien wel ergens vinden,' zei Hampus. 'En dat schot dan?'

'Dat hoeft niet eens! We tekenen wanden met houtskooll. We zetten alle bedden boven neer, zodat er hier beneden plaats vrijkomt! Ik fiets wel even naar Ödeshög om de rode verf die daar in het schuurtje stond, en dan verf ik het huis van buiten en dan zorg ik dat ik wat geld krijg voor een nieuwe ruit in het raam!'

'Die rode verf is al lang opgedroogd,' zei de schoenmaker. 'En waar zou je geld vandaan moeten halen voor een ruit?' 'Ik kan loopjongen bij de kruidenier worden,' zei Hampus met doodsverachting.

Nu was het een tijdlang stil, de schoenmaker draaide zich naar de wand.

'Ga maar eens mee naar de zolder om te kijken,' hield Hampus vol.

Hij sloop naar het bed van de schoenmaker en schudde hem heen en weer.

'Heel even maar, dan kun je straks wel verder schrijven!' 'Geen sprake van,' zei de schoenmaker. 'Het is daarboven 's winters veel te koud, en waar zou ik geld voor planken vandaan moeten halen?'

Hij draaide zich om en keek Hampus aan in het donker. 'Waarom wil jij juist hier blijven wonen?'

'Daarom,' zei Hampus alleen maar.

De schoenmaker keek hem nog een poosje aan, toen stond hij op en klom naar de zolder. Hij liep langzaam en sloom en moe, en bleef op de donkere zolder staan zonder te proberen over de balken te lopen. Hij stond er maar wat doel-loos te kijken.

'Het heeft geen zin,' zei hij toen. 'Die rode verf is opgedroogd.'

'Nou, dag dan,' zei Hampus die op het zolderraam toesloop. De schoenmaker deed een paar hulpeloze passen, alsof hij niet wist hoe hij weer naar beneden moest, maar toen draai-

de hij zich om en liep de trap weer af.

'Haal geen gekke dingen uit! Mevrouw Olsson van de nieuwe zolen heeft iemand rond zien fietsen in pyjama,' zei hij.

'Kan mij wat schelen,' zei de Koning der Gevaren en sprong uit het raam.

Mevrouw Olsson zou zijn derde vijand hier zijn.

Dit was een veel donkerder nacht dan toen de kerkklok zijn gezicht kreeg. De Koning der Gevaren kon de verschillende struiken bij het grasveld van de rechter bijna niet onderscheiden; pas als hij er vlakbij was, zag hij ze. De lucht was donker en dreigend. Hij sloop over het vochtige grasveld tot aan de linde en sprong over de paden die hij zelf aangeharkt had. Bij het bordes bleef hij staan en bekeek de pilaren die het balkon van de rechter droegen. Het waren achtkantige, witgeverfde houten pilaren met wingerd begroeid. Ze voelden vochtig aan en waren veel te dik om daarlangs naar boven te klauteren. Waar had hij de hark gelaten? Daar zou hij langs kunnen klimmen. De Koning der Gevaren liep in het duister om het huis heen op zoek naar die hark. Hij meende dat hij hem bij de keukendeur gezet had, maar daar was hij niet. Voorzichtig sloop hij langs de rand van het grasveld, bang dat iemand wakker zou worden als het grind knerpte. Hij liep in een grote boog om elk open raam heen en hield zijn adem in, toen hij even naar binnen gluurde bij de schorteheks. Plotseling was er iemand die hem recht van voren een klap tegen zijn voorhoofd gaf, terwijl hij tegelijkertijd op iets hard trapte. De Koning der Gevaren beheerste zich en begon niet te schreeuwen. Hij deed alleen maar een pas achteruit om terug te kunnen slaan. Toen plofte er iets in het gras, alsof er iemand languit voor zijn voeten viel en toen begreep hij dat hij de hark gevonden had. In een honend zwijgen raapte hij de hark op en veranderde dit arglistige werktuig, dat het toeval hem in handen gespeeld had, in een gedweeë stok, die zich gewillig tegen de pilaar op liet zetten, zodat hij erop kon klimmen. De hark stond heel stevig, maar was te smal. Hij moest ook nog iets hebben om zich aan vast te houden. Toen schoot hem te binnen dat er naast het rek

waar kleedjes geklopt werden een waslijn gespannen was. Hij maakte die los, draaide er een lasso van en wierp die om de knop van de hoekpilaar boven zijn hoofd. Toen hoefde hij alleen maar de lijn vast te houden en met zijn voeten langs de steel van de hark, al balancerend, omhoog te klauteren. Hij hing bedenkelijk aan de lijn heen en weer te zwaaien en het zag er vaak naar uit dat hij de steun voor zijn voeten zou verliezen, maar de onderkant van het balkon was al binnen zijn bereik. De Koning der Gevaren greep de rand vast en zo stil als maar kon hees hij zich op en klom toen over de balustrade. Nu was hij boven!

Zijn vingers streelden de pilaar even, of het een samenzweerder was. Zijn handen deden pijn van het touw en hij had niet zo'n blij gevoel als op het kerkhof. Hij was kwaad op iemand. Op de schoenmaker! Het was of het de schuld van de schoenmaker was dat alles zo onmogelijk was. Hij was boos op hem omdat hij 's nachts in de lucht lag te schrijven, en omdat hij dacht dat de rode verf opgedroogd was, en omdat hij zo moe was, en omdat hij het over mevrouw Olsson gehad had. Terwijl hij daar op het balkon stond, keek de Koning der Gevaren in de richting waar het schoenmakershuisje lag. Het was bijna onzichtbaar door alle hoge bomen in de tuin van de rechter. Alleen een stukje schoorsteen was te zien. En dat was nog scheef ook!

'Natuurlijk!' zei hij bij zichzelf. 'Natuurlijk moet die schoorsteen scheef zijn! Een reden om alwéér te verhuizen!'

Hij had een gevoel van naderend onheil als hij daaraan dacht. Hij bleef bij de balustrade staan piekeren. De grote bomen leken wel donkere wolken die in een krans om de tuin zweefden, en het seringenprieel was een rouwkrans. Alleen de linde zag er vriendelijk uit. De bovenste bladeren glansden. Bij de zitplaats daaronder ligt mijn geld, twee kronen en tien öre, zei de Koning der Gevaren bij zichzelf. Maar het stemde hem niet blij; hij voelde zich steeds somberder worden. Als hij weer verhuisd was, zou hij nooit meer in die linde kunnen klimmen. Hij zou er zich niet kunnen verstoppen en naar het groene zonlicht kijken en Fidelie vertellen van kerkklokken en zwarte appels. Het balkon van

de rechter was een goede plek om wat te staan grienen, vond hij.

'Maar als ik wegga, wil ik tenminste de witte steen in mijn zak hebben,' beloofde hij zichzelf nogmaals en nu voelde hij zich gevaarlijk worden, net of hij de rechter kwaad wilde doen.

De balkondeur stond op een haak om de nachtlucht binnen te laten, en de Koning der Gevaren kon er zijdelings doorschuiven. De ruige deurmat deed pijn aan zijn voeten, toen hij de slaapkamer van de rechter binnensloop. Hij kon de koperen knoppen van het ledikant onderscheiden, ze glommen in het donker.

De rechter lag op zijn zij te slapen met zijn horloge en zijn portefeuille en allerlei kleine voorwerpen naast zich op het nachtkastje. Hij snurkte als een wild zwijn; een hevig, boosaardig en langgerekt gesnurk vervulde de kamer met gelijkmatige tussenpozen. De Koning der Gevaren liep op het bed toe en bekeek hem. De rechter had een nachthemd aan, een wit, met rode randjes langs de kraag. Zijn haar was verward en zijn buik pulde uit als een geweldig dik kussen. Fijne hellingen om langs te skiën daar in de plooien van de deken, vond de Koning der Gevaren. Hij was al half en half van plan om het horloge van het nachtkastje te nemen om er glijbaantje mee te spelen in de plooien, maar als de rechter eens wakker werd, zou hij misschien denken dat de Koning der Gevaren van plan was het horloge te stelen. Toen hij daaraan dacht, liet hij zijn ogen dwalen over alles wat er zo maar voor het grijpen lag in de slaapkamer. Hij zou weg kunnen nemen wat hij maar wilde! De portefeuille, die zo dik uitstond, en het horloge en de vulpen en het potlood.

De Koning der Gevaren kon nu zo langzamerhand uitstekend zien in het donker. Hij was totaal niet bang, hij had het gevoel of hij onzichtbaar was. Weer keek hij eens naar het slapende gezicht van zo dichtbij, dat hij kon zien dat de rechter haar in zijn oren had. Toen mompelde de rechter iets in zijn slaap en draaide zich op zijn andere zijde. De Koning der Gevaren bekommerde zich verder niet om hem.

Hij liep de kamer eens rond en bekeek ook de andere voorwerpen. Er hing een schilderij aan de wand dat zo zwart was, dat hij niet kon onderscheiden wat het voorstelde. Misschien een boot op zee, of een koe van opzij? Bij het raam stond een bureau. Op de wastafel lagen bretels. En twee manchetknopen. De Koning der Gevaren voelde er eens aan en legde ze dan weer neer.

'Ik wil die oude manchetknopen van jou niet, ik wil het ei, en dat ga ik nu pakken,' dacht hij bij zichzelf.

Hij knielde bij het bed van de rechter en stak zijn hand tussen de matras en de onderlaag. Maar hij voelde geen ei. Het lag bepaald meer naar het midden. De rechter steunde in zijn slaap. De Koning der Gevaren trok zijn hand een beetje terug en keek de rechter doordringend aan. Hij bleef doorslapen. De Koning der Gevaren duwde zijn hand weer

een eindje verder naar het midden. Geen eil Waar was het toch gebleven?

Nu begon de rechter nog erger te steunen. Gek dat hij zelf niet merkte dat hij op een ei lag! Hij moest wel vreselijk vast slapen, bedacht de Koning der Gevaren en tastte met zijn hand een eindje verderop. Toen haalde de rechter heel diep adem en deed zijn ogen een klein beetje open. De Koning der Gevaren trok zijn hand terug en dook in elkaar aan het voeteneind om niet gezien te worden. Roerloos bleef hij zitten.

'Is daar iemand?' vroeg de rechter.

De Koning der Gevaren kon horen hoe hij zijn hand uitstak en over het nachtkastje tastte om het knopje van de lamp te zoeken. Toen strekte de Koning der Gevaren zich in zijn volle lengte uit en gleeed zachtjes onder het bed. Klik! De rechter had licht gemaakt.

De onderkant van het bed golfde op en neer en een paar blote rechtersvoeten liepen heen en weer door de kamer. De Koning der Gevaren schoof zo ver weg als hij kon. Hij verplaatste zich bij heel kleine rukjes tegelijk en was blij dat er geen koffers onder het bed lagen. Alleen maar een paar pantoffels. De voeten van de rechter keerden terug en bleven bij de rand van het bed staan. Toen draaiden de hielen naar de Koning der Gevaren toe en daarna begon de springveren matras te schommelen. De rechter was op de rand van zijn bed gaan zitten.

'Alsjeblieft, hier zijn de pantoffels,' zei de Koning der Gevaren heel gedienschtig bij zichzelf en schoof de pantoffels een eindje verder naar voren.

De rechter zou niet onder het bed hoeven te kruipen om ernaar te zoeken.

Waar zat hij daar op zijn bed toch over te peinzen?

De Koning der Gevaren verschoof de pantoffels nog een paar keer; hij wilde dat ze netjes vlak bij de kant van het bed zouden komen. Maar toen ging hij iets te ver. De neus van de ene pantoffel kwam van onder het bed vandaan en toen viel er een lichtplekje op.

'Wat . . . ? !' zei de rechter daar boven hem.

De Koning der Gevaren durfde geen adem meer te halen. Nu was hij erbij!

'Malin!' riep de rechter.

Hij wachtte even, maar Malin had klaarblijkelijk niets gehoord. Het bleef een tijdje stil, zo stil dat de Koning der Gevaren zijn hand op zijn hart moest leggen. Het bonsde zo luid, dat het vast wel te horen was. Toen liet de rechter zich weer in zijn bed terugrollen en knipte het licht uit. 'Hij dacht dat hij verkeerd gezien had, toen hij de pantoffel zag bewegen,' dacht de Koning der Gevaren.

Hij had daar onder het ledikant wel willen zingen van 'Gij land, zo hoog in 't noorden', net als toen hij de kruidenier aan het schrikken had gemaakt. Maar hij zag wel in dat dat wel een beetje te vroeg was! Nu moest hij een eeuwigheid doodstil blijven liggen.

De rechter lag ook heel stil. Hij ademde stellig al evenmin. De Koning der Gevaren hield zich stijf; hij luisterde met gespitste oren. Eindelijk draaide de rechter zich op zijn zij en begon weer gewoon te ademen. Het duurde nog even en toen gaapte hij zelfs. De Koning der Gevaren ontspande zich en legde daar onder het bed zijn hoofd op zijn armen. 'Ik ga eerst maar eens tot drieduizend tellen,' besloot hij. Bij duizend begon zijn ene been hem zeer te doen, bij tweeduizend zijn andere voet, bij drieduizend begon de rechter weer een beetje te snurken.

'Als ik ook maar niet ga snurken,' dacht de Koning der Gevaren. Hij was nu behoorlijk moe. Hij zou zo maar in slaap kunnen vallen, als er niets gebeurde.

'Stel je voor dat ik hier nog lig, als morgen vijand nummer één onder het bed begint te veggen,' dacht hij weer.

De rechter snurkte flink. Nu de gelegenheid maar aangrijpen en er vandoor gaan, besloot de Koning der Gevaren. Hij luisterde nog even, en schoof toen bij kleine beetjes tegelijk van onder het ledikant vandaan. Hij bleef eerst nog even op handen en voeten staan, toen hij er eenmaal onderuit was, en controleerde voor het laatst het gesnurk, vóór hij overeind durfde te komen. Toen was er opeens iemand die hem bij zijn nek pakte en stevig vasthield. De Koning

der Gevaren ging op hetzelfde moment als de rechter staan en daar stonden ze nu tegenover elkaar en probeerden elkaar te zien. De rechter knipte het licht aan.

'Wat doe jij hier?' vroeg de rechter.

De Koning der Gevaren antwoordde niet. Hij stond helemaal stil en keek de rechter strak aan, als een leeuwentemmer.

'Geef eens antwoord!'

De rechter liet hem los en greep nu zijn arm vast. De Koning der Gevaren bleef hem strak aankijken.

'Hoe ben je hier binnengekomen?'

De Koning der Gevaren hief langzaam zijn hand op en wees naar de balkondeur. De rechter trok hem mee daarheen en keek naar de balustrade. Toen hij de waslijn ontdekte, kneept hij zijn lippen open en zei met angstaanjagende stem:

'Zozól'

Toen rukte de Koning der Gevaren zich los en wierp zich van het balkon naar beneden.

BEGIN VAN FIDELIE'S LAATSTE KUNSTSTUK

'En ik had hem, zo waar als ik hier sta,' zei de rechter.

Hij had tante Malin wakker gemaakt en Fia's moeder ook en stond op het balkon met alle lichten aan naar de tuin te wijzen. Fia was ook ontwaakt en stond in haar nachtpon te bibberen van schrik.

'Wie?' vroeg tante Malin.

'Die jongen die hier gisteren was,' zei de rechter. 'Hij kwam van onder mijn bed vandaan en toen rukte hij zich los en sprong van het balkon! Ik dacht dat hij dood zou vallen! Maar hij holde weg over het grasveld.'

'Zo iets heb ik nog nooit gehoord,' zei Fia's moeder.

'Dat had ik wel van hem gedacht,' zei tante Malin.

Fia stond klappertandend tegen de deurpost geleund. De rechter zag er nu vreeswekkend uit, groot en boos en ruig. 'Hij kwam hier natuurlijk om wat te stelen,' zei tante Malin. 'U moet maar gauw controleren of alles nog op zijn plaats staat!'

'Hij had in elk geval niets in zijn handen,' zei de rechter. Ze liepen met z'n allen de kamer van de rechter weer in. De hanglamp en de bureaulamp werden aangeknipt en de rechter keek eens goed om zich heen.

'Portefeuille, horloge en manchetknopen liggen hier. Het bureau is op slot en het ziet er allemaal onaangeroerd uit,' zei hij.

'Misschien is hij helemaal niet van plan geweest om iets van u mee te nemen,' fluisterde Fia.

'Wat had hij hier anders te maken?' zei tante Malin.

'Die arme jongen,' zei Fia's moeder.

'Misschien wilde hij nog veel ergere dingen uithalen,' zei tante Malin. 'Hij kan best gek zijn! Ik vond het wel vreemd dat hij mee wilde helpen! Hij wilde natuurlijk alleen maar een geschikte schuilplaats opzoeken.'

'Maar waarom heeft hij dan niets meegenomen?' vroeg Fia's moeder.

'Daar had hij zeker geen tijd voor,' zei de rechter.

Toen begon Fia te huilen. Ze kon geen heuveltje ontdekken waar een ei gelegen had in het omgewoelde bed van de rechter en ze durfde er niet dichtbij te komen om eens te voelen of het ei er nog lag.

De Koning der Gevaren had het bepaald al meegenomen en nu zou de rechter nooit geloven dat er ooit een ei in zijn bed gelegen had! Ze zouden de Koning der Gevaren ervan verdenken dat hij een dief was!

'Hoe heette die jongen?' vroeg de rechter.

'Dat weet ik toch niet!' zei tante Malin.

'Weet jij hoe hij heet?' vroeg hij Fia.

Maar Fia schudde enkel het hoofd.

'Ik dacht dat het een van de jongens van de schoenmaker is,' zei tante Malin. 'Maar het kan natuurlijk evengoed een circusjongen zijn. Misschien kwam hij wel hier om dat

wonderlijke papiertje op te halen dat ik u gegeven heb.' De rechter keek nadenkend.

'Dat papiertje heb ik beneden in mijn studeerkamer,' zei hij. 'Maar hij kon natuurlijk best denken dat ik het hier had!' 'Misschien was hij wel hierheen gestuurd door die Koning der Gevaren; misschien heeft hij de hele dag rondgeneusd en geholpen in de hoop dat hij het ergens zou zien liggen! Nu weet ik het weer,' riep tante Malin uit. 'Hij was er vreselijk op gebrand om hier op de bovenverdieping te komen! Ik ben een kei in het bedden opmaken, zei hij.'

De rechter liep naar beneden om op zijn werktafel te kijken. Tante Malin, Fia's moeder en Fia volgden hem.

Boven op een stapeltje papieren onder een presse-papier lag Fidelie's waarschuwing. De rechter nam het briefje op en las het nog eens door.

Fia durfde er niet naar te kijken. Ze dacht dat het meteen aan haar te zien was dat zij die Fidelie was. Ze wist immers heel goed dat ze anders geworden was sinds die dag bij het hek. Ze had in de spiegel gezien dat ze er helemaal nieuw uitzag. Ze *moesten* het immers wel snappen dat dat kwam doordat zij Fidelie geworden was. Maar misschien was ze ook moediger en slimmer tegelijk geworden? Misschien kon je wel nooit aan meisjes die veranderd waren zien wat ze wel en wat ze niet gedaan hadden? Na een lange tijd waagde ze het de rechter aan te kijken.

'Nu gaan we weer naar bed,' zei hij. 'Morgen zal ik de zaak eens ernstig gaan bekijken.'

Fidelie liep langzaam naar haar slaapkamertje. Ze kroop zo ver mogelijk onder de dekens en drukte haar gezicht zo stijf in het kussen, dat ze rode strepen en hoekige plekjes zilver achter haar gesloten oogleden zag. Had de Koning der Gevaren zich pijn gedaan, toen hij van het balkon sprong? Stel je eens voor dat hij er vandoor gegaan was en dat ze hem nooit meer terug zou zien! Ze had niet eens gelegenheid gehad hem de witte steen te geven!

Fidelie was ineens diep in slaap en droomde allerlei vreselijke en griezelige dingen. Ze droomde dat zij en de Koning der Gevaren de linde inklommen. Ze wilden naar de zit-

plaats bovenin, waar de zon scheen, en ze hadden de witte steen bij zich, maar de takken wilden hen niet doorlaten, en hoe ze ook klommen en klommen, ze bleven maar op dezelfde plek. Plotseling begon de linde te wankelen. Beneden in het duister stond tante Malin tegen de stam te duwen. Ze wilde de linde omver duwen. Zij was het die ervoor zorgde dat de takken hen niet doorlieten. Ze had de boom behekt, ze was een schorteheks, ze wilde hen doodmaken. Maar de Koning der Gevaren strekte zijn ene arm uit en hield hen in evenwicht, als een echte circus-artiest. Als de linde naar de ene kant zwaaide, bracht hij zijn gewicht over naar de andere kant, en als de heks het daar probeerde, boog hij weer terug. Fidelie begreep dat hij het niet altijd zo vol zou kunnen houden.

'Wees maar niet bang, het gaat zo leuk,' zei de Koning der Gevaren, al schudde de linde van ontzetting en al schreeuwden alle bladeren het uit. Fidelie keek naar de top om te zien hoever ze nog moesten klimmen. Toen zag ze dat de rechter daarboven zat als een dikke, zwarte kraai. Hij krasste vriendelijk met zijn grote snavel en klepperde met zijn toga, maar op hetzelfde moment dat ze dacht dat hij hen wilde helpen en ze haar hand opstak om hem te aaien, veranderde hij en werd hij weer de rechter. Fidelie zag hoe er een vreselijke grijns op zijn gezicht kwam en toen riep hij met dreunende stem: 'En nu moet het uit zijn!' En toen stompte hij de Koning der Gevaren naar beneden. De linde viel achterover en Fidelie viel mee.

Ze werd wakker doordat ze wilde gaan gillen. Het was al bijna morgen. De linde stond nog voor het raam, stil en verlaten. Fidelie stond dadelijk op en sloop de tuin in in haar nachtpon. Ze vond dat er geen tijd was voor aankleden. Het enige wat ze meenam was de witte steen. Eerst rende ze naar het balkon en bekeek de grond waar de Koning der Gevaren neergekomen was. Er waren afdrucken in het aangeharkte pad. Ze haalde vlug de hark en streek alles glad. Toen probeerde ze zijn spoor over het grasveld te volgen.

Maar daar waren geen voetstappen te zien. Fidelie liep

voorzichtig naar de linde. Die was leeg en donker. Ze ging naar het hek. Daar bleef ze staan zonder precies te weten wat ze wilde doen. Ze meende wonderlijke geluiden te horen, ergens ver weg; het geratel van karren en voetstappen die zó zwaar waren, dat het niet echt kon zijn. Het kwam langzaam naderbij. Nu waren ze vlak achter de bocht. De vogels vlogen op uit de bomen en Fidelie drukte zich stijf tegen het hek aan. Plotseling kwam de circusalifant voorbij. Achter hem de leeuwenkooi op wielen, de woonwagens met de circusmensen, zwaarbeladen karren met onderdelen van de grote tent, en verder paarden, kamelen en honden. Het circus ging weg!

Toen Fidelie dat zag, gaf ze een luide kreet. Ze moest afscheid nemen van de Koning der Gevaren en hem de witte steen geven! Onmiddellijk deed ze het hek open en holde achter de wagens aan. En precies op datzelfde moment kwam iemand anders uit zijn schuilplaats achter het huisje van de schoenmaker te voorschijn en begon met haar mee te hollen. Het was de Koning der Gevaren.

Toen Fidelie hem zag, ging ze langzamer lopen, maar hij bleef doorrennen.

'Kom, we moeten zien dat we hen bijblijven,' riep hij.

Hij drong tussen de springende honden door die naar hem haptten en vloog op de achterste wagen toe. Het gelukte hem eraan te gaan hangen. Hij keek om naar Fidelie.

'Vlug, ik moet weg! De rechter gaat me gevangennemen! Ga met me mee!' riep hij.

Fidelie begon weer te hollen, maar ze durfde de in het rond springende honden niet voorbij. Ze dacht ook aan Fia's moeder, die hier zou blijven en helemaal alleen pianolessen zou geven, en ze wist niet met wie ze het meest te doen had, met Fia's moeder of de Koning der Gevaren. De Koning der Gevaren riep nog een keer en Fidelie wilde wel met hem mee. Maar nu kon ze de wagen niet meer inhalen. Die reed steeds verder weg van haar, ze moest hier blijven. 'De steen!' riep ze en ze strekte haar hand met de steen erin naar hem uit.

FIDELIE EN DE SCHAT IN DE LINDE

Fidelie hield het witte, glinsterende trooststeentje in haar vlakke hand en keek de wegtrekkende circuswagens na. Toen sprong de Koning der Gevaren opeens van de wagen en liep weer naar haar terug.

'Je mag niet met het circus weggaan en mij hier laten,' zei Fidelie.

'Ik moet wel om de rechter,' zei de Koning der Gevaren. 'Kun je je niet ergens bij de schoenmaker verstoppen tot hij alles vergeten is?'

'Hij gaat daar natuurlijk regelrecht heen om naar mij te informeren en dan ben ik erbij!'

'Maar ik wil dat je hier blijft wonen en met mij naar school gaat,' zei Fidelie.

'Dat gebeurt nooit!'

Fidelie moest heel even slikken en keek naar de lindeboom. Ze wilde niet dat iemand zag hoe treurig ze was.

'Als dat toch niet gaat, dan kun je toch zeker nog wel heel even blijven? Al is het maar een paar dagen! Ik zal je wel eten komen brengen, als jij je ergens verstoppt. En je mag mijn deken wel lenen!'

'Waar is de steen?' vroeg de Koning der Gevaren bedroefd. Fidelie gaf hem die, maar hij gaf hem weer terug.

'Ik heb het ei helemaal niet te pakken kunnen krijgen. Iemand had het weggenomen,' zei hij.

'Dat hindert niets, je krijgt het steentje toch. Want je hebt je hand immers wel onder de matras gestoken en dat geldt.' De Koning der Gevaren stopte de steen in zijn zak.

'Als je weg moet, dan mag jij hem meenemen,' zei Fidelie. Ze keken weer elk een kant op. Toen kreeg Fidelie opeens de linde in het oog. Ze pakte de Koning der Gevaren vast en trok hem met zich mee.

'Vlug! Verstop je in de linde! Daar zoeken ze je niet! Kom mee!'

Ze renden over het grasveld zonder om te kijken.

'Vlug, vlug, vlug! Ik ga gauw mijn deken halen en een kussen, voordat er iemand wakker wordt!'

Fidelie vloog naar huis terug. Ze sloop door de gang op haar vochtige voeten en maakte geruisloos de deur van haar kamer open. Ze pakte een van de twee kussens en wierp het samen met haar extra deken uit het raam. Toen haastte ze zich naar het washuis en haalde een kapotte wasmand en vier oude kleedjes. Ze sleepte alles naar de linde en spreidde daar een bed voor de Koning der Gevaren. Hij kon weliswaar niet languit in de wasmand liggen, maar als hij zijn voeten door het gat aan de smalle kant stak, kon hij daar heel best liggen op de oude kleedjes en het kussen. De mand kreeg een plaatsje tussen de onderste takken vlak tegen de stam aan en de bladeren waren zo dicht, dat je er niets van zag.

'Maar nu mag je niet zo wild in je bed springen dat de bladeren gaan bewegen,' zei Fidelie. 'Ik ga nog even naar binnen om iets op te zoeken om over je voeten te hangen!'

'Dat hoeft niet,' zei de Koning der Gevaren.

Maar Fidelie was niet van haar voornemen af te brengen. Ze rende weg om oude kranten te halen die hij kon lezen, en haar blauwe badjas, en brood en worst. Nu had hij het echt fijn.

'Ik kan hier misschien zo vaak niet komen, want ik moet oppassen dat ze me niet zien,' zei Fidelie.

'Ik kan er 's nachts wel op uitgaan om appels en wortels te gappen,' zei de Koning der Gevaren.

'Nu moet ik weer naar binnen, naar mijn bed, want ze worden vast al gauw wakker!'

'Maar vergeet mij niet,' zei de Koning der Gevaren. 'En je moet nog iets doen! En als je dat doet, krijg je de steen terug!'

'Wat voor iets?' vroeg Fidelie.

'Je moet een schat bijeenbrengen! Een geweldig grote schat! Alles wat je maar te pakken kunt krijgen!'

De Koning der Gevaren keek haar onderzoekend aan. Hij zat op een tak en zag er zo echt eenzaam uit.

'We moeten iets hebben om van te leven! Als ze de politie naar me toe sturen, nemen wij die schat en gaan er vandoor.'

'Ik zal het doen,' beloofde Fidelie.

De Koning der Gevaren stapte weer in de mand tussen de oude kleedjes en kroop onder de deken en de badjas.

'Slaap lekker en tot ziens,' zei Fidelie.

Ze liep zachtjes naar huis en kroop in bed. Het was nu al veel lichter in de kamer en de klokken in het huis sloegen halfzes. Fidelie kroop tot haar wenkbrauwen onder het dek en lag te denken aan wat er niet allemaal kon gebeuren. Na

een poosje viel ze weer in slaap. Fia's moeder moest haar om acht uur wakker maken.

'Heeft de rechter ook iets gezegd?' was het eerste wat Fidelie vroeg.

'Hij is nog niet aangekleed, maar ik ben al buiten geweest en heb eens met de schoenmakerskinderen gepraat om te weten te komen of die jongen bij hen hoorde,' zei Fia's moeder. 'Ik heb een klein jongetje gesproken, die Lulle heette. Hij zegt dat hij drie zusjes heeft, Siri en Nanna en Eivor en twee broertjes die heten Henning en Ture. Ik vroeg hem of hij hen op wilde halen, maar geen van hen leek op die jongen die hier gisteren was.'

Fidelie hield haar adem in. Ze durfde niets te vragen.

'Het was dus geen jongen van de schoenmaker,' zei Fia's moeder. 'Dan moet hij toch van het circus geweest zijn.'

'Het circus is vanmorgen weggetrokken,' zei Fidelie.

'Nou, dan is er weinig meer aan te doen. Hij heeft ook niets weggenomen, en dan hoeven we ons er ook niet dik om te maken,' zei Fia's moeder. 'Het kan ook eigenlijk niets schelen!'

Fidelie antwoordde niet. Ze moest eraan denken hoe achte-loos grote mensen altijd zijn. Ze snappen niet wat ernstig is en doen altijd net of alles nog wel goed kan komen, wanneer ze met kinderen praten. Maar Fidelie begreep heel best dat noch de rechter, noch tante Malin er ooit van af te brengen waren, alleen omdat het circus weggetrokken was. De rechter kan er wel achter komen waar het circus heen is! Dan belt hij op, of hij gaat ernaar toe, overwoog ze. En tante Malin zal het stellig nooit opgeven, vóór ze de Koning der Gevaren een standje gegeven heeft, of een pak slaag, en misschien laat ze hem wel opsluiten! En ze zullen ten slotte ook wel begrijpen dat die waarschuwing van mij was. Maar ze krijgen ons niet, zo besloot Fidelie. Tante Malin zal nooit, nee nooit, de kans krijgen de Koning der Gevaren ervan langs te geven! En mij ook niet! Dan eten we nog liever iets vergiftigs, zodat we doodgaan! Ik weet wel wat we dan moeten eten. Maar eerst ga ik doen wat de Koning der Gevaren wil.

Fidelie kleedde zich zonder iets te zeggen aan. Het regende buiten. De regendruppels kropen over de ruit naar beneden als boosaardige mieren. Soms bleven ze even staan en besnuffelden elkaar, voor ze weer verder gleden. Fidelie trok haar laarzen en haar regenjas aan en bond een sjaal om haar hoofd. Fia's moeder was al in de keuken en knoopte een gesprek aan met tante Malin. Fidelie pakte de grote touwmand in de provisiekamer, gooide de touwtjes op de grond en liep naar buiten. Nu zou ze op roof uitgaan.

'Ik ga van alle mensen wat wegnemen,' bedacht ze, toen ze voorbij de lindeboom liep en voelde hoe de Koning der Gevaren, die daar achter de bladeren opgesloten zat, haar zag gaan.

'En het is allemaal voor hem! Maar misschien wil hij wel echte centen?' Fidelie bleef niet staan om het hem te vragen. Ze wist waar meneer Emilsson van de taartjeswinkel zijn geldzak had liggen, als hij hem niet bij zich droeg. Ze kon ook naar het postkantoor gaan en de kassa openmaken. En eens had ze gezien waar de wagenmaker het tientje neerlegde waarmee de rechter hem betaald had voor het gerepareerde wagenwiel. Brita met de vlechten had een vriendinnetje dat spaarpotten open kon maken. Dat kind had haar eigen spaarpot zo vaak opengemaakt, dat hij niet meer dicht wou, had ze verteld. Mevrouw Olsson legde altijd het geld voor postzegels in haar brievenbus, als ze wilde dat de postbode iets voor haar op de post zou doen, dat wist Fidelie ook, en haar buurjongen had zijn portemonnaie in zijn fietstas.

Fidelie liep regelrecht naar de lunchroom. De knop van het hek was nat, toen ze het hek opende en de regendruppels spiegelden zich in de glimmende bol in het perk. Fidelie stapte midden tussen de viooltjes en greep de bol. Ze legde hem in de mand en raapte toen een paar schelpjes op, waarmee het grasveld afgezet was. Het waren grote, roze schelpen. Ze nam er drie van weerskanten van het pad. Net toen ze het deksel op de mand gedaan had, ging er boven de zaak een raam open. Meneer Emilsson keek naar buiten.

'We zijn nog niet open,' zei hij. 'Ik dacht dat er in dit weer geen klanten zouden komen. Maar als je koekjes moet kopen, kun je de achterdeur wel nemen.'

'Ja, goed,' zei Fidelie alleen maar.

Toen meneer Emilsson het raam weer gesloten had, stak ze de weg over en liep naar het postkantoor. Ze moest over de werkster van de postdirecteur heen stappen, die bezig was de drempel met Vim te schuren.

'Gaat het zo?' vroeg de vrouw vriendelijk.

'Ja, dank u wel,' zei Fidelie.

Ze liep op de lessenaar toe en nam een van de penhouders op. Het bakje waar ze in stonden was vol mooie, groene glazen knikkers. Daar moesten na gebruik de pennen weer in, dan beschadigde de punt niet. Een paar van de knikkers waren een beetje met inkt besmeurd, maar dat gaf niets. Ze keek even om naar de werkster en deed toen vlug de knikkers in haar mand. Er waren drie penhouders. Ze nam alle knikkers weg.

'Zo, je komt zeker formulieren voor de rechter halen,' zei de werkster zonder haar hoofd op te heffen, toen Fidelie weer over haar heen stapte.

Fidelie liep verder naar de vuilnisbelt bij het huis van de wagenmaker. Daar lagen de kapotte ruiten van de veranda van de school, groene, blauwe en gele stukjes glas, waar de zon zo fijn door geschenen had, voor Olle Glader met trefbal zijn bal door al dat moois heen geslagen had. Ze stopte de mooiste stukjes glas in haar mand. Van de vuilnisbelt ging ze naar de boezemvriendin van Brita met de vlechten. Ze klopte op de keukendeur en vroeg of Sigbritt even naar buiten wilde komen.

'Geef me mijn kaars terug,' zei ze tegen Sigbritt. 'Ik wil hem weer hebben!'

'Maar ik heb hem immers van je gewonnen,' zei Sigbritt met een blik op de keukendeur.

'Je hebt gemeen gespeeld,' zei Fidelie.

Sigbritt snoof verachtelijk en liep weer naar binnen.

'Hier heb je hem dan,' zei ze en gooide de kaars de stoep af.

Fidelie raapte hem op uit het grind en keerde naar huis terug. De mand was al aardig vol. Alles blonk daarin en de grote bol van spiegelglas rolde heen en weer tussen de schelpen. Toen ze langs het huis van mevrouw Olsson kwam, zag ze dat de vlaggestok neergehaald was om geschilderd te worden. De grote mast leunde op tuinstoelen waarop kranten gelegd waren en de knop wees in Fidelie's richting en blonk of het goud was. Ze liep door. Naast het huisje van de schoenmaker stond buurmans oude fiets. Het achterlichtje zat zó los, dat je het er met je hand uit kon peuteren. Het was net een robijn. Fidelie liep het hek van de rechter binnen zonder naar de lindeboom te kijken. Ze zette de mand in het seringenprieel en stapte toen op de keuken-deur toe. Nu wilde ze nog het stuk glas van de rechter halen met de onderwaterloemen erin. Op kousevoeten sloop ze de trap op naar boven.

Toen hoorde ze iemand praten in de slaapkamer van de rechter.

'Hebt u goed geslapen?' klonk de stem van tante Malin. 'Nee, allerberoerdest,' zei de rechter. 'Dat kan ook niet anders, als je midden in de nacht door dwaze jongens gewekt wordt en bovendien is mijn bed zo bobbelig.'

'Ik heb ook geen oog dichtgedaan,' zei tante Malin. 'Maar nu weet ik hoe de vork in de steel zit. En ik ben van plan het u te vertellen ook! Het is helemaal niet prettig voor mij om mensen die hier in huis wonen te moeten beschuldigen, maar je moet de stem van je geweten volgen, en trouwens, het recht moet zijn loop hebben, dat weet u beter dan ieder ander.'

'Wat bedoel je, Malin?' vroeg de rechter.

'Kijk, ik heb nog eens gedacht over wat u zei van die waarschuwing, dat het een kind was dat het briefje geschreven had. En toen kwam ik achter de hele zaak. Ik begrijp niet dat mevrouw Pettersson niets gezegd heeft, maar die zal daar wel haar redenen voor gehad hebben. Dat waarschuwingsbriefje heeft Fia geschreven...'

Toen Fidelie dat hoorde, liet ze de trapleuning los en ging weer naar beneden. Ze rende het huis uit naar het seringen-

prieel om haar mand op te halen, die ze meenam naar de linde.

De Koning der Gevaren lag met opgetrokken knieën door de bladeren te kijken, toen Fidelie er aan kwam. Ze nam niet de moeite iets tegen hem te zeggen, maar klom langs hem heen naar de top en leegde de mand bij de zitplaats naast het tweekronenstuk en de tien öre. De Koning der Gevaren klom haar na. Samen stonden ze op de schat neer te kijken die zo prachtig glinsterde in het groene licht. Alles blonk en glom.

Fidelie kon niet zien of de Koning der Gevaren ook blij was met de schat. Hij keek er alleen maar naar zonder iets te zeggen en stopte zijn hand in zijn zak. Misschien begreep hij nu ook dat het te laat was om schatten te vergaren. Dat alle mensen hen nog des te meer achterna zouden zitten als ze echt geld wegnamen. En dat er maar één manier was om te ontkomen. Hij haalde het witte steentje uit zijn zak en gaf het aan haar.

'Hier heb jij voor de laatste keer het witte steentje,' zei hij. Fidelie nam het aan en klauterde weer naar beneden.

'Waar ga je heen?' fluisterde de Koning der Gevaren.

'Ik ga paddestoelen zoeken,' antwoordde Fidelie. 'Maar daarna blijf ik de hele tijd bij je.'

DE RECHTER EN DE LOOP VAN HET RECHT

'Nu moet je me dat eens uitleggen, Malin,' zei de rechter. 'Ik ben een en al oor.'

'Nou, zo zit het,' begon tante Malin. 'U had wel gelijk dat er helemaal geen spoken op het kerkhof waren. Een zeker iemand hier in huis stond in verbinding met die Koning der Gevaren, die circusartiest, die u ervan verdacht. En toen

zeker iemand begreep dat u van plan was naar het circus te gaan om eens te kijken, werd ze ongerust en heeft haar kind gedwongen een waarschuwingsbriefje aan de verdachte te schrijven. Ze had tegen het kind gezegd er met niemand over te praten, en daarom deed Fia dan ook geen mond open en daarom gedroeg ze zich zo vreemd die dag. Het is allemaal immers zo klaar als een klontje.'

'Maar wát is er zo klaar als een klontje?' vroeg de rechter. 'Alles,' zei tante Malin. 'Begrijpt u dan niet wie die zeker iemand is?'

'Jawel, ik begrijp dat je mevrouw Pettersson bedoelt, Malin.'

'Precies,' zei tante Malin. 'Zij is de schuldige.'

'Schuldig, waaraan dan?' vroeg de rechter.

'Aan alles,' zei tante Malin. 'Zij en die circusartiest hebben samen het een of ander misdadig plan uitgedacht, maar later werden ze wat voorzichtiger, toen ze erachter kwamen dat u hen op het spoor was, en toen heeft die circusvent die circusjongen hierheen gestuurd om dat waarschuwingsbriefje weer terug te gappen. Ze waren natuurlijk bang dat ze ontdekt zouden worden.'

'Goed, maar ze hebben immers niets gedaan voor zover we weten,' zei de rechter.

'Zo, en hebben ze de torenklok misschien niet beschilderd?' vroeg tante Malin.

'En waar ging dat dan om?'

'Dat was natuurlijk een teken tussen hen tweeën,' zei tante Malin. 'Hij verfde die klok, en dan zou zij weten dat hij aangekomen was.'

'Was het dan niet genoeg dat zij het circus voorbij zag trekken?' vroeg de rechter.

'Er werd misschien ook wel iets anders mee bedoeld. Dat verven van de klok gaf misschien aan hoe laat de misdaad begaan zou worden!'

'Welke misdaad?' vroeg de rechter.

'Ja, dat kun je nooit weten,' zei tante Malin. 'Dat kunt u vast beter raden dan ik. Maar ik heb nooit van het mens gehouden, want ze doet nooit iets nuttigs; dat speelt maar piano en luert verder de hele dag. En het kind voedt ze zo

op, dat het zonde en schande is. Ze heeft nog niet eens geleerd te bedanken na het eten en ze is toch al zo groot, en koppig en vreemd is ze ook, net als haar moeder. Zij heeft de knop van de trapleuning gegapt, dat weet u ook well! Maar ik heb altijd al geweten dat er iets niet pluis was met hen, dat is een feit. Mij kunnen ze niet bedotten,' zei tante Malin.

'Nee, dat kan wel zijn,' zei de rechter, 'want jij bedriegt jezelf, Malin, en nu moet je eens goed luisteren. Ik begrijp niet hoe het allemaal in elkaar zit met de kerkklok en de jongen en het briefje en zo. Maar zóveel snap ik nog wel, dat jij niet meer weet dan ik, Malin, en dan moet je je ervoor hoeden ontijdig vermoedens rond te strooien! Dat jij niet van mevrouw Pettersson houdt, wisten we al, want daar hebben we het al vaak over gehad, als ik me niet vergis, maar dat heeft hier niets mee te maken, dit moeten we niet door elkaar halen! Ik mag mevrouw Pettersson heel graag, want ze schrijft goed en netjes, en betaalt de huur altijd op tijd en ik wil geen klachten over haar horen. En ik wil helemaal nóóit meer iets horen over die knop van de trapleuning en laat het nu allemaal verder maar aan mij over, Malin! Ik ben heel blij dat je met je vermoedens bij me gekomen bent, want ik heb meer ervaring in het verzamelen van bewijzen dan jij, en wat je zojuist gezegd hebt, bewijst totaal niets.'

'Dan zeg ik u de dienst op,' zei tante Malin.

De rechter zweeg nu even.

'Loop nu niet te hard van stapel, Malin,' zei hij toen. 'Denk hier nog maar eens in alle rust en kalmte over na! Ik heb verder ook niets op jou aan te merken, alleen, ik wil geen herrie. Maar ik wil je dit nog even zeggen, nu ik toch bezig ben, en dat is: het is minderwaardig om slecht van andere mensen te denken! Vooral als het zo ver gaat als bij jou, en op zo losse gronden. Maar het is altijd minderwaardig, in alle omstandigheden!'

'Ik hoef er niet over na te denken,' zei tante Malin. 'Ik vraag ontslag op de eerste van de maand. En dan zoek ik een betrekking in Enköping.'

'Wil je mevrouw Pettersson vragen even hier te komen?' vroeg de rechter.

Hij zette het theeblaadje weg dat tante Malin voor hem neergezet had. Hij deed het zo goed en zo kwaad als het ging, zonder de lamp op het nachtkastje om te gooien. Hij stapte uit zijn bed en deed zijn ochtendjas aan. Toen trok hij het laken en de matras van zijn bed en keek.

'Dacht ik het niet dat ik iets voelde!' zei hij. 'Hoe is het in de wereld mogelijk dat dat hier beland is? Een platgelegen gekookt kippeëi!'

Fia's moeder klopte op de slaapkamerdeur. De rechter trok de rolgordijnen op en zette het raam open. Hij zuchtte en zocht naar zijn pantoffels die in de loop van de nacht verdwenen waren. Als die jongen nog onder het bed lag, had hij ze nog een keer gereed kunnen zetten!

'Binnen,' riep de rechter.

Fia's moeder kwam de kamer in en bleef bij de deur staan. 'Het spijt me dat het er hier zo slordig uit ziet,' zei de rechter, 'maar ik wilde even praten over wat hier vannacht voorgevallen is. We moeten tot klaarheid zien te komen, voor de zaak nog ingewikkelder wordt.'

'Ja,' zei Fia's moeder.

'Malin heeft me haar standpunt meegedeeld.'

'O,' zei Fia's moeder.

'Ze heeft dat u misschien ook verteld?'

'Niet zo direct.'

'Dan hoeven we het daar nu niet over te hebben,' zei de rechter. 'Maar ik zou graag willen weten wat u hiervan denkt.'

'Ik weet niet wat ik ervan moet denken,' zei Fia's moeder. 'Ik heb een van de schoenmakerskinderen hier tegenover gevraagd hoeveel broertjes en zusjes hij had en gevraagd hen te halen om eens kennis te maken. Ik zei dat ik dat graag wilde, omdat we burens waren. Ik wilde hen namelijk niet bang maken door wantrouwend te doen.'

'Natuurlijk niet,' zei de rechter. 'Hoorde die jongen erbij?'

'Nee, er waren alleen drie andere jongens.'

'Ze kunnen natuurlijk gejokt hebben,' zei de rechter.

'Ik geloof niet dat ze argwaan hadden.'

'Het circus is vanmorgen verder getrokken. Ik werd wakker, toen de wagens voorbijratelden. Het was een ontzettend kabaal! Hij kan er natuurlijk bij geweest zijn, maar in dat geval krijgen we hem nog wel. We hoeven alleen de politie maar op te bellen,' zei de rechter. 'Maar eerst wil ik weten waar ik hem van moet beschuldigen.'

'Ja, ik begrijp er niets van,' zei Fia's moeder. 'Ik weet het ook niet.'

'Wat vindt u van dat waarschuwingsbriefje, mevrouw Pettersson?'

Fia's moeder draaide aan haar trouwring.

'Het nare is dat ik vond dat het er uit zag of Fia het geschreven had,' zei ze een beetje ongelukkig. 'Ik heb er eerst niets van gezegd, want ik schrok zo, en ik wilde ook eerst proberen het allemaal te begrijpen.'

'Hebt u het haar gevraagd?' vroeg de rechter.

'Nee,' zei Fia's moeder, die nu nog ongelukkiger keek. 'Ze ging net naar buiten en ik zou haar juist gaan zoeken, toen Malin zei dat ik bij u moest komen.'

'Zoek dan maar verder,' zei de rechter. 'Dan kleed ik me intussen aan.'

'Bent u er erg boos om?' vroeg Fia's moeder.

'Nee,' zei de rechter. 'Maar ik wil 's nachts niet gestoord worden, en ik houd er niet van vreemden in mijn slaapkamer aan te treffen! Ik wil ook weten wat ze daar komen doen. Bovendien is het mijn plicht me in alles te verdiepen. Pas als je weet dat het onzin is, mag je de dingen naast je neerleggen. Als u iets van belang te weten bent gekomen, mevrouw Pettersson, kom dan maar in mijn studeerkamer!'

'Goed,' zei Fia's moeder.

'Ik hoef u zeker niet erop te wijzen dat men heel voorzichtig met kinderen moet praten, wil men waarde hechten aan wat zij verklaren. Ik bedoel, dat u haar niet te hard moet vallen.'

'Fia vertelt me altijd alles,' zei haar moeder.

De rechter geeuwde achter zijn hand.

'Het idiote van het geval is dat ik niet heb kunnen slapen,

omdat ik vannacht op een ei gelegen heb,' zei hij.
Er werd op de slaapkamerdeur geklopt.
'Hier is de schoenmaker die u graag even wil spreken,' zei tante Malin.

DE MEMOIRES VAN DE SCHOENMAKER

Toen de rechter in zijn studeerkamer kwam, stond de schoenmaker uit het raam te kijken. Hij hield zijn pet in zijn hand. Niet dat hij een pet nodig had, als hij alleen maar even de weg hoefde over te steken, maar omdat hij iets in zijn hand wilde houden. Hij zag er uit als iemand die wel een uur heeft staan wachten. Zo zag hij er altijd uit. De rechter zag dat de schoenmaker zich in lang niet geschoren had, dat hij maar één duim had en dat er op zijn gezicht een trek van berusting lag.

'Gaaf u zitten. Waar komt u voor?' vroeg de rechter.

'Ik kom zo maar eens,' zei de schoenmaker. 'Ik wou alleen maar dit zeggen, ik heb zes kinderen.'

'Zo?'

'Ik hoorde dat die mevrouw Pettersson met mijn kinderen heeft gepraat.'

'O ja?'

'Ze deed erg vriendelijk en vroeg hoe ze heetten.'

'Dat hoorde ik!'

'De mensen zijn anders niet zo vriendelijk,' zei de schoenmaker.

Hij keek de rechter afwachtend aan. Dan keek hij weer naar buiten.

'Ik verhuis nogal eens,' zei de schoenmaker. 'Op sommige plaatsen verdien je niet al te veel en soms is er heibel met de kinderen. Er zijn een hoop mensen die lelijk doen tegen arme kinderen, en dat gaat om zo te zeggen heel gemakkelijk

met schoenmakerskinderen, want die hebben helemaal niets in te brengen. Maar ik wil niet klagen.'

'Zo,' zei de rechter.

'Nee, want dat helpt geen zier. Het wordt er alleen maar erger van. En ik heb met ze te doen.'

'Zeker.'

'De mijne zijn niets erger dan die van anderen en Hampus ook niet.'

'Nee, hè?'

'Maar ik wil geen herrie. Ik wil dat mijn kinderen net als die van anderen rustig kunnen spelen en ik wil een huis zoeken, waar ik behoorlijk in kan wonen. In een van de plaatsen waar we gewoond hebben, kwamen de muizen 's nachts door de gootsteen de keuken in en aten onze worst op, ook al hingen we die aan de zoldering.'

'Maar dat kan toch zeker niet?'

'Ze konden misschien wel vliegen,' zei de schoenmaker. 'En mogelijk zijn het de kinderen geweest. Maar de spekpannekoeken hebben ze in elk geval wel opgegeten, de muizen. Want dat heb ik zelf gezien.'

'Kon u geen kippegaas over de gootsteen spannen?'

'Dat hielp niet, want het regende door het dak.'

'Kon u dat gat dan niet dichtmaken?'

'Nee, want iemand had de ringen van de kookkachel gegapt, zodat we geen eten konden koken.'

'Op zo'n manier,' zei de rechter.

'Maar toen zijn we naar een dorp gegaan waar er tenminste rabarber op het dak van de kelder groeide,' zei de schoenmaker. 'Daar hadden we het veel beter. Maar ik verhuis nogal eens.'

'Waar zouden we het eigenlijk over hebben?' vroeg de rechter.

'Ja, ziet u, hierover,' zei de schoenmaker. 'Als je zo vaak verhuist als ik, leer je een heleboel mensen kennen. En dan weet je wel hoe laat het is, als er iemand komt die vraagt hoe je kinderen heten en die zich vriendelijk voordoet.'

'Maar er zijn ook mensen die ècht vriendelijk zijn,' zei de rechter.

'Jawel, maar dat komt zelden voor.'

'Mevrouw Pettersson praatte helemaal niet met slechte bedoelingen tegen uw kinderen . . .'

'Nee, maar ze wilde toch zeker te weten komen of ik ook nog een neefje had,' zei de schoenmaker.

De rechter stond op en liep een paar keer heen en weer. Hij bleef staan en keek uit het raam, maar toen moest de schoenmaker zijn hoofd scheef houden om hem aan te kijken en daarom liep de rechter weer terug en stond stil op het kleed. Toen opende hij de deur en riep om Malin.

'Kan ik een kopje koffie krijgen voor de schoenmaker en mijzelf?'

Hij ging weer zitten.

'Nu moet ik u eens iets vragen . . .'

'Er is niets op mijn neefje aan te merken,' zei de schoenmaker. 'Hampus heet hij. Hij loopt graag 's nachts buiten rond, maar hij gapt nooit iets; hij is alleen maar een gekke jongen.'

'Is hij niet goed bij zijn hoofd?' vroeg de rechter.

'O nee, hij is heel pienter. De onderwijzers zeggen dat hij heel goed kan rekenen, al heeft hij nooit de gelegenheid om een rapport te krijgen, en eens heeft hij zelfs nagelaten het geld voor de melk van de familie Andersson weg te nemen, hoewel het zo maar voor het grijpen lag bij het hek van hun huis. Ik geloof dat hij het hier naar zijn zin zou kunnen hebben, want hij drong er telkens op aan dat we hier zouden blijven. Hij wilde me helpen om een vloer op de zolder te timmeren, zodat de kinderen niet allemaal in de keuken hoefden te slapen, en hij ging te keer en bleef maar aandringen! Daarom vind ik het eigenlijk wel heel vervelend, als we net als altijd dadelijk weer zouden moeten verhuizen.'

'Maar waarom *zou* u moeten verhuizen?' vroeg de rechter.

'Als hij iets uitgehaald had. Als mevrouw Pettersson iets op hem aan te merken had, zou ik het heel prettig vinden, als ze het direct tegen mij zei!'

Nu verscheen tante Malin met de koffie op een blaadje. Er lagen vier koekjes en één stukje cake op een bordje naast

de kopjes. De rechter keek haar weg en sloot de deur achter haar.

'Alstublieft, bedient u zich,' zei de rechter. 'Malin weet dat ik geen cake eet, dus die is voor u. Er schijnen maar weinig koekjes in huis te zijn, maar mijn huishoudster heeft me de dienst opgezegd, en daarom bakt ze niet meer en vindt zeker dat we het hier maar mee moeten doen.'

Toen begon de schoenmaker te lachen.

'Nu zou ik u nog één ding willen vragen,' begon de rechter weer. 'Kan het zijn dat uw neefje een ei onder mijn matras gelegd heeft? Hij kwam om halftwaalf onder mijn bed vandaan en sindsdien heb ik niet meer geslapen.'

'Wanneer zou dat geweest moeten zijn?'

'Vannacht.'

'Zozo, ik dacht al,' zei de schoenmaker. 'Ik heb hem vandaag nog helemaal niet gezien; ik weet dus niet wat hij uitgehaald heeft. Maar als het een van uw eieren is geweest, zou ik u graag een nieuw ei willen kopen.'

Toen moest de rechter lachen.

'Stuur hem eens naar me toe, als hij weer boven water komt en ga niet verhuizen, voor we daar nog een keer over gepraat hebben! Als er niets ergers met hem aan de hand is dan dat we moeten zien hem in het gareel te krijgen, zal ik van mijn kant hier geen herrie over maken,' zei de rechter.

'Dank u wel,' zei de schoenmaker.

'Blijft u nog even zitten en drinkt u rustig uw koffie op, ik heb geen haast,' zei de rechter. 'Ik begrijp dat het moeilijk is met zeven kinderen, en ik mag u zeker niet vragen of uw vrouw mij niet wat zou kunnen helpen in de huishouding tot ik een nieuwe hulp vind?'

'O jawel, dat kan heel best,' antwoordde de schoenmaker.

'Ze heeft sinds ze getrouwd is nooit meer een mooi huis van binnen gezien, ze zal het fijn vinden. Ik ga naar huis om het haar meteen te vragen.'

'Goed, maar ze kan toch pas op de eerste van de nieuwe maand beginnen, u hebt dus best tijd om uw koffie op te drinken! Over het loon zullen we het wel eens worden. En dan zal ik eens gaan praten met Olsson van de hout-

zagerij. Hij moet u dan maar voor niet al te veel geld wat hout leveren, dan kunt u de zolder klaarmaken.'

'Ja, dank u well'

'Maar eerst wil ik met de jongen praten!'

'Ik zal ervoor zorgen,' zei de schoenmaker die zijn koffie haastig naar binnen goot.

Hij draaide wat aan zijn pet en keek naar buiten. De lindeboom stond als een groene spookverschijning midden op het grasveld met zijn roerloze bladeren, druipend van de regen. De schoenmaker maakte een nette buiging voor de rechter en liep naar huis.

'Er bestaan tòch wel vriendelijke mensen,' zei hij, terwijl hij zijn hek binnenging.

'Vader, Hampus ligt in de put! Ik zie zijn gestreepte pyjama,' gilde Siri hem toe, zodra ze hem zag.

HET EINDE

'O lieve tijd, nu zijn we ongelukkig,' riep de schoenmakersvrouw, terwijl ze haar handen aan haar schort afveegde. Ze stond op de stoep en staarde naar de put.

Siri lag op haar buik over de rand en wees met haar vinger naar beneden in het donkere water en de andere kinderen sprongen als bezetenen om de put heen. De familie van de schoenmaker maakte altijd een geweldig kabaal als er iets gebeurd was.

'Kom maar kijken, kom maar kijken, hij ligt in elkaar gerold als een kluwen,' riep Siri jammerend uit.

'Zijn ene been drijft boven, maar zijn voet is er niet,' schreeuwde Lulle, van zenuwachtigheid op zijn knokkels bijtend.

'Je kunt zijn gezicht niet zien, dat is onder water,' riep Nanna en sloeg haar handen voor haar ogen.

'Ik heb hem het eerst gezien! Want ik zou water putten,' riep Henning.

'Praat er toch niet over!' jammerde Eivor.

'Ik wil het niet horen,' gilde Ture.

De schoenmaker rende zo vlug hij kon naar de put, maar op het laatste moment draaide hij zich om en vloog naar het schuurtje en greep een hark. Met een bijl hakte hij er de helft van de houten tanden af, want hij wilde de hark kunnen ronddraaien in de put. Toen holde hij terug.

'Weg, jongens, ik moet dreggen,' schreeuwde hij.

De schoenmaker kon niet goed zien wat hij deed, want hij viste zo woest met zijn hark, dat het water helemaal in beroering was. Hij sloeg in het wilde weg met zijn hark tegen de muren van de put en meende Hampus' gestreepte pyjama te zien en dacht dat hij iets zwaars aan zijn hark had. En ondertussen leunde hij met zijn ellebogen op de rand van de put en mompelde in zichzelf:

'Natuurlijk moest het te laat zijn! Natuurlijk moest hij weer iets geks uithalen! Net als je denkt dat alles eindelijk allemaal in orde komt! Net nu we een echt tehuis zouden krijgen! Net nu hij zijn zin zou krijgen! Als ik hem maar levend ophaal, dan krijgt hij linoleum en behang met gouden roosjes!

'Is er wel één mens die begrijpt waarom er nu weer zoveel kabaal is bij de schoenmaker?' zei tante Malin in de keuken van het huis van de rechter.

Ze stond met gekruiste armen niets te doen, want ze ging immers toch op de eerste van de nieuwe maand weg.

'Wat een geluk dat ik hier wegga, dan ben ik van die herrieschoppers af!

Fia's moeder stond in de deuropening met een briefje in haar hand. Ze scheen niet te horen wat tante Malin zei. Ze had Fia's briefje op de vloer onder het bed gevonden en las het voor het eerst.

Lieve mevrouw Pettersson!

Weest u vooral niet bedroefd dat u dochtertje weg is! Ga haar niet zoeken! Ze komt toch niet terug! Heel veel groeten. F.

Wat kon dat betekenen?

‘Hier is een heel vreemd briefje . . . ! Fia moet het geschreven hebben! Ik geloof dat ze weggelopen is!’ zei Fia’s moeder.

‘Heb jij Fia ergens gezien, Malin?’

‘Nee,’ zei tante Malin. ‘Dat hopeloze kind! Wat heb ik met haar te maken!’

‘Maar ze zit bepaald ergens over in! Er *moet* wel iets gebeurd zijn,’ zei Fia’s moeder.

Ze rende de tuin in met het briefje in haar hand; haar hart bonsde in haar keel. Fia was niet in haar kamertje en ook niet in de tuin. Ze stond niet bij het hek en was al evenmin in het seringenprieel.

Fidelie zag haar door de bladeren van de linde heen voorbijkomen. Ze was juist terug; ze had paddestoelen geplukt. Het mandje met paddestoelen stond naast de wasmand waarin de Koning der Gevaren met opgetrokken knieën zat en Fidelie zat naast hem. Als ze haar hand uitstreekte, kon ze de paddestoelen zo aanraken, maar ze had ze hem nog niet laten zien. De Koning der Gevaren hield zijn ogen op het hek gericht.

‘Waarom zijn we niet met het circus meegetrokken!’ zei hij. ‘Dan zouden ze ons toch wel te pakken gekregen hebben,’ zei Fidelie.

‘Niet als we geld gehad hadden. Dan hadden we een heel eind met hen mee kunnen gaan en dan hadden we wel ergens werk gezocht.’

‘Ik kan vast nergens werk vinden, want ik ben zo dom op school,’ zei Fidelie.

‘We hadden eten voor de schat kunnen kopen, als het een echte schat was geweest!’

‘Maar de schat is wél echt, want ik heb het allermooiste meegenomen dat ik zag!’

'Waarom heb je geen geld weggepakt?'

'Dan waren ze vast en zeker naar ons gaan zoeken!'

'Ze vinden ons toch wel. We kunnen hier toch niet blijven zitten tot we groot zijn!' zei de Koning der Gevaren.

'Nee, dat is zo,' zei Fidelie.

Ze vingerde wat aan het mandje en liet het schommelen. Maar opeens zette ze het weer neer.

'Kunnen we niet naar de rechter gaan om hem alles te vertellen,' fluisterde ze.

'Wat zou dat voor zin hebben?' vroeg de Koning der Gevaren. 'Ik weet wel wat er dan gaat gebeuren. Dan schelden ze ons uit en geven ons een pak slaag en dan plagen de andere kinderen ons, en dan moet ik toch weer verhuizen.'

'Weet je dat zo zeker?' vroeg Fidelie zacht.

'O ja! Zo zeker als tweemaal twee vier is! Ik moet altijd verhuizen,' zei de Koning der Gevaren.

'Maar als je nu zegt dat wij elkaar beslist in de lindeboom moeten ontmoeten!' kwam Fidelie.

'Wat kan hun dat schelen! Voor hen ben je niet meer dan een blauwe of groene pion in een spel. Denk jij soms dat ze zullen zeggen: het spijt me wel, groene pion, wil je dat ik je drie vakjes verschuif of twee? Nee hoor, ze gooien hun dobbelsteen en daarmee is de zaak bekeken. Mij vragen ze niet eens!'

'En dan moet ik hier alleen achterblijven en maar weer bij het hek staan. De schorteheks zal zich nog doodlachen! Ze keken elkaar aan.

'Het is een hopeloos geval,' zuchtte de Koning der Gevaren.

'Alles is even onmogelijk. Je kunt net zo goed dood zijn.' Fidelie zette het mandje op haar schoot.

'Dit zijn vergiftige paddestoelen,' zei ze. 'Als je die eet, ga je dood.'

'Waarom heb je die geplukt?'

'Ik weet het niet,' zei Fidelie.

De Koning der Gevaren nam er een paar paddestoelen uit en bekeek ze. Ze zagen er vers en wat kleverig uit. Het zou helemaal niet moeilijk zijn ze door te slikken. Toen legde hij ze weer terug en keek Fidelie aan.

'Hier heb jij er een en ik ook! Zullen we ze opeten?'

'Maar we moeten ze wel tegelijk doorslikken!'

'Ja, natuurlijk.'

Fidelie keek naar die van haar. Het was een mooie, bolle, heel gaaf. Die van de Koning der Gevaren was het mooiste van kleur.

'Nog niet echt doen,' zei Fidelie.

Op dat moment riep tante Malin iets uit het keukenraam. 'Hebt u de kinderen nu nog niet? Of moet ik naar buiten komen en voor u gaan zoeken? De rechter wil niet de hele dag op ze zitten wachten! Het moet nu maar eens afgelopen zijn!'

'Nu eten we ze op,' zei Fidelie.

De lindeboom was ineens vol van een verborgen, vreselijke ernst. Het groene schemerlicht was als het duister achter gesloten oogleden en de wind bracht de buitenste bladeren van de boom zo in beroering, dat ze beefden. Fidelie en de Koning der Gevaren zaten net als eerst, maar wat er buiten de boom voorviel, kon hun nu niets meer schelen. Ze hielden zich aan de rand van het mandje vast en wachtten en wachtten maar. De Koning der Gevaren legde zijn voeten boven op die van Fidelie; dan zouden hun voeten zich niet zo eenzaam voelen.

'Ik vond jou het leukst van het hele circus,' zei Fidelie.

De Koning der Gevaren knikte alleen maar. Hij vond Fidelie en de lindeboom het leukst van alles op de hele wereld, van Ödeshög tot aan Nordingrå toe.

Daar kwam Fia's moeder terug van het hek, samen met Henning van de schoenmaker. Ze liepen alle twee op een drafje voorbij de linde. Ze riepen om de rechter.

'Wat is er nu weer?' schreeuwde tante Malin.

'Ik ben hier,' riep de rechter van zijn balkon.

'Er is vast iets niet in de haak met die jongen die hier vannacht geweest is! En Fia is nergens te bekennen! Wat moeten we nu doen?'

'Rustig aan, ik kom dadelijk,' zei de rechter die een ogenblik later op de veranda verscheen.

'Nu moeten we elkaar niet van streek maken en dadelijk

aan het ergste denken! Alles komt vast wel op zijn pootjes terecht! Ik wil de schoenmaker graag even spreken!

'Ja, maar vlug dan, vlug, want het gaat om leven en dood!' gilde Henning.

'Ja, ik heb ook zo'n gevoel dat er iets heel ergs is,' zei Fia's moeder.

Weer liepen ze langs de linde. Tante Malin kwam langzaam achter hen aan. Ze liep naar de grond te kijken, of ze ook onkruid in het grasveld zag. Ze deed net of het haar allemaal niet aanging. Soms bleef ze even staan om een plantje dat er niet hoorde uit de grond te rukken. En toen trapte ze ineens op iets hard.

'Wie schopt hier eigenlijk grind van de paden in het gras! Hier ligt een steen op het gazon. Die hoort hier helemaal niet!' bromde ze en raapte een glinsterend wit steentje op. Op datzelfde ogenblik ritselde er iets vlak bij haar en toen wierpen Fidelie en de Koning der Gevaren zich boven op haar. Fidelie had een mandje in haar hand dat ze wegsmeet om tante Malin bij haar arm te kunnen pakken, terwijl de Koning der Gevaren haar vuist opende.

'Raak die steen niet aan, zeg ik je!' siste de Koning der Gevaren.

'Geef hier die steen, die is van ons!' riep Fidelie uit.

Tante Malin maakte van de gelegenheid gebruik. Ze pakte de kinderen beet en hield ze vast, Fidelie bij haar arm en de Koning der Gevaren bij zijn nek.

'Ziezo, daar heb ik jullie! Nu zit je vast! Meneer, ik heb ze! Ik heb ze,' juichte ze.

'Jullie kunnen ons toch lekker niets meer doen, want wij hebben vergiftige paddestoelen gegeten,' zeiden Fidelie en de Koning der Gevaren.

DE VERKLARING

'Gelukkig ga je aan dit soort paddestoelen niet dood,' zei de rechter. 'Maar ik ben ontzettend benieuwd hoe het allemaal in elkaar zit!'

Plotseling was alles voorbij. Het was net, of dat vreselijke nooit geweest was.

'Ik begrijp er niets van,' zei de rechter, toen de dokter weer vertrokken was en Fidelie en de Koning der Gevaren alles uitgelegd hadden. 'Waarom heeft hij dat ei in mijn bed gelegd, zei je, meiske?'

'Omdat *hij* het er 's nachts uit moest halen,' antwoordde Fidelie.

'En waarom moest jij het er 's nachts uithalen, jongen?'

'Omdat *ik* het er overdag ingelegd had,' antwoordde de Koning der Gevaren.

'Ik begrijp er niets van,' zei de rechter nog eens.

'Het is ook niet uit te leggen,' zei de Koning der Gevaren. De rechter keek uit het raam van zijn studeerkamer en liep heen en weer over het vloerkleed. Hij had alle nieuwsgierigen de deur uitgezet, want hij dacht dat hij dit zaakje beter zelf op kon knappen, maar hij moest toegeven dat hij gefaald had. De kinderen antwoordden op alle vragen, maar toch begreep hij er niets van.

Fidelie en de Koning der Gevaren keken elkaar aan. Ze hadden ook naar buiten gekeken, naar de linde, die daar nog steeds stond met tussen zijn bladeren verborgen het wasmandenbed en in zijn top de toverschat.

'Vind je dat we de schat terug moeten geven?' fluisterde Fidelie de Koning der Gevaren in het oor.

'Niet voor er iemand komt die ernaar vraagt,' fluisterde de Koning der Gevaren terug.

De rechter keek hen opnieuw aan.

'Nu, en vertel me nu maar, waarom je een hele dag lang niets gezegd hebt,' zei hij tegen Fidelie.

'Maar dat heb ik toch al gezegd,' zei Fidelie. 'Ik kon niet antwoorden, want ik had besloten dat niet te doen. 's Morgens besloot ik het, en later ging het gewoon niet meer. Ik

heb het de hele dag wel geprobeerd, ik deed mijn mond soms open, maar er kwam geen enkel woord.'

'Waarom ging dat niet?'

'Omdat ik het niet wou,' legde Fidelie uit.

'Maar ik vind dat je het wel had moeten willen, toen tante Malin boos op je was omdat je niet 'dank je wel voor het eten' wilde zeggen.'

'Dat vond tante Malin ook, maar toen wilde ik het nog veel minder.'

'Zo,' zei de rechter. 'En wat doe je dan, als je later weer wilt gaan praten?'

'Dan praat ik gewoon!'

'Zo iets noem ik koppigheid,' zei de rechter.

'Ja, maar dat is het niet. Het is iets anders, waar ik niet over kan praten,' zei Fidelie. 'Het is veel, veel wonderlijker.'

'En nu wil ik weten waarom jij die besmeerde appels op het hek van het kerkhof gezet hebt,' zei de rechter tegen de Koning der Gevaren. 'Was het misschien omdat je wilde dat de koster ze aan zou pakken en teer aan zijn handen zou krijgen?'

'O nee,' zei de Koning der Gevaren. 'Waar zou dat goed voor geweest zijn?'

'Ja, dat moet je mij niet vragen,' zei de rechter. 'Heb je ze er dan soms neergezet, opdat tante Malin aan spoken zou gaan geloven?'

'Dat deed ze van tevoren al,' antwoordde de Koning der Gevaren.

'Was het dan om te laten zien dat jij wel appels durfde stelen?' vroeg de rechter weer.

'Dat doet iedereen toch well' zei de Koning der Gevaren verachtelijk.

'Nu moet je me niet boos maken,' viel de rechter uit. 'Waarom heb je ze er dan neergezet?'

'Omdat ik vond dat ze daar moesten zitten! Het kwam zo mooi uit! Op iedere punt een knop.'

'Jaja, inderdaad,' zei de rechter.

Fidelie en de Koning der Gevaren keken elkaar meewarig aan. Ze vonden de rechter maar een beetje zielig, omdat

hij zo hopeloos volwassen was.

'Zal ik dan nog eens vertellen waarom ik tegen de muur omhoogliep?' bood de Koning der Gevaren bereidwillig aan. 'Nee, dat was immers omdat je dacht dat de kerktoren om zou vallen en omdat je zo'n zin had om te springen.'

'Precies,' zei de Koning der Gevaren. 'Zal ik eens zeggen waarom ik mijn pyjama in de put gegooid heb?'

'Nee, dat is het enige wat ik begrijp,' zei de rechter. 'Je was bang dat mevrouw Olsson in jou de jongen zou herkennen die die nacht voorbij was komen fietsen. Ze zou vast gesnapt hebben dat jij het was die de klok geveerd had.'

'Precies,' zei de Koning der Gevaren weer.

'Maar die hele geschiedenis met de klok begrijp ik niet. Hoe ben je eigenlijk op die gedachte gekomen?'

'Och, het kwam zo maar bij me op, toen ik die klok zag,' zei de Koning der Gevaren met een vlugge beweging van zijn hoofd in de richting van Fidelie. 'Het was net of iemand het me influisterde, toen ik zag dat er een plekje zonlicht onder de kin van de klok zat.'

'Nu begin ik er geloof ik iets van te vermoeden,' meende de rechter.

'Geen sprake van,' zei de Koning der Gevaren. 'Want *dat* vind ik nu juist het allergekste.'

'Zeg niets van de olifant, want daar weet hij niets van,' fluisterde Fidelie.

De Koning der Gevaren knikte.

'Nee, het allergekste was toch wel de nachtegaal,' zei hij.

'Welke nachtegaal,' vroeg de rechter.

'Die ik op de piano speelde,' kwam Fidelie. 'Opeens werd hij levend en hij zong zo mooi als nog nooit gebeurd is! En hij was helemaal niet bang voor de mensen in de taartjeswinkel. Hij kwinkeleerde maar door!'

'Dat was ook het geval met mijn fiets,' vertelde de Koning der Gevaren. 'Die werd ook levend, toen ik van het kerkhof naar huis fietste. Ik hoefde bijna niet te sturen.'

'Haha, jaja,' zei de rechter. 'Is dit alles wat ik moet weten volgens jullie, of komt er nog meer? Ik wil het helemaal van het begin af aan uitpluizen.'

'Nou, dan moeten we de hoofdzaak ook maar vertellen,' zei de Koning der Gevaren met een blik op Fidelie, die ja knikte. 'Het zit namelijk zo dat het eigenlijk allemaal van een wit steentje komt, dat wij hebben. Het is helemaal wit en glad en als die steen er niet was, zou dit alles nooit gebeurd zijn.'

De rechter sperde zijn ogen wijd open.

'Komt het van een steen?'

'Ja,' zeiden Fidelie en de Koning der Gevaren tegelijk.

'Nu kan ik niet meer,' steunde de rechter.

'Dat komt goed uit, want dat is ook heel moeilijk om uit te leggen. Maar het is een vreselijk belangrijke steen, die we altijd in ons bezit moeten hebben. Of zij, of ik.'

'En waar is die steen nu?'

'Weg!!' riepen ze allebei in koor.

Ze keken weer naar buiten naar de linde. Die stond daar zo prachtig glanzend en wuifde met al zijn duizenden bladeren, alsof de boom een dansje wilde gaan doen. De wind fluisterde wat in het lover en daar onder het dichte bladerwerk lag ergens op de grond het witte steentje dat de Koning der Gevaren daarheen geslingerd had. Als ze er even naar zochten, vonden ze het wel.

'Ik begrijp niet wat jullie bezielt!'

'Ik geloof dat de wind gedraaid is en dat de klok geslagen heeft, net toen de haan ging kraaien, en toen zijn we zo geworden,' zei Fidelie.

'Mogen we nu gaan?' vroeg de Koning der Gevaren.

'Jaja, dat mag wel,' zei de rechter. 'Maar haal die gekheid niet weer uit!'

DE EERSTE SCHOOLDAG

Dit was dus de geschiedenis van Fidelie en de Koning der Gevaren. Hier eindigt het verhaal eigenlijk. Er is nog maar een heel klein beetje over, namelijk wat er op de eerste schooldag voorviel. En dat hoef je niet te lezen. Tante Malin ging natuurlijk weg, en de schoenmakersvrouw, die tante Majotte heette, ging nu in haar plaats eten voor de rechter koken. Ze vond het fijn en zei dat het net was of ze in de hemel beland was, als ze de keuken van de rechter binnestapte en daar helemaal ongestoord haar gang kon gaan. Eivor en Siri moesten om beurten de afwas doen voor het schoenmakersgezin, terwijl Henning en de Koning der Gevaren om beurten brandhout moesten hakken voor de rechter en de schoenmaker. De schoenmaker hield zijn avonden vrij om de zolder in te richten. Het werd erg mooi, maar het kwam wel duurder dan hij had gedacht.

'Je moet natuurlijk wel zorgen dat je meteen ook goed isolerende wanden maakt, anders heeft het geen zin er een vloer te leggen,' vond de rechter.

'Dan moet ik zoveel schulden maken, dat ik hier mijn hele leven lang moet blijven,' antwoordde de schoenmaker.

'Je had immers genoeg van al het verhuizen,' zei de rechter. Maar hij zorgde ervoor dat de schoenmaker een paar oude meubels kreeg die bij hem op zolder stonden en die hij niet meer gebruikte.

'Er zijn toch nog wel vriendelijke mensen,' merkte de schoenmaker voor de tweede keer op.

En dat is waar. Evenveel vriendelijke mensen als naarlingen, of misschien nog wel één meer van de ene soort. Maar er zijn er zoveel, dat je nooit weet van welke soort er de meesten zijn. Trouwens, je weet ook niet wie wie zijn. Sommigen zijn immers soms aardig en dan weer onaardig. Zelfs tante Malin kon je niet echt onaardig noemen, want met Kerstmis stuurde ze Fia een kerstkaart. Maar dat was een heel halfjaar na de eerste schooldag.

Er waren dagen dat Fidelie de Koning der Gevaren bijna niet zag. Het was net of hij niet wilde dat ze hem nog langer

zo vaak zou ontmoeten. Niet als hij thuis was en de schoenmakerskinderen om hem riepen, en ook niet als tante Majotte wilde dat hij even kwam helpen. Hij wilde Fidelie alleen maar in de linde ontmoeten. Het speet Fidelie, want zij wilde juist zoveel mogelijk met de Koning der Gevaren samen zijn. Ze vond het fijn om toe te kijken, als hij houtjes hakte, en ze wilde ook graag dat hij bij tante Majotte in de keuken zat, als zij, Fidelie, moest eten. Dan kon ze naar hem kijken en luisteren als hij praatte. Het enige wat ze niet wilde was dat hij in de buurt van Fia's moeder kwam. Ze wilde niet dat hij zich af zou vragen van wie zij wel de moeder was. Ze wilde niet dat hij het zou horen, als Fia's moeder tegen Fidelie sprak alsof ze alles over haar te zeggen had. En ze wilde niet dat hij erover zou gaan denken wat eigenlijk het geheim van Fia's vader en moeder was. Hij had Brita met de vlechten natuurlijk wel horen zeggen dat het geen kunst was om de 'Nachtegaal' te spelen, als je een pianolerares als moeder had. Maar Fidelie dacht niet dat hij dat geloofde wat Brita zei. Evenmin als het Fidelie iets had kunnen schelen dat Brita de Koning der Gevaren 'schoenmakersjong' genoemd had. Fidelie wist immers dat Brita een naar kind was, dat zich altijd mal aanstelde. Maar Fidelie en de Koning der Gevaren hadden elkaar beloofd te vergeten wat Brita gezegd had. Fidelie wist voor altijd dat de Koning der Gevaren niemand anders was dan de Koning der Gevaren en dan zou hij ook wel weten dat Fidelie niemand anders dan Fidelie was, dacht ze. Maar in elk geval vond ze het wel vreselijk dat de school weer begon.

Als de Koning der Gevaren nu maar één klas hoger kwam te zitten dan zij, dan was alles goed. En als ze maar in verschillende lokalen kwamen. Maar de plaatselijke school was niet zo groot; er waren niet zoveel lokalen dat er één klas in elk lokaal kon. De vierde en de vijfde klas zaten altijd bij elkaar. En de zesde en de zevende ook. De Koning der Gevaren zou het stellig horen wanneer de anderen haar Fia noemden. Dat kon hij trouwens in het speelkwartier ook horen; dan riepen ze haar immers altijd Fia-pling-plang-

Pettersson na.

Als Fidelie daaraan dacht, werd ze zo moe, dat ze bijna niet naar school wilde. Wat zou ze graag ziek willen zijn op die eerste schooldag, maar dan moest ze ook tot de kerstvakantie ziek blijven. Ze wist niet hoe ze dat aan moest leggen. En nu zou Fia's moeder spelen bij de morgenwijding, en ook zanglessen geven. Dat had de postdirecteur voorgesteld. Het zou volkomen onmogelijk zo in te richten zijn, dat de Koning der Gevaren niets over Fia's moeder te horen zou krijgen.

Op de eerste schooldag trok Fidelie haar rode jurk aan en ging tegelijk met Fia's moeder naar school. Fidelie keek rond naar de Koning der Gevaren en zag hem bij het hek van het schoenmakershuisje, maar hij treuzelde wat en haalde haar niet in. Hij liep met Eivor en Ture en Siri en Nanna, want die gingen ook voor het eerst naar school.

Alle schoenmakerskinderen begonnen vandaag, behalve Henning, die zo groot was dat hij een baantje kreeg bij de kruidenier. De Koning der Gevaren was nu bij de schoenmaker in huis, omdat hij niet in het circus kon zijn en daarom liep hij met de schoenmakerskinderen mee.

'Soms verlang ik naar het circus terug,' had de Koning der Gevaren in de linde gezegd. 'Dat was zo fijn met al die leeuwen en tijgers die je kon temmen, en al die trapezes en schommels waar je op mocht springen zoveel je wilde. Jammer, dat ik er niet bij was die keer, toen jij in het circus was! Dan had je eens wat gezien! Als die oude olifant hier was, zou ik met hem het stadje rondgaan en dan liet ik hem op zijn kop staan midden in het bloemenperk van de schooljuffrouw!'

Fidelie vond het heerlijk hem zo te horen praten.

'Vertel nog eens van die wandeling met de olifant,' vroeg ze. En toen hij dat gedaan had, wilde de Koning der Gevaren dat zij nog eens van die dag zou vertellen waarop ze niets gezegd had. Ze hadden het elkaar al heel vaak verteld, maar het werd elke keer leuker.

Maar nu waren Fidelie en Fia's moeder al bijna bij de school. De afstand was maar zo klein. Fidelie liep haar klas

in, naar Sigbritt en Brita met de vlechten. Daar waren Olle Glader en al de anderen ook.

'Kijk, daar heb je Fia-pling-plang ook!' zei Sigbritt.

Maar toen zweeg ze, want nu kwamen twee nieuwe kinderen binnen. Een meisje en een jongen. Alle kinderen keken hen aan en vergaten te praten, want ze moesten immers eerst eens zien wat dat voor kinderen waren.

Fidelie draaide zich om en zag Nanna en de Koning der Gevaren. Toen kreeg ze zo'n slap gevoel in haar knieën, dat ze op haar oude plaats neerviel, terwijl ze toch helemaal niet wist of ze daar ook dit jaar weer zou komen te zitten. 'Nu gaan alle kinderen staan, want nu zullen we elkaar eerst eens begroeten,' zei de onderwijzeres die binnenkwam.

En daar stonden ze. De juffrouw keek in haar papieren en wees alle kinderen hun oude plaatsen aan. De nieuwelingen zette ze in de bank naast die van Fidelie en natuurlijk kwam de Koning der Gevaren vlak naast haar te zitten. Nu *moest* hij wel horen hoe de juffrouw haar noemde, als ze straks alle namen opriep. De Koning der Gevaren keek Fidelie's kant niet uit, en Fidelie keek hem ook niet aan.

'Eerst zingen we een psalm en dan zeggen we een mooi vers op; daarna roep ik jullie namen af en deel de lesrooster uit, en dat is alles voor vandaag,' zei de juffrouw.

'Dan wil ik graag dat vers opzeggen waar ik op de laatste schooldag niet aan toe gekomen ben,' zei Olle Glader, en dat vond de juffrouw goed.

'De Melkweg, van Zacharias Topelius,' begon Olle.

'Nu is de lamp gedoofd, helder en stil de nacht

Die langvergeten dingen mij weer te binnen bracht.

Als lichtjes zweven aan het zwerk verhalen vol van smart,

Hoe wonderbaarlijk vol van weemoed is mijn hart.

De sterren stralen in de winternacht zo helder in het rond,
Zo zorgeloos en blij alsof op aarde er geen dood bestond.
Ken jij hun stille taal? Mij hebben ze een verhaal gedaan,
De sterren hebben me het geleerd. Zal ik 't vertellen gaan?

'Nee, dat wil ik niet,' fluisterde Karl-Erik.

'Stil Karl-Erik,' zei de juffrouw.

'Hij woonde op een ster ver weg in de avondlucht zo bleek,
Zij woonde onder een andere zon en in een andere streek.
En Salami, zo heette zij en Zoelamith was hij.
En beiden hielden van elkaar en waren toch niet blij.'

'Wat melig,' mompelde Karl-Erik.

'Op aarde hadden ze gewoond, beminden elkaar reeds daar,
Maar nacht en dood en smart en schuld rukten hen uit

elkaar.

Toen groeiden blanke vleugels aan hen in de stilte van
het graf,

Elk van hen kwam op een and're ster terecht, dat was hun
straf.'

'O jongens, houd me vast,' steunde Karl-Erik.

'Nu willen we rustig luisteren, nu Olle er zoveel moeite
op gedaan heeft om zo'n mooi lang gedicht van buiten te
leren! Als jij niet van gedichten houdt, Karl-Erik, dan moet
jij zolang maar op de gang gaan,' zei de juffrouw.

'Nee, ik wil hier blijven,' mompelde Karl-Erik.

Fidelie zat helemaal stil. Zij vond het fijn dat Olle een
gedicht opzei. Hoe langer het was, des te beter. Dan duurde
het tenminste nog een poos, voor de Koning der Gevaren
te horen kreeg dat zij Fia-pling-plang genoemd werd. Ze
durfde niet over het gangpad naar de Koning der Gevaren
te gluren. Ze keek alleen maar strak naar Olle die met zijn
vingers stond te draaien.

'Maar in hun blauwe hemelhuis dachten ze altijd aan elkaar.

Onmetelijk was de ruimte die scheidde hem van haar.

Tallose werelden, een wonder van des Scheppers hand

Strekten zich uit van Salami tot Zoelamiths wijde land.

Tot op een avond Zoelamith, door verlangen overmand,
Een brug van licht aan het bouwen ging van land tot land.

En toen begon ook Salami van de rand van haar terrein
Een lichtjesbrug te maken die eens bij hem moest zijn.
Wel duizend jaren bouwden zij, hun blik op de toekomst
gericht,
Zo kwam de Melkweg toen tot stand, die stralende brug
van licht
Die wij in heldere nachten aan 't hemelgewelf zien staan
En die oever met oever verbindt van de ruimtelijke oceaan.

Ontzet . . .'

'Nou Olle,' zei de juffrouw, 'komt er nog wat?'

'Ontzet . . .'

'Weet je niet meer hoe het verder gaat?'

'Jawel, maar ik moet even nadenken,' zei Olle.

'Ontzet waren de engelen, ze zijn naar God gegaan:
'Zie Heer, dit hebben Salami en Zoelamith gedaan!
Maar God lacht, dat zijn glimlach heel het heelal verlicht:
'In mijn rijk breek ik nimmer af wat liefde daar verricht . . .'

En Salami en Zoelamith, eerst van elkaar zo ver,
Zijn thans in elkanders armen, en nu gaat er een ster,
De helderste van het heelal, langs 't pad van het jonge paar;
Zo bloeit een mensenhart weer op . . .,' zei Olle.

' . . . na een smart van duizend jaar,' zei de juffrouw.

'Nee, dat is me te erg,' kreunde Karl-Erik, en de andere jongens zaten wat te grinniken.

'Het laatste couplet kan ik nooit onthouden,' zei Olle.

'O jawel,' zei de juffrouw. 'Als je zoveel coupletten geleerd hebt, schiet het laatste je ook wel weer te binnen. Ik weet zeker dat je het wel kunt!'

'Moeder vond dat ik dit gedicht van buiten moest leren,' zei Olle.

'Vooruit nu maar,' zei de juffrouw. 'Het is werkelijk heel knap van je dat je dit allemaal geleerd hebt!'

Olle schraapte zijn keel en wierp Karl-Erik een boze blik

toe. Fidelie zat nog steeds heel stil; ze dacht eraan dat nu het laatste couplet kwam. Toen draaide de Koning der Gevaren zijn hoofd om en keek Fidelie's kant uit. Fidelie keek hem ook aan, maar op zijn gezicht stond niets te lezen en daarom kon ze ook niet weten wat er in hem omging. Ze had grote lust te vragen of ze even weg mocht en dan wilde ze stilletjes naar huis gaan. Maar daar begon Olle alweer. 'En wie op deze duist're aard tot liefde werd gebracht... Ja, ik heb het niet bedacht, hoor!' verontschuldigde Olle zich.

'Nee, dat weten we well Ga maar door, Olle,' zei de juffrouw.

'En wie op deze duist're aard tot liefde werd gebracht,
Maar, tot scheiding wreed gedwongen, door leed, of dood,
of nacht,

De kracht bezit van ster tot ster zich tóch een brug te

bouwen,

Die kan zijn leven lang altijd op liefdeloon vertrouwen!

'Dank je wel, Olle,' zei de juffrouw. 'Dat is een prachtig gedicht, al begrijpt Karl-Erik er niets van. Dat zullen jullie vast allemaal ook vinden, als je later groot bent.'

'Ik vind het nu al mooi,' zei Sigbritt.

'En nu ga ik de namen afroepen,' zei de juffrouw. 'Ieder die zijn naam hoort, moet op gaan staan en hardop en duidelijk 'ja' zeggen. Ik doe het alfabetisch en zal de nieuwelingen het laatst afroepen, dan kunnen we beslissen waar zij komen te zitten. Al de anderen blijven op de plaats waar ze nu zitten. A: Sigbritt Andersson?'

'Ja!'

'Karl-Erik Appelkvist?'

'Ja!'

Fidelie lette niet op de namen die de juffrouw opnoemde. Nu was het te laat om weg te gaan, nu moest ze wel antwoorden. Haar hand streek over het witte steentje in haar zak.

'Ina Vendela Sofia Pettersson?' zei de juffrouw eindelijk.

'Ja,' zei Fia en ging staan.

Toen ze weer ging zitten, keek ze naar de Koning der Gevaren. Hij keek strak voor zich uit en deed of hij doof en blind was.

'Nanna Kolmodin?'

'Ja,' zei Nanna, terwijl ze ging staan.

Op dat moment drong het tot Fia door dat ook de Koning der Gevaren niet over zijn naam wilde praten. Ze haalde het witte steentje uit haar zak en reikte het hem over het gangpad toe. De Koning der Gevaren pakte het aan.

'Doe net of je precies zo heet als de schoenmakerskinderen, het doet er niet toe wat ze ook zeggen,' fluisterde Fia hem toe. 'Ik heb ook net gedaan of ik Pettersson heet!'

'Hampus Kolmodin?' zei de juffrouw.

'Ja, dat ben ik,' antwoordde de Koning der Gevaren, terwijl hij ging staan en een krijtje naar Karl-Erik gooide.

'Zo iets doen wij hier op school niet! Was jij het niet, die de olifant in mijn tuin hebt gezet?' vroeg de juffrouw.

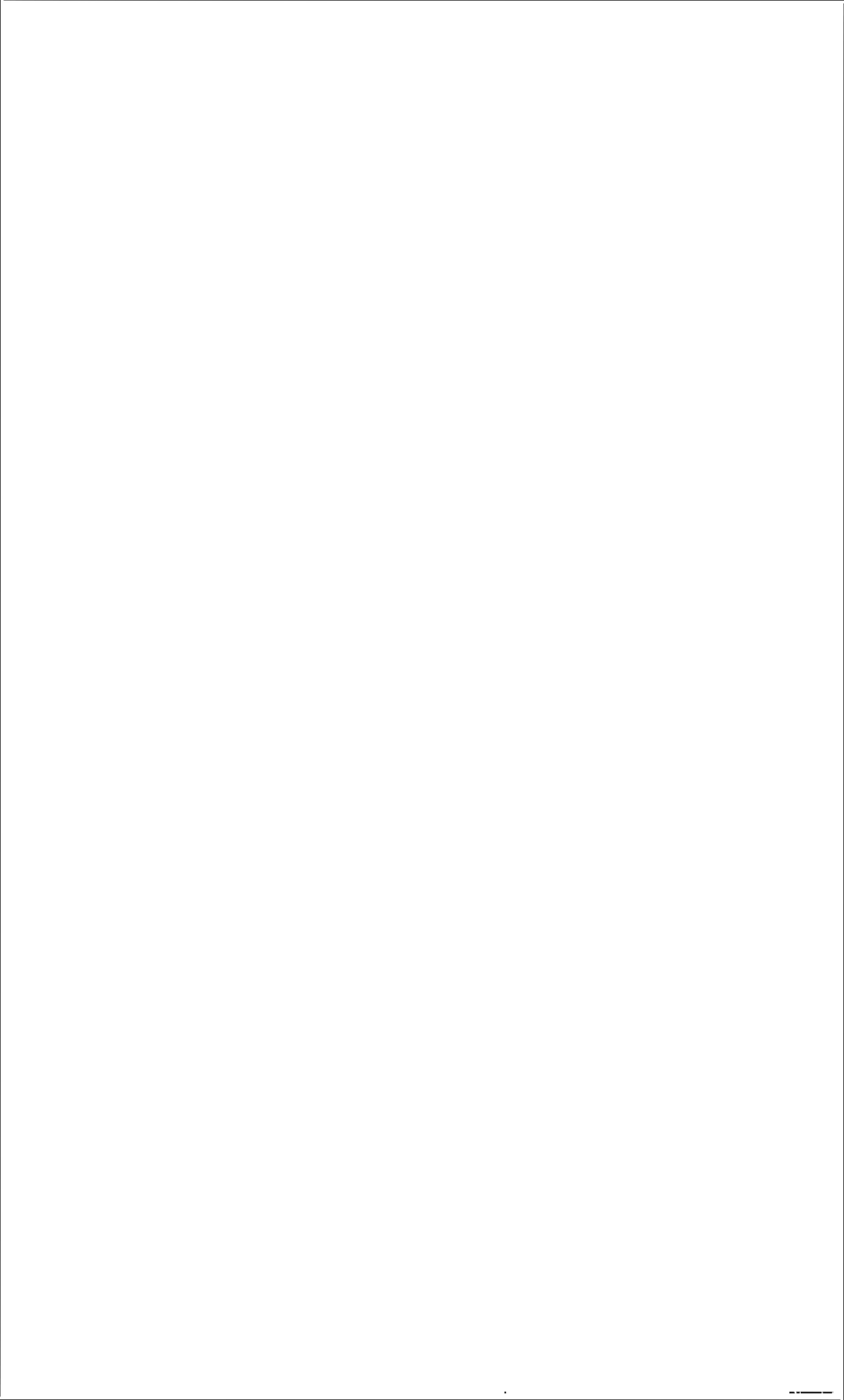
'Ja, maar ik zal het nooit meer doen,' zei Hampus lachend. Fia lachte ook. Ze moest zo lachen, dat ze haar handen voor haar gezicht sloeg.

'Hier heb je de steen, die is van ons samen,' fluisterde Hampus haar toe.

En van nu af aan is er alleen nog maar sprake van Fia en Hampus. Maar dat is natuurlijk een ander verhaall

INHOUD

Het begin	5
De wonderdag	8
Begin van het eerste kunststuk van de Koning der Gevaren	12
De Koning der Gevaren en het gezicht van de klok	16
Het begin van Fidelie's eerste kunststuk	24
De zwijgende Fidelie 's morgens	28
De zwijgende Fidelie 's middags	35
Begin van het tweede kunststuk van de Koning der Gevaren	47
De Koning der Gevaren wandelt met een olifant	53
Het begin van Fidelie's tweede kunststuk	57
Fidelie en een oude nachtegaal	62
Begin van het derde kunststuk van de Koning der Gevaren	66
De schorteheks en de gestreken overhemden	69
De Koning der Gevaren en het bed van de rechter	74
De Koning der Gevaren en de rechter op de erwt	81
Begin van Fidelie's laatste kunststuk	91
Fidelie en de schat in de linde	96
De rechter en de loop van het recht	103
De memoires van de schoenmaker	108
Het einde	112
De verklaring	119
De eerste schooldag	123

Gunnel Linde

HET WITTE STEENTJE

Vertaald uit het Zweeds door
J. C. Toringa-Timmer

Een heel bijzonder boek over een jongen en een meisje die beiden eenzaam zijn en wegdromen in een eigen wereld. Direct al bij hun eerste ontmoeting voelen zij zich tot elkaar aangetrokken. Het meisje bezit een wit steentje, dat ook de jongen graag wil hebben. Beurtelings geven zij elkaar de taak op iets heel bijzonders te doen, waardoor het steentje nu eens aan de een, dan weer aan de ander toebehoort. Maar een heel malle opdracht mislukt en het onverwachte gevolg daarvan is dat de kinderen weer in het gewone leven worden opgenomen. Het witte steentje is voortaan van hen beiden.

In Zweden heeft dit boek de Nils Holgerssonprijs 1964 gekregen als 'het beste kinderboek van het jaar'. Ook in Denemarken, Noorwegen, Duitsland, Finland, Polen, Engeland en Amerika zal een vertaling verschijnen.

Uitgeverij G. F. Callenbach N.V.
Nijkerk

